

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:15, Sayı:372, 13 Mart 1989

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİZ KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİZ KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİNİZ KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN

Eylemler hem derinliğine, hem genişliğine yayılıyor

İŞÇİ YÜRÜYOR BAŞTAN

Faşisti, gericisi, sağ liberali, sol liberali, hepsi işçi sınıfının önünde secdeye varıyorlar. Şan olsun eylemiyle burjuvaziye diz çöktüren sınıfa.

Türkiye cıvıl cıvıl günler yaşıyor. İşçi ve emekçi halkın eylemleri hem derinlemesine, hem genişliğine hızla yayılıyor. Aşağıya sıralayacağımız örneklerden de görüleceği gibi eyleme çıkan işçi-emekçi sayısı bir günde onbinlerle ifade ediliyor.

Öte yandan yaşadığımız örnekler gösteriyor ki eylemlerde nitelik sıçraması da var. Hiçbir eylem sessiz sedasız, "barış içinde" bitmiyor. Bütün eylemlerde polisin saldırısıyla karşılaşılıyor ve son günlerdeki eylemlerin özelliği, polisle dişe diş kavga ediliyor, püskürtülmeye çalışılıyor. Polis her eylemde onlarca, yüzlerce kişiyi gözaltına alıyor, ama ertesi günü bırakmak zorunda kalıyor. Eylemlerin yaygınlığı karşısında burjuvazinin tutuklama silahı geri tepiyor.

Son günlerdeki eylemlerin bir başka özelliği de pek çoğunun yasadışı olması. Artık halk haksızlıklara karşı tepki göstermek için, izinli miymiş izinsiz miymiş diye düşünmüyor bile. Bardağı taşıran her damlada basıyor kalayı burjuvaziye.

Her yandan kavga sesi geliyor

Eylemlerin nicel ve nitel yükselişini göstermesi açısından son onbeş günün eylemlerinden bazılarına göz atalım.

14 Şubat günü Türkiye Şişe ve Cam fabrikaları A.Ş. işyerlerinde çalışan yaklaşık 1200 işçi servislerinden erken inerek, "1 yıllık sözleşme istiyoruz" yazılı şapkalarla işyerlerine yürüdüler.

Eskişehir'de Türk-İş üyesi 35 bin işçi 15 Şubat günü yemek boykotu yaptı. 6 Şubat'ta Şeker fabrikasında meydana gelen bir iş kazasında iki işçinin ölmesi üzerine Türk-İş üyesi 18 sendika tüm işyerlerinde bir günlük yemek boykotu kararı aldı. Karar yüzde yüz katılımla uygulandı.

İstanbul'da 200 kadar fırında çalışan 11 bin fırın işçisi "sözleşme istedikleri düzeyde sonuçlanana kadar" pazar günleri çalışmama kararı aldı. Polis fırınlara baskın yaparak işçileri zorla işbaşı yaptırmaya çalıştı ama başarılı olamadı. 18 Şubat günü yaklaşık 30 fırın işçisi bu nedenle gözaltına alındı. 21 Şubat'ta da bu sayı 400'ü buldu.

19 Şubat günü Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Muallim köyünde, köylüler, köyün 200 metre ötesinde açılan taşocaklarını basarak çalışmaları durdurdular. Köyün çok yakınında açılan taşocaklarının ve bunun için atılan dinamitlerin yapılarda tehlike yaratması üzerine eyleme geçen köylüler sonuçta tehlikeyi durdurmayı başardılar. Taşocaklarında ve bölgede inceleme yapan hükümet yetkilileri taşocaklarının tehlikeli olduğuna karar verdiler.

İzmit'in Köseköy bölgesinde kurulu, Sabancı Holding'e ait Kordsa kord bezi fabrikasında çalışan 900 işçi, toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin tutumunu protesto etmek amacıyla 22 Şubat günü, süresiz yemek boykotu ve fazla mesaiye kalmama eylemi başlattılar. 200 işçi de topluca viziteye çıktı.

İstanbul'da kurulu Birleşik Alman İlaç Fabrikaları A.Ş.'de çalışan 400'ü aşkın Petrol-İş üyesi işçi de aynı gün aynı nedenle yemek boykotu, fazla mesai yapmama, topluca viziteye çıkma eylemlerini başlattılar.

İstanbul'da İETT'de çalışan 2 bin 500 sürücü, toplu sözleşme görüşmelerinin uzamasını protesto etmek amacıyla 22 Şubat günü hız kesti. Aynı gün İETT'de çalışan öteki işçiler de topluca viziteye çıkarak işi durdurdular.

Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nde devrimci tutukluların 9 Şubat'tan bu yana sürdürdükleri açlık grevine 22 Şubat'ta dışarıdaki yakınları da katıldılar. 27 Şubat'ta da Gaziantep Özel Tip Cezaevi'ndeki devrimci tutuklular Eskişehir'deki eylemi desteklemek amacıyla açlık grevine başladılar.

26 Şubat'ta, Ortaköy Kültür Merkezi'nin kapatılmasını protesto etmek amacıyla düzenlenen basın toplantısına 200'ü aşkın kişi katıldı. Polis 43 kişiyi gözaltına aldı.

İşçiler yalnızca patronların, burjuvazinin haksızlıklarını değil sendika yöneticilerinin yaptığı haksızlıkları da eylemle protesto ediyorlar. Dok Gemi-İş Sendikası'nda örgütlü Haliç, Pendik, İstinye ve Camialtı tersanelerinde çalışan bir gurup işçi 2 Şubat günü sendika merkezine giderek "delege seçimlerinde uygulanan anti-demokratik yöntemler"i kınadılar. Genel Başkan Nazım Tur sendikaya polis çağırarak işçileri zorla attırdı.

2 Şubat günü Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde de 57 tutuklu açlık grevine başladı. Açlık grevi gece bir koğuşa düzenlenen baskın ve dayak üzerine başladı. Kısa bir süre duraklar gibi olan cezaevi eylemleri yeniden tırmanışa geçti.

Gölcük Tersane Komutanlığı'nda çalışan Harb-İş üyesi 4500 işçi, işyerinde fenalaşarak hastaneye kaldırılan arkadaşları Atanur Kaşıkçı'ya gereken bakımı yapmayarak ölmesine neden olan Deniz Hastahanesi yetkililerini sokağa dökülerek protesto ettiler.

Öğrencilerin eylemleri ise günlerce sürdü. Polisin saldırılarına taşla, sopayla karşılık veren öğrenciler militanlığı bir üst düzeye yükselttiler.

3 Mart günü Istanbul 4. Levent'te meydana gelen patlama da halkın öfkesinin patlamasına neden oldu. Olay yerinde biriken halk Dalan'ı, ANAP'ı, hükümeti nefretle protesto etti.

Bunlar bir çırpıda sıralanan eylemler. Bunların yanında her gün daha pek çok irili ufaklı eylem oluyor. Mühendisler, mimarlar, doktorlar, eczacılar, kadın dernekleri, vb.'lerinin eylemleri de var. Süren, başlayan, biten grevleri konu bile etmedik. Daha da önemlisi, toplu sözleşme görüşmeleri süren 160 bin işçinin topluca greve çıkma isteği ve hazırlığı var. Burjuvazi bunu beklerken soğuk terler döküyor. Finans-kapitalciler "böyle bir grevi Türk-İş'e yakıştıramıyoruz" türünden demeçler vererek "tehlikeyi" önlemeye çalışıyorlar. Ancak bugünkü durumda işleri zordur.

Burjuva saflarda da kavga var

İşçi sınıfından yayılan ve tüm emekçi kesimleri saran kavga havası, eylem dalgası burjuva kesimleri bile içine çekiyor. Şu sıralarda burjuva partilerin içinde yürüyen koltuk kavgaları da işçi ve emekçilerin yöntemlerinden etkilenip yığınsal sokak eylemi biçimine dönüştü. 22 Şubat günü, adaylarının merkez yoklamasıyla belirlenmesini protesto eden Kadıköylü ANAP'lılar ANAP İstanbul il merkezini bastılar.

Yerel seçimler yaklaşırken, burjuva partilerin korkulu rüyası, aday belirleme çalışmaları partileri alt-üst etti. Başta ANAP olmak üzere partilerin içi koltuk kavgaları, istifalar, darılmalar, kırılmalar, birbirlerine tehditler, ayak oyunları vb. ile fokur fokur kaynadı. Hepsi seçimlere savaştan çıkmışcasına yara bere içinde giriyorlar.

Bu arada Evren Pakistan ziyareti sırasında "bu benim son dış gezim" diyerek yeniden cumhurbaşkanlığına aday olmayacağını ima etti. Son yıllardaki kendine acındıran, ağlamaklı bir biçimde halktan af dileyen üslubunu biraz daha ilerletti. Evren şöyle dedi:

"Biz sıramızı savdık. Şimdi sıra başkalarında. Biz zoraki olarak o dönemi yürüttük. Mecburduk. Ayrıca böyle seçilmeyi istemezdim. Ben de anayasa referandumu ile cumhurbaşkanı referandumunun ayrı ayrı sandıklarda yapılmasını istedim."

Evren işçi-emekçi halkın hafızası yok mu zannediyor acaba? Ya da böyle konuşarak, hafızalardaki bilgileri silebileceğini mi zannediyor? Ama ne zannederse etsin çok yanılıyor. Yaptıklarıyla kendini hafızalara faşist lider olarak kazıdı. Faşist bir liderin hakettiği "sempatiyi"(!) işçi sınıfı ona gösterecektir.

Bu arada sosyal demokratların tıynetsiz seçim propagandaları da geçmişte faşizmi ne büyük sempatiyle karşıladıklarını ortaya koydu. İlhan Selçuk, TÜSİAD'ın "çıkış yolu" planlarına karşı çıkayım derken kendi gerçek yüzünü sergiledi. İlhan Selçuk şöyle dedi:

"TÜSİAD hangi 'çıkış senaryosu' üzerinde duruyor bilemem; ama, 12 Eylül'e benzer bir fırsatın tekrar ele geçirilmesi çok güç... Ne yazık ki Özal bu fırsatı yüzüne gözüne bulaştırdı." (*Cumhuriyet*, 11 Şubat 1989)

Şu sosyal demokratların iğrençliğine bakın. Faşizme karşı konuştuğunda mangalda kül bırakmayan İlhan Selçuk 12 Eylül'den "fırsat" diye sözediyor ve "ne yazık ki" kaçtı diye sızlanıyor. Çok da güzel yapıyor. Bizi, onların burjuva yüzünü sergileyebilmek için sayfalar dolusu yazı yazmaktan kurtarıyor.

Faşisti, gericisi, sağ liberali, sol liberali, hepsi işçi sınıfının önünde secdeye varıyorlar. Şan olsun eylemiyle burjuvaziye diz çöktüren sınıfa.

Nezihe Dalyan

Devrimci demokrat bağımsız aday yoksa

G çerli oy da y k

Marksist ekonomi politikteki devlet-tekelci kapitalizmi kavramına göre, tekeller yerel yönetim organları olan belediyelerle de oldukça sıkı ilişkiler içindedirler. Ancak Türkiye'de belediyelerin bugünkü durumu önceden bilinseydi, Marksist ekonomi politiğe, herhalde, belediye tekelci kapitalizmi diye ayrı bir kavram daha eklenirdi. Ya da belki Türkiyeli komünistler böyle bir görevle karşı karşıyalar! Zira Türkiye'de belediyelerle tekelcilik-holdingcilik arasındaki ilişki neredeyse ayrı bir kavram gerektirecek kadar sıkı fıkı!

Bundan da anlaşılacağı gibi, belediyeler yerel halkın aktif katılımıyla, gerçekten halk yararına yerel yönetim yürütebilecek organlar değildir. Bu devlet ve düzen çerçevesinde böyle organlar olamazlar. Ancak bu, belediye seçimlerinin siyasal bir platform olarak önem taşımadığı anlamına gelmez.

Partimiz, yerel seçimlerde, legal hiçbir partinin adaylarını desteklememe çağrısı yapıyor. Halktan yana devrimci-demokrat çizgide bağımsız adayların bulunduğu bölgelerde bu adaylara oy verilmelidir. Kişi olarak henüz halktan yana ve demokrat da olsa, burjuva liberal SHP'den aday olan kimseye oy verilmemelidir. Oy verilecek adayların bulunmadığı yerlerde geçerli sayılacak oy kullanılmamalıdır.

Bu yerel seçimlerin yaklaşmasıyla, sol hareket içinde yararlı bir ayrışma açığa çıkmış, solun önemli bir bölümü SHP'ye oy verilmesine ve genel olarak SHP şemsiyeciliğine karşı tutum almıştır. İşte bu yerel seçim platformundan, bu tutumun çok daha genis propagandasını yapmak için yararlanacağız. Yalnızca sol geçinmeye çalışan SHP'yi değil, "sosyalist" adı altındaki reformistleri, yeni sosyal demokratları da hedef alacağız.

ANAP'ın yerel seçimlerde alacağı oy, %36'nın üzerine de çıkabilir. Bu, bu partinin ardındaki sonsuz maddi olanakların ötesinde hiçbir anlam ifade etmeyecektir. Ama biz, seçim platformundan yararlanarak halkın devrimci mücadelesine musallat olmaya çalışan her türlü ayrıkotunu sergileyebilirsek, bu, devrimci mücadeleyi yükseltmek açısından derin bir anlam ifade edecektir.

Haydi, yerel seçim platformunu devrimci siyaset sahnesine dönüştürelim!

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap göndererek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Manifesto 141 yaşında

Avrupa kaynıyor
Tüm ülkeler kaynıyor
Büyük bir çalkantı
Müthiş bir fırtına
Dünyayı değişime zorluyor.

Dersin ki kıyamet günü
Yer gök sele kesmiş
Yer gök ateş almış
Değil yalnız sınır boyları
Dört bir yanda
Kan gövdeyi götürüyor.

Açlık, hastalık yok oluş...
Mevcut toplum düzeni
Dişlerini etine geçirmiş
Tükene tükene direniyor.
Kendi karnında büyüttüğü
Çocuğunu
Hiçbir anada görülmeyen
Bir vahşetle
Tırmalıyor.

Ama nafile
Karnından
Yepyeni bir tarihin çıkmasına
Engel olamıyor.

Ellerinde teknolojileri
Gürül gürül işleyen fabrikaları
Soluk kesen bir yarış içinde
Tekeller
Bakir topraklara dalıyorlar

Tanrı,
Tahtında çırpınan krallara
Toprağını korumaya çalışan
Derebeylerine,
Feodallere
Velhasıl tüm eski müridlerine
Arkasını dönüyor
Geleceği vaadeden
Yeni müridlerini
Tüm yağcılığıyla kutsuyor.
Bu alt-üst oluş içinde
"Komünistler Birliği" denen
Küçük, illegal bir gurup
1847 yılında
Londra'da
Yeni dünyanın yaşına
Çağdaş iki sınıfın
Yükselişine
Ezgi ve sömürünün
Gözyaşına
Bakarak
Kongresini topladı.
Kongre sonucu Marks ve Engels
Komünistlerin manifestosunu
Yazmayı üstlendi
1948 Ocak ayında
Almanca el yazması hazırlandı

Bu bir alt-üst oluş
Herşey yıkılmada
Feodallerin yerini burjuvalar
Serflerin yerini proleterler
almada
Yeni dünyanın öncüleri
Yüzlerce yıllık
Eski düzeni
Yıkarken
Kendisiyle birlikte doğan
Yeni düzenin
Vazgeçilmez unsuru
Proleterleri gördü

Yepyeni iki sınıf
Yepyeni iki düşman
Burjuvazi ve proletarya
Ve Marks
Manifesto'da
"Bütün tarih
sınıf mücadelesi tarihidir"
Dedi.
Bütün toplumu ve kendini
Sömürüden-ezgiden
Kurtarma görevini
Proletaryaya verdi.

Fransızcaya
1948 ayaklanmasından
Birkaç hafta önce giren
Manifesto
71 gün sonra
Ayaklanmanın bastırılmasıyla
Henüz okunmadan
Bir köşede kaldı.
Paris
Proletaryanın mezarı oldu.
Dökülen işçi kanları
Her sayfanın her kelimesine
Şefkatle
Yemin edercesine
Sınıf düşmanına
Küfredercesine
Dokundu.

Ve Marks
Manifesto'da
"Bütün ülkelerin işçileri birleşin"
Dedi
"İşçi sınıfı devlet çarkına
Hazırdan el koyup
Onu kendi amaçları için
Kullanamaz."
Pratiğini gösterdi.
Burjuvazi
Kınından çıkardığı bıçağını
Amansızca kullandı
Proleter hareketleri
Görülen her yerde bastırdı.
Kolonya'da Prusya polisi
Komünistler Birliği Merkez
Kurulu'nu
Ortaya çıkardı.
Birçok üyesini kalebentliğe
çarptırdı
Ve bu küçük
Bu illegal,
Çölü inatla sulayan
Birlik
Geride kalan üyeler tarafından
Resmen feshedildi.

Ya *Manifesto*!
Unutulup gidecek miydi?
O her kelimesine
Kanıyla and içen
Proletarya
O kanda kalacak mıydı?
Hayır
Süreç içinde
Mülk sahiplerine karşı
Avrupa işçi sınıfı
Radikallerin aşırı kanadı
Olmaktan kurtuldu
Gücüne güç katarak ilerledi
Enternasyonal İşçi Birliği
Ortaya çıktı.
Dokuz yıllık süresi içinde
Enternasyonal
Lasalcileri, Blankistleri
Proudhoncuları, anarşistleri
Yerle bir etti.
Manifesto
Proletaryanın bilincinde
Gerçek yerini buldu.

Marks ve Engels'in
Kaleme aldığı
Manifesto
Birçok dile çevrildi
Birçok ülkede defalarca basıldı.
Kapitalizm geliştikçe
İşçi sınıfı da güçlendi
Her yenilgiden ders aldı
Manifesto öğretisine
Daha bir bilinçle yaslandı
Zincirlerinden başka
Kaybedecek
Birşeyi olmadığını
Ama kazanacağı
Koca bir dünya olduğunu gördü
Verilen savaşlar
Dökülen kanlar
Boşuna değildi.
İtalya
Proletarya çağının doğuşuna
Damgasını vuran
Burjuvaziyi
Örse yatıran
Yeni bir Dante vermedi
Ama
Rusya
Kapitalizmden
Komünizme yol açan
Lenin'i yarattı.
Proletarya zincirlerini attı
Dünyanın altıda birini
Avuçları içine aldı.

Bir çağ değişti
Yeni
Düşman sınıflar doğdu
Yeni sınıflar içinden
Yeni mikroplar çıktı.
Manifesto'da Marks
141 yıl önce
Lenin
Kapitalizmden
Sosyalizme geçiş çağıyla
Aynı mikropların
Soyundan gelen
Bernstein, Şaydeman,
Kautsky
Mikroplarını temizledi

Ben iki yüz yıl diyeyim
Siz yedi yüz yıl deyin
Ben proletarya diyeyim
Siz Serez'in gözyaşı
Bedreddin müridleri deyin
Ben
"Herkesten yeteneği
Herkese gereksinimi kadar" diyeyim
Siz sınıfsız sömürüsüz bir dünya deyin
Tarih
Örsle çekiç arasında
Kan ve acıyla yoğrularak
Marksizmin zaferini
Manifesto'nun haklılığını
Kanıtlayarak ilerledi

Günümüzün Gorbi'si
Eski mikropların gölgesi
Marksizme
Ve *Manifesto*'ya
Savaş açtı.
Proleterya
Örsünü çekiyor
Çekicini eline alıyor
Hodri meydan diyor.

Ozan Öncü

Çanlar burjuvazi için çalıyor

Merhaba yoldaşlar,
Halkın direnci karşısında finans-kapitalin emniyet güçleri yetersiz kalıyor. Cizre Yeşilyurt olaylarında köylüler, yapılan baskıya karşı hükümetin kölesi gibi suskun durmanın yanlışlığını, susmak yerine savaşmanın gerekliliğini gördüler.

Bir iki gün önce bir Kürt arkadaşla çok güzel sohbet ettik. PKK'nın çocuklara ve kadınlara kurşun sıkmadığını, bunu yapanların MİT ve işbirlikçileri olduğunu, televizyona çıkan itirafçılara halkın inanmadığını söyledi. PKK'yı Kürt halkının karşısına koyamayacaklarını, artık savaşımın hızlandığını ve tüm halkların savaşımda tek bir odakta birleşmelerinin artık zorunlu olduğunu dile getirdi.

Bu arkadaş, kendisine, resmilerin ülkeye dönüşlerini nasıl değerlendirdiğini sorunca, bu insanların şu anda bu ülkeye dönüşlerinin anlamsız ve döneklik olduğunu belirtti. Bu koşullarda, halk din sömürüsünden kurtarılmadığı sürece hedefe ulaşılmayacağını söyledi.

Burjuvazi Kürtleri baskı altında tutmaya devam ediyor ama çanlar kendisi için çalıyor, halklar isyana hazırlanıyor. Finans-kapitalin güç merkezleri bu önlenemez tırmanışın karşısında ergeç yenik düşecektir.

Yoldaşlar, günlük yaşam sürüyor. Partime daha çok şeyler verebilmek için tüm çabamı harcamak istiyorum. Üstüme aldığım görevi geliştirmek ve ona yaraşır şekilde sunabilmek istiyorum. Bu benim değil her komünistin görevi olmalı.

Yaşasın TKP'miz!
İşçinin Sesi'nin sokaklarda duyulacağı günlerin yakınlığı inancıyla "tek yol devrim" diyorum.
Hepinize bu güzel inançla merhaba yoldaşlar...

Yalçın Türe, Ankara

Sınıfa, sempatizana, kendine güven!

ÖZÜR

Elimizde olmayan nedenlerden ötürü gazetemiz bir hafta geç çıkmıştır. Okurlarımızdan özür dileriz.
İşçinin Sesi

Komünist Manifesto'dan kadın ve aile üzerine

"Ailenin ortadan kaldırılması sorununa gelince! Komünistlerin bu utanç verici amaçları karşısında en köklü dönüşümlerden yana olan kimseler bile öfkeye kapılıyorlar.

Bugünkü burjuva ailesi hangi temele dayanmaktadır? Sermayeye, özel kâra. Aile, tam gelişmiş biçimiyle, yalnız burjuvazi için vardır. Ama, bunun öte yüzünü proleterlerde her türlü ailenin hemen hemen yokedilmesi ve yaygın fuhuş oluşturur.

Öte yüzü ortadan kalkınca, burjuva ailesi de kendiliğinden ortadan kalkar ve sermayenin yok olmasıyla da her ikisi birden yok olur.

Çocukların ana-babaları tarafından sömürülmesini ortadan kaldırmak istediğimiz için mi bizi suçluyorsunuz? Bu suçu kabul ediyoruz.

Ama, sizin aile terbiyenizin yerine toplum eğitimini geçirmekle ilişkilerin en kutsalını yıkacağımızı ileri sürüyorsunuz.

Ya sizin eğitiminiz! Onu da toplum belirlemiyor mu? O da, çocuklarınızı yetiştirdiğiniz toplum koşullarıyla, toplumun doğrudan ya da dolaylı müdahalesiyle, okullar aracılığıyla belirlenmiyor mu? Toplumun eğitim üzerinde etkisini komünistler icat etmedi: Onların yapmaya çalıştığı, bu etkinin yalnız niteliğini değiştirmek ve eğitimi egemen sınıfın baskısından kurtarmaktır.

Aile ve eğitim üstüne, ana-babayla çocuğun kutsal gibi gösterilen karşılıklı ilişkileri üstüne burjuva nutukları, modern sanayinin proleterler arasındaki tüm aile bağlarını koparıp, çocukları basit ticaret maddeleri, basit çalışma aletleri durumuna getirmesiyle, gitgide daha çok tiksindirici olmaktadır.

Ama tüm burjuvazi, siz komünistler kadınlarda ortak mülkiyet getireceksiniz diye, koro halinde bağrışıyor.

Burjuva için karısı üretim aracından başka birşey değildir. Üretim araçlarının ortaklaşa kullanılacağını duymuştur ya, bundan, doğal olarak kadınların da sosyalleşmeye tabi tutulacağı sonucunu çıkarmıştır.

Söz konusu olan şeyin, kadının bugünkü basit üretim aracı rolüne son vermek olduğu aklından bile geçmez.

Zaten, güya komünistler tarafından savunulan, resmen kadında ortak mülkiyet savının burjuvalarımızda uyandırdığı o yüksek ahlaki öfkeden daha gülünç birşey düşünülemez.

Komünistlerin kadında ortaklığı getirmelerinin gereği yoktur. Bu, zaten eskiden beri hemen hemen hep vardı.

Proleterlerin karılarını, kızlarını elaltında bulundurmakla yetinmeyen burjuvalarımız, eğer resmi fuhuş kurumundan yararlanmalarının sözünü etmezsek, birbirlerinin karılarını ayartmaktan derin bir zevk duyarlar.

Burjuva evliliği, gerçekte, evli kadınlarda ortaklık sistemidir. Ve burjuvalarımız savlarında bir an için haklı olsalar bile, komünistleri ancak, ikiyüzlülükle gizledikleri bu kadında ortaklık düzeni yerine, dürüst ve yasalara uygun bir düzeni kurmak istemekle suçlayabilirler. Zaten apaçıktır ki, bugünkü üretim düzeninin ortadan kaldırılmasıyla, bundan doğan kadında ortaklık, yeni resmi ve gayriresmi fuhuş da zorunlu olarak kendiliğinden ortadan kalkacaktır."

Polisin saldırılarına aktif eylemle yanıt veren öğrenci gençlik hareketi bir köşe daha döndü

Kavgaya ileri devrimin neferleri

İşçi sınıfının kabaran öfkesi öğrenci gençliği de sarıyor. Öğrenciler, işçi yılı 1989'un kavga rüzgarlarını alarak, burjuvazinin saldırılarını boşa çıkarmak için kolları sıvadılar.

B. Efeoğlu

İşçi sınıfının kabaran öfkesi öğrenci gençliği de sarıyor. Öğrenciler, işçi yılı 1989'un kavga rüzgarlarını alarak, burjuvazinin saldırılarını boşa çıkarmak için kolları sıvadılar. Öğrenci hareketi bir köşe daha dönmüş oldu. Son haftalarda gelişen öğrenci eylemleri bu yılın, burjuvazi açısından *epey zorlu* geçeceğinin örneği oldu.

Korkak, burjuvazinin ta kendisidir

Gazetelere, "sokaklar ısındı" diye başlık attıran son öğrenci eylemleri, Yıldız Üniversitesi'nde polisin, korkusundan silah çekip, havaya ateş etmesi üzerine başladı.

Yeni ders yönetmeliğini protesto etmek için rektörlüğün önünde toplanan öğrencilerin, polisin toplantıyı videoya çekmesine gösterdikleri tepki, "burjuvazinin koruyucularının" korkularını açık etmelerine neden oldu. Kamerayı kullanan sivil polisler, kendilerini çevreleyen öğrencilere, "gazeteci" olduklarını ve "kimliklerini evde unuttuklarını" söyleyerek durumlarını kurtarmaya çalıştılarsa da başarılı olamadılar. Polisin bu yalanı kimseyi kandıramadığından, öğrenciler, öfkelerini dökmeye başladılar. Bunun üzerine daha ötede duran bir başka sivil polis, "arkadaşlarını kurtarmak" için havaya ateş etti. Öğrenciler, "keyfi uygulamaya son", "bilim içeri, polis dışarı" gibi sloganlar atarak dağıldılar.

Polisin öğrencilere ateş açması tartışmalara neden oldu. Burjuva gazeteleri olayı, öğrencilerin silah karşısında korkup kaçtıkları üzerine yoğunlaşarak verdiler. "Devletin bekçilerinin" geleceklerinden duydukları korku yüzünden saldırılarını artırdıklarının üzerini kapatmak ve öğrenciler arasında korku psikolojisi yaymak için uğraştılar.

Öğrenciler arasında korku psikolojisi yoktur. Korkan burjuvazinin ta kendisidir. Milli eğitim, gençlik ve spor bakanı Hasan Celal Güzel de, öğrencilerde öfkenin artmakta olduğunu iyi gördüğünden ve silah kullanılmasının bu öfkeyi daha da artıracağını iyi bildiğinden, hemen ertesi günü gazetelere, "olayı kınadığını" açıklayan demeç verdi. Öte yandan, burjuvazinin Doğramacı gibi bazı sözcüleri de, tam tersi açıklamalar yaparak, "can güvenliği"ni kılıf olarak kullanarak, iktidarlarını korumadaki açmazlarını gösterdiler:

"Daha önceki anayasamızda olduğu gibi polis suç ve suçluyu izlemek için üniversiteye girebilir. Bu şimdiki anayasamızda da var. Polisin bu izleme sırasında izin alma zarureti yoktur. Can güvenliğini sağlamak için polis üniversiteye elbette ki silahıyla da girebilir. Ben böyle bir kınamaya gitmiyorum." (*Cumhuriyet*, 2 Mart 1989)

Öğrenci eylemlerinin hemen arkası kesilmeyince, burjuvazi iyice paniğe kapıldı. Gazeteler, haberleri "12 Eylül öncesi gibi olaylar" oldu diye yazdılar. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı, "bana yardım edin, Anayasa'yı değiştirelim" diyerek olayı yatıştırmaya çalıştı. Önceden bunları bile kabul etmeyen burjuvazi, eylemler düzenin sınırlarını aşmaya başladıkça, şimdi düzeniçi öneriler sunarak, tepkileri hiç olmazsa bu düzeyde tutmaya, öğrencileri yatıştırmaya çalışıyor. "Öğrenciler siyasete katılın" çağrılarında bulunuyor. Bakın H.C. Güzel daha neler diyor:

"Ben de öğrenci olsam, harç denince homurdanmaya başlardım.

"Öğrenci derneklerinden, örgütlenmeden, öğrencinin siyasi görüşü olmasından, eğitime karıştırmadan siyasi faaliyette bulunmasından yanayım. Cici, uslu çocuk olmalarına karşıyım.

"Üniversiteler kanunu da değişir. Dernekler kanunu da, Anayasa da. Bunlar zor değil. Anne-babalarınıza, çiftçi, esnafa, köylüye, üniversite öğrencisi olarak varız, bize güvenin, sorunlarınızı düşünüyoruz, imajını verin.

"Bana destek verin. Dernekler kanununu da, YÖK kanununu da, Anayasa'yı da değiştirelim.

"Pornografi, *Militanın El Kitabı* gibi kitaplar haricindeki kitapların yasaklanmasına karşıyım."

Ama ardından şunları ekliyor:

"Her toplumda olan provokatörlerden, terör getirmek isteyen bir takım nereye bağlı, kimin için çalıştığı belli olmayan azınlık guruplardan sakının. Başta Marksizm olmak üzere birçok ideoloji geçerliliğini yitirdi." (*Milliyet*, 1 Mart 1989)

Güzel'in, "siyasete katılın" derken kastettiği, öğrencilerin burjuva siyasetine katılmalarıdır. Halkı uyutma mekanizmaları içine girmeleri, bu düzenin devamı için uğraş vermeleridir. Marksizm konusunda tehlike çanlarını çalması da bunu kanıtlıyor. Fazla söze gerek yok, yaşam onlara güzel cevaplar veriyor. Öğrenciler, Marksizm bilgisiyle donanmanın ihtiyacını çekiyor ve ihtiyaçlarını tam olmasa da gidermeye çalışıyorlar.

Zaten Güzel'in kendisi de bunu farkındadır. Onları kızdırmamak için, "Marksizm geçerliliğini yitirdi"(!) demeden önce sözlerinin başına uzun girizgahlar koyarak, kıvırtıyor. Korkulu düşlerinin gerçek olmasını böyle engellemeye çalışıyorlar. Avuçlarını yalarlar.

Hınç artıyor

Beklenen şey oldu, öğrencilerin öfkesi katlanarak sokaklara taşmaya başladı. Yıldız Üniversitesi'nde olanlara, diğer üniversitelerden tepkiler geldi. İstanbul Üniversitesi'nde Siyasal Bilgiler Fakültesi önünde toplanan öğrenciler rektörlüğün önüne yürüdüler. "Polis kurşunu bizi yıldıramaz", "öğrenciler değil, polis atılsın", "öğrenciler kolkola genel boykota" sloganlarını attılar. Kararlı bir şekilde, "aramıza sızmaya çalışan polisleri kovacağız" diye bağırdılar.

Çeşitli üniversitelerde okuyan öğrenciler Yıldız Üniversitesi'nde toplandılar. Öğrenciler, yemekhaneye "polis giremez" pankartı asarak forum yaptılar. "Üniversite bizimdir, bizim kalacak", "ne polis ne YÖK" diye rektörlük binasına yürüyüş yapıldı. Rektörlük binası önünde oturan öğrenciler marşlar söylediler.

Diğer üniversitelerden de öğrenciler okula gelerek eyleme destek verdiler. Yeni sosyal demokratlar (eski menşevikler) ise, devrimci örgütlerin yer aldığı eyleme katılmama kararı aldılar, eylemin yanlışlığını anlatarak öğrencileri etkilemeye çalıştılar.

Öğrencilerin mücadelede kararlı sesleri rektörlük binası önünde yükseldi. Daha sonra 10'ar kişilik sıralar halinde Barbaros Bulvarı'na doğru yürüyüşe geçildi. Trafiği kesen yürüyüş konvoyunda, özerk-demokratik üniversite kavgasında duyulan kararlılık sloganlarla dile getirildi. Paniğe kapılan burjuvazi hazırda duran Çevik Kuvvetlerini hemen öğrencilerin üzerine saldı.

Polislerin saldırılarına öğrenciler, "direnişe devam", "haklı mücadelemiz kurşunlarla engellenemez" diye bağırarak, etraftan buldukları taşları-sopaları polislere atarak karşılık verdiler.

Kavga sırasında dağılan devrimciler daha sonra Ihlamur'da tekrar biraraya gelerek, Teşvikiye yönüne doğru yürüyüşe devam ettiler. Yürüyüşü engellemek ve adam tutuklamak isteyen polisleri, öğrenciler yine taş yağmuruna tuttular.

O gün olaylar sırasında 94 kişi gözaltına alındı. Halkın gözü önünde cereyan eden bu olaylar, halkın düzene tepkisini artırdı. Öğrencilerin yaka-paça arabalara bindirilerek emniyete götürülmelerine sokaktan tepkiler yükseldi.

Bu arada Ortaköy Kültür Merkezi'den 43 kişinin gözaltına alınması ve merkezin kapatılması tepkileri daha da artırdı.

Polis baskısı, tutuklamalar, bölme, dağıtma çabaları, sırt sıvazlamalar öğrencilerin mücadele azmini kırmadı. Gözaltına alınmaları ve Kültür Merkezi'nin kapatılışını protesto etmek amacıyla, öğrenciler İstanbul Vilayet binası önünde pankart asıp, miting yaptılar. Ankara Caddesi'nden Divanyolu'na doğru yürüyüş yaptılar. Kalabalığı dağıtmak için üzerlerine coplarla gelen polislere de taşlarla cevap verdiler. Polis, yakaladığı 9 kişiyi zor bela arabalara bindirebildi.

Burjuva kurumlarında keskinleşen iç kavga da olaylar sırasında yansıdı. Öğrencilerin üzerine copla giderlerken, iki polis arasında kavga çıktı.

İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi'nde öğrenciler, yemekhanede toplanarak, sloganlar atarak, dekanlığa doğru yürüyüş yaptılar.

Ankara'da öğrenci dernekleri ise basın toplantısı düzenleyerek eylemlere destek verdiler.

Kavgayı daha yükseltelim

Son eylemler, öğrencilerde hiç de depolitizasyon olmadığını bir kez daha açığa çıkardı. Eylemlere, burjuvazinin göstermeye çalıştığı gibi bir avuç azınlık değil, dernek üyesi olan-olmayan çok sayıda öğrenci *kendiliğinden* katıldı. Eylemlere ilk başta katılmayan öğrenciler bile sonradan sempatilerini belirttiler.

En önemlisi, öğrenciler akademik mücadelenin siyasi mücadeleden ayrılamayacağını daha iyi gördüler. Gözaltına alınanların birçoğu serbest bırakıldı. Gördüler ki, haklı isteklerinin önünde tek bir engel var: Bu yıkılası düzen. Akademik bir çerçevede başlayan eylemler, burjuva devletinin polisine karşı yöneldi.

Böylece, öğrenci hareketinde bir köşe daha dönülmüş oldu. Şimdi komünist gençler görevlerine daha sıkı sarılmalıdırlar.

Mücadeleyi bugün gelinen noktadan geri düşürmek isteyen her türlü düşünceye karşı yoğun kavga verilmeli, öğrencilerin düzene yönelen tepkileri bir üst düzeye çıkarılmalıdır. Öğrenci hareketinin, işçi sınıfının mücadelesinden bir an bile kaymamasına çalışılmalıdır.

Gençliği insiyatifsiz bırakmamak için, yanlış yollardan da olsa devrim için mücadeleye niyetli unsurlarla beraber uğraşılmalıdır. Merkezi devrimci gençlik örgütlenmesinin yaşama geçirilmesi için çalışılmalıdır.

Bu yıl burjuvazi için gerçekten çok zor geçecek. Haydi komünist gençler, burjuvazinin kabusunu gerçek yapmaya, işçi sınıfının yanıbaşında mücadeleyi daha da yükseklere çıkarmaya, devrimle başarı kazanmaya!

Küçük eylem ama büyük eğitim

Bir eylem de Münir Şahin işçilerinden

İrili ufaklı eylemler hem yaygınlaşıyor, hem içerikleri gelişiyor.

Türkiye'nin dört bir köşesinden irili ufaklı eylem fışkırıyor. Geçtiğimiz pazartesi günü, Kartal'daki Münir Şahin ilaç fabrikasında da bir protesto eylemi patlak verdi.

Permasol gibi ünlü 17 çeşit ilaç üreten ve 44 işçinin çalıştığı fabrikada, sendikalaşma yürüttükleri için, ama başka bir gerekçe ileri sürerek, 2 kadın, 2 erkek 4 işçinin çıkışı verildi. Bunun üzerine pazartesi sabahından başlayarak işçiler işi bıraktılar. Basına ve sendikaya haber verdiler. Sivil polis geldi. Buna karşılık, sendikanın başka fabrikalardaki üyeleri de destek vermeye geldiler.

Ertesi gün işbaşı yapmama eylemi yine sürdü. Patron işçileri içeri almadı. Kapıda atışmalar oldu. Ayrıca patron bazılarına rüşvet teklif etti, ama koca bir red cevabı aldı. İşçiler önce mahalle karakoluna, daha sonra ise 1. Şube'ye götürüldüler. Burada 2 saat ayakta tutuldular. Polislerle sık sık kavgaya tutuştular. Yasalara aykırı olarak orada tutuldukları ortaya çıkınca, işçiler serbest bırakıldılar.

İşçiler 1.Şube'den çıkınca soluğu sendikada aldılar. Sendikaya, birşey yapmadı diye çattılar. Ama konuşmalar içinde, aslında sendikanın boş durmadığı, kendileri kızgın oldukları için sendikaya da kızdıkları ortaya çıktı. Tartışma tatlıya bağlandı.

Şimdi işçiler, patronun açığını yakalamak için bekliyorlar. Patron yeni teknoloji getireceği gerekçesiyle işçi çıkardığı için, yeni işçi alırsa tazminat öder. Ayrıca işçiler, bu ünlü ilaç fabrikatörünün büyük bir vergi kaçakçısı olduğunu, fabrikada üretilen ilaçların kalitesinin de zararlı denecek kadar düşük olduğunu söylüyorlar.

Küçük eylem ama büyük eğitim.

R. Yürükoğlu

Devrim ortamı yok, oturup bekl yec k miyiz?

Demokrasi-devrim-reformlar ilişkisinde bir soru var ki sık sık karşılaşıyoruz: "Devrim ortamı yok, oturup bekleyecek miyiz?" Bu soruyu TBKP'liler Türkiye'de ve Avrupa'da defalarca önümüze getirdiler.

"Devrim ortamı yok, oturup bekleyecek miyiz?" Bu, yeni sosyal demokrasinin izlediği yol açısından kilit bir soru ve TBKP'nin tüm demagojisi buna dayanıyor. Oturup beklemeyeceğimize göre ne yapacağız? Reformlar için çalışmalıyız!

Bu büyük bir tuzak. Bu tuzağın üzerinden atlamak gerekiyor. Demek gerekiyor ki, bu soru yanlıştır. Böyle bir soru demagojidir. Yaşamdaki gerçek soru, sorulması gereken soru bu değildir.

Asıl sorulacak soru şudur: Evet Türkiye'de bugün devrim ortamı, devrimci durum yoktur ama, devrim ortamı olmayan bu ortam nasıl bir ortamdır? Yakın olasılıkları nedir?

İlk sorunun demagoji oluşu şuradan geliyor: Devrim ortamı olmayan ortam *iki* çeşittir. ABD'de devrim ortamı yok, İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da devrim ortamı yok. Bir de başka çeşidi var. Türkiye'de bugün devrim ortamı yok, Arjantin'de, Güney Kore'de Brezilya'da bugün devrim ortamı yok. Peki, bu iki gurup birbirinin aynı mıdır?

Burada, birbirinden tümüyle farklı iki ayrı durum söz konusudur. Biri batı demokrasisi dediğimiz, emperyalist ülkelerin stabilize olmuş, devrim ortamı olmayan ve bunun uzun süreceği belli olan bir durumdur. İngiltere'de yakın olasılıklar nedir diye bir düşünün, birkaç yıl içinde bu ülke karışır diyebiliyor musunuz? ABD için devrim ortamı yok ama birkaç yıl içinde tufan diyebiliyor musunuz? Diyemeyiz. Türkiye gibi ülkelere geldiğiniz zaman, devrim ortamı yok ama, halk canından bezmiş, bir kaç yıl içinde, hele de bir kıvılcım varsa tüm bozkır tutuşacak. Bunun dışında ne diyebilir ahlaklı bir komünist?

İki gurup aynı değildir. Birine, yani Almanya, İngiltere, Amerika, Fransa'nın örneğine Lenin, *"barışçıl dönem"* diyor. Türkiye gibi ülkelerde bunun adı barışçıl dönem değildir. Çünkü ekonomik bunalımın üzerinde, Mahir Çayan'ın kavramıyla ama başka bir kapsam içinde söyleyeyim, bir çeşit suni denge yaşanıyor. Ekonomik bunalımın üzerinde zar zor sağlanmış sallantılı bir denge yaşanıyor. Bu, devrimci durum değil ama, Avrupa'daki "barışçıl dönem" de değildir.

Ülkemizde öyle bir yaşam var ki, yoksulluk almış başını gitmiş. Özal'dan bu yana memleketin küçük bir azınlığının cebi para dolu. Eğlence yerleri sabahlara dek tıklım tıklım. Bugüne dek görülmedik şekilde paralar harcanıyor. Ama halkın büyük çoğunluğunun cebine, eskisinden daha az para giriyor. Eskiden pazara gittiğinde 2 fileyle geri dönerken, şimdi aynı paraya bir fileyle geri dönüyor. Alım gücü düşüyor. İşsizlik böyle, enflasyon böyle. Böyle bir ülkenin işte böyle "devrim ortamı olmayan" ortamıdır bu.

TBKP, o hayali sorusunu sorarak bu iki farklı ortamı birbirine karıştırmayı amaçlıyor. "Devrim ortamı yok oturup bekleyecek miyiz?" Devrim ortamı yok ama nasıl bir ortam var? Almanya'da mıyız? Yoksa Türkiye'de miyiz? O insanlar çoluğunu çocuğunu nasıl geçindiriyor? Etin fiyatı şu kadar, ekmeğin fiyatı şu kadar, adamın aldığı bu kadar, gecekondunun kirası bu kadar.

Lenin'in söylediği şudur: Barışçıl dönemde, (yani Avrupa ülkelerinin barışçıl döneminde) kesimsel kazanımlar için, reformlar için çalışılır ve barışçı yollarla çalışılır. Parlamenter bir çalışma yürütülür, imza kampanyaları açılır vb. Başka bir potansiyeli yoktur ülkenin. Türkiye gibi ülkelerde ise dolu dizgin devrimci ajitasyon, devrimci örgütlenme ve giderek genişleyen, giderek büyütülen bir kesimsel kavga yürütülmek zorundadır. Çünkü Türkiye gibi ülkelerde hiçbir sorun devrimsiz çözülecek durumda değildir. Yaşanan, barışçıl bir dönem değildir.

Şimdi bir düşünelim. Yeni sosyal demokratların bize dayatmak istedikleri, şöyle hayali bir açmazdır: Devrim ortamı yok, ya oturup bekleyeceğiz ya da reformlar için çalışacağız. Oysa böyle bir açmaz, böyle bir zorunluluk yoktur. İşçi sınıfını komünist partisinin yanına çekmek için gece gündüz çalışmak; Sendikaları, lafın ötesine geçen militan eyleme götürmek için gece gündüz çalışmak. Demokratik örgütleri, meslek odalarını, gençlik örgütlerini militan eyleme götürmek için çalışmak. Grevler, fabrika işgalleri, üniversite işgalleri, yasallığı bozucu her çeşit eylem. Ajanların, provokatörlerin, işkencecilerin cezalandırılması. Kadınların ezilmelerine, sömürülmelerine karşı aktif mücadele yürütmek. Türkiye'de işçi sınıfından sonra gelen büyük yığını, küçük burjuva emekçileri düzene karşı örgütlemek ve yürütmek için çalışmak. 20 milyonluk Alevi halkın en meşru demokratik istemlerini savunmak ve eyleme yöneltmek. Kürt ulusunun en demokratik istemlerini savunmak için alanlarda onlarla birleşmek. Bu arada tüm halk kesimleri içinde aktif antiemperyalist bilinci ve eylemi yaymak, Nato'ya, Avrupa emperyalizmine, ABD üslerine karşı eylemler yapmak. *Bunlar oturup beklemek midir?* Bunları yapmak, oturup beklemek mi oluyor? Komünizmin bize öğrettiği program için gece gündüz çalışmak oturup beklemek midir? Gerçekten, bu TBKP insafa sığmıyor.

Türkiye'de devrimci durum olmasa da ancak devrimle çözülebilir bir durum vardır. Sınıfların karşılıklı yeralımı, konumları değişmemiştir. Dolayısıyla batıdaki devrimci olmayan durumla, Türkiye'deki "devrimci olmayan durum" arasında dağlar kadar fark vardır.

Çok ilginç, Rusya'da da aynı olaylar yaşanmış. 1905 devrimi yenildiği zaman 1907'de Lenin, Rusya öyle bir ülkedir ki diyor, devrimci durum bastırıldı ama devrimle çözülebilir durum kalkmadı, sorunlar hala devrimle çözülebilir sorunlardır. Aradan yıllar geçiyor, orada da gericilik dönemi laçkalaşmaya ve çözülmeye başlıyor. Bu kez likidatörler, legal parti kuralım çünkü devrimin koşulları yok diyorlar. Lenin de şunu söylüyor: Siz artık o denli liberal, karşı devrimci olmuşsunuz ki, devrimin koşullarının içinde yaşıyorsunuz da haberiniz yok. Bu işçi grevleri, bu gösteriler nedir?

Bu gözle Türkiye'ye bakalım. 87 yılının grevleri, 80 öncesinin en yoğun kavgalı yılının çok ötesine ulaştı. Burjuvazinin çelişkileri artık silahlı yürüyor, kan akıyor. Burjuvazinin çelişkileri 80 öncesinde, devrimci durumda olduğundan daha şiddetli bir düzeyde. Yığınların eylemliliğinde eksiklik var kuşkusuz ama orada da yeterince eylemlilik vardır. Biz şımardık galiba. 2 milyon işçi eylem yaptı son yıllarda, beğenmiyoruz! Kendimize gelelim, eylemliliğin de âlâsı var da yeterince devrimcisi yok. O da oluşuyor. Bu adamların peşinden giden kimisi görmüyor ama kendileri bal gibi görüyorlar. Zaten devrimci bir patlamayı önlemek için ortaya çıktılar. Gelen dalgayı önlemek için ortaya çıktılar. Bunlar demokrasi kavgası vermiyorlar. Bunlar karşı devrimi besliyorlar.

Burada da bırakmayın. TBKP bu demagojiyi neden yapıyor? Çünkü Gorbaçoflar, emperyalizmle arayı bozacak bir çıkış istemiyorlar bugün. Sorunun özü budur.

Dünyada da Gorbaçof, devrimin koşulları yok diyor, dolayısıyla aynı masalı okuyor. Oturup bekleyecek miyiz, global sorunları çözmeye çalışalım diyor. Öte yandan emperyalizme, gel yangınları birlikte söndürelim diyor. Devrimin koşulu yoksa Gorbaçofların söndürmek için didindikleri yangınlar neyin göstergesidir? Hatta söndürmeye çalıştıkları yangının biri de Güney Afrika, yani devrimin ta kendisi değil mi? Demek ki, söz konusu olan yanılgı değil, Marksizmi terkediştir.

Onun için artık illegal çalışma da rafa kaldırıldı. Yasal ne verirlerse onu alacaklar. Ne iyi ki sınıf kavgası Gorbaçofların ağzına bakmıyor. Evet güçlüdürler ama ne iyi ki sınıf kavgasına dur demeye yetmez. Günü geldiğinde işçiler, çok açıktır, bugünden söyleyelim, barikatta karşılarında burjuvaziyle TBKP'yi birlikte görecekler. Birlikte görecekler ve onların birlikte üzerinden yürüyüp geçecekler.

Doğu Perinçek Nabi Yağcı'dan daha da başarılı!

2000'e Doğru d vl ti yine kes liy r

"Korkusuz yaşam" edebiyatı döktüren *2000'e Doğru*, insanları militan sol örgütlerden uzaklaştırmak için kendisi korku yaymaya çalışıyor.

Dört sayıdır *2000'e Doğru*, merkezi Tuzla cinayeti olan bir MİT ajanları konusuyla uğraşıyor. *2000'e Doğru*'nun yayını hakkında şunları sıralamak gerekiyor:

1. Neden Tuzla cinayeti bu konunun merkezidir?

Türkiye'de devlet, sınıf karşıtlarına, devrimci güçlere her zaman silahla yaklaşmıştır. Sıkıştığında bütün burjuva devletler böyle yapar, ancak Türkiye'deki hep sıkışıktır. Bu sıkışıklığa yardımcı olmak için, eski ve yeni sosyal demokratlar faşizm çözüldükten sonra girilen dönemde tam "ulusal anlaşma" rüzgarları estirmeye çalışırlarken, bu amaçla TBKP'liler "yepyeni" koşullardan dem vururlarken, Tuzla cinayetiyle burjuvazi bu dönemde de tetiği ilk çeken oldu.

Böylece "ulusal anlaşma" konusunda yaratılmak istenen düşler suya düştüğü gibi, kamu vicdanını fena halde yaralayan bu tarama olayıyla, silahlı kavganın gerekliliği, "ulusal silahlı çatışma"nın zorunluluğu bilinci tazelendi. İşte *2000'e Doğru* şimdi devleti Tuzla'nın günahından arındırıp, suçu "yasalardan kaynaklanmayan" emirler veren, "telkinlerde" bulunan bazı sorumlulara, "devlet içinde karanlık faaliyet yürüten örgütler"e (tırnak Doğu Perinçek'in 7. ve 8. sayıdaki yazılarına referanstır) yüklemeye çalışıyor.

2. Yalnızca Tuzla cinayetiyle ilgili olarak değil, *2000'e Doğru*, genelde devleti ve burjuvaziyi "terörist eylemler"in günahından sıyırtmaya çalışıyor.

"Devlet terörü, devrimcileri haklı olarak devlete güvenmeyen uzun süreli mücadele anlayışlarına zorlar." (Doğu Perinçek, *agy*, sayı 6) Aynı zamanda, "MİT'e güvenen tek bir insan var mıdır bu Türkiye'de?" (Doğu Perinçek, *agy*, sayı 7) Yani ortada devlete karşı duyulan yaygın bir antipati olduğu bellidir.

Öte yandan, "komplolara seyirci kalmak gibi bir lüksü yaşamayacak kadar nazik bir döneme girmiştir Türkiye". (Doğu Perinçek, *agy*, sayı 7) Yani bu antipatiyi azaltmak için birşeyler yapılmazsa, rejim tehlikededir! Bu halk, bu devleti parça parça edecek!

Ne yapılsa acaba? Bir kere ilk iş olarak kim kime karşı, safları bulandırmak gerekiyor:

"Ülkemizde kendisini can güvenliği içinde hissetmeyenlerin arasında Başbakan da vardır, eski Genelkurmay Başkanı da vardır, Güneydoğu ve Doğu'da yaşayan yurttaşlarımızın hemen hemen tümü vardır." (Doğu Perinçek, *agy*, sayı 8, aynı "fikir" sayı 7'de de vardır.)

Yani devrimciler ve Kürt halkı kendilerine yönelen devlet terörünü sakın sınıfsal bir olay sanmasınlar! Sayın Başbakanımızla, Genel Kurmay Başkanımızla aynı saftadırlar!

Başka ne yapılabilir? "Yasalardan kaynaklanmayan" emirler "verenleri bir idari soruşturmayla ortaya çıkarmak", kurumları temizleyip — kişileri suçlamak, kötüleri istisna — yasaları iyi göstermek açısından çok yararlı olur.

Peki bunu nasıl yapmalı? Devlet terörüyle, Tuzla gibi olaylarla suya düşürülen "ulusal anlaşma" havasını yeniden hortlatmaya yarayacak bir yoldan: "Korkusuz yaşayabilmek için hükümetiyle muhalefetiyle, sağcısı ve solcusuyla elbirliği yapılamaz mı?" (Doğu Perinçek, *agy*, sayı 7)

Bir öğüt de bizden. Doğu Perinçek Nabi Yağcı'dan daha başarılıdır, onu TBKP'nin başına getirirseniz daha iyi olur!

3. *2000'e Doğru* bu yayınıyla devleti temize çıkarırken, bütün illegal militan örgüt ve eylemleri ise karalamaya çabalıyor. İllegal militan örgütlerde MİT ajanı kaynıyor ve MİT ajanları hep silahlı, bombalı pankartlı vb. eylemler yapılsın diye uğraşıyor. "Bombalar Evren seçilsin diye", vb.

Sözde *2000'e Doğru* insanlara korkusuz yaşam "kazanmak" istiyor! Tam tersine insanları militan sol örgütlerden uzaklaştırmak için kendisi korku yaymaya çalışıyor!

Perinçek'in yolundan kazanılacak korkusuz yaşam, korkutanların dayatmalarını kabul etmekle olur ki bu da onursuz, dolayısıyla en korkulacak yaşamdır.

4. *2000'e Doğru* madem herşeyin açığa çıkmasını demokratikliğin bir koşulu sayıyor, kendisi de bazı konularda otoritesinin ve bazı haberlerinin kaynağını açıklasın.

Daha legal parti tartışmaları ilk başladığında Perinçek, legal dergilerin sayfalarından illegal örgütlere ve yayınlara çamur atmaya kalkışmış ve "el kadar illegal gazetelere ve bu gibi yayınlara iş yapan örgütlere MİT'in sızacağını" vb. söylemişti. Bundan sonra, sapına kadar legal olan *2000'e Doğru*, MİT sızmalarına karşı o kadar aşılandı ki adeta MİT'in üzerinde bir otorite kazandı. Şöyle bir çağrı yapmışlar:

"Onurlu Yaşama Çağrısı

"MİT'in yasadışı faaliyetlerinde, provokasyonlarında, tertiplerinde rol almış herkese sesleniyoruz. Bildiklerinizi bize ulaştırın. Yasal hakkınız olan güvenliğiniz için gerekenler yapılacaktır.

"Sıradan bir insan olarak onurlu yaşamak elinizdedir.

" Engin sana söz veriyoruz, bize güven, bizimle bağlantı kur. Senin için tek çıkış yolu gerçekleri açıklamaktır. (*agy*, sayı 7)

MİT ajanlarını, MİT'in "yasadışı" faaliyetlerine karşı çıkmaya çağırırken, düşünün, 2000'e Doğru, başvuracaklara "yasal güvenlik" vaadediyor. Bu yetkiyi nereden alıyor? "Gerekenleri" nasıl yapabiliyor? 5.leri, MİT ajanlarını nasıl keşfedebiliyor?

5. *2000'e Doğru*'nun aynı sayılarıdan birinde (sayı 6) TKP-ML genel sekreteri Sefa Kaçmaz ile bir söyleşi var. Burada Kaçmaz, Sosyalist Parti'yi önemli bir silah olarak gördüğünü söylüyor. *2000'e Doğru*'nun yayınlarında TKP-ML içinde çok MİT ajanı olduğu söylendi. Ne derece doğrudur bilemeyiz, ama bizce, Sosyalist Parti'yi silah olarak görmek, burjuva ideolojisinin uzun erimde MİT ajanlarından çok daha tehlikeli bir sızmasıdır.

6. *2000'e Doğru*'nun aynı sayılarıdan birinde (sayı 8) MİT'in Doğu Perinçek hakkında yaptığı yayınlardan söz ediliyor. MİT solculara Perinçek'i MİT ajanı diye göstermeye çalışıyormuş.

Devlete antipati o kadar yaygın ki, devletin baskı ve işkence yapması, suç atması insanlar için onur kaynağı oluyor. Devletin kendisi de bunu, Yağcı örneğinde olduğu gibi kahraman yapmak istediklerine, kullanmaya başladı. MİT, MİT ajanı derse, bu da iltifat sayılabilir!

Forum dergisi bazı Sovyet cumhuriyetlerine iştahlanıyor

Devrimimize bir misyon daha çıktı

Sovyetler'e uzanan elleri kırmak,
Hem de yeni bir dünya kurmak,
Türkiye işçi sınıfının ve devrimcilerin ellerindedir.

Forum dergisi, burjuvazinin en gerici özlemlerini dile getiriyor, hatta, bunları gerçekleştirmek için pratik iş de görüyor.

Aç tavuk düşünde arpa görürmüş. Bizim aç gözlü burjuvazi de düşünde habire büyük emperyalist güç olmayı görür. İşte *Forum* dergisi, bu düşü, en cüretkar boyutlarıyla işliyor. Bazı Sovyet cumhuriyetlerine iştahlanıyor. Dergiyi oralarda dağıtarak, bu doğrultuda örgütlenme de yapıyorlardır.

Forum, Türk kökenli dilleri ve müslüman dinleri olan Sovyet cumhuriyetlerinin her yanıyla yakından ilgileniyor. Derginin hiçbir sayısı yok ki bu Sovyet cumhuriyetleriyle ilgili en az bir yazı olmasın. Çoğu zaman birden çok yazı oluyor. Bu yazılar, burjuvaziye, oralarda kullanılabilecek olguları, durumları tanıtıyor. Muhalif guruplardan nüfusun bileşimine vb. kadar çeşitli konularda bilgi veriyor. Buralarda hangi zaafların nasıl kullanılabileceğini gösteriyor.

Bu cumhuriyetler de zaten zaaf doludur. Verilere ve geçmişte buralara gitmiş bazı yoldaşlarımızın aktardıklarına göre buralarda durum şöyledir:

Sorunlar açığa çıkıyor

Buralar Sovyetler'in öteki birçok bölgesine göre her açıdan daha geridir. Buralarda yoksulluk önlenmiş ama gelişme, tarihsel olarak kısa sayılabilecek 70 yıl gibi bir sürede, belirli bir düzeyin ötesine götürülememiştir. Ayrıca buralarla daha ileri bölgeler arasındaki fark azalmış ama kaldırılamamıştır.

Bu cumhuriyetlerde, Türk ulusçuluğu, müslümanlık ve sosyalizmin bir karışımından oluşmuş garip bir toplumsal bilinç yaygındır. Bunun bir nesnel yanı vardır. Yüzyılların yerleştirdiği bilinç ögeleri, kuşkusuz bir çırpıda değişemez. Ancak bu durumun öznel yanlışlara dayalı bir yanı da vardır ki asıl tehlikeyi bu yaratmıştır.

Türk kökenli halklar, burjuva Türkiye ile bağ kurmasınlar diye, özellikle II.Dünya Savaşı öncelerinden başlayarak yıllarca bunların Türk kökenli oldukları unutturulmuş. Eskiden bunların dillerine Türkik diller deniyormuş. Bu gibi terimler hep değiştirilmiş. Oraya bir Türkiyeli gidince, yerliler onunla dil olarak anlaştıkları halde ona biz Türk kökenliyiz demiyorlar.

Böyle gerçek dışı propagandaların ulusçuluğa karşı inandırıcı bir engel olamayacağı, hatta onu el altından besleyeceği besbellidir. Öyle de olmuştur. Bu bölgelerin göreceli geriliğiyle, bu bölge halklarına Türk kökenli olduklarını unutturma çabası birleşince, "Ruslar Türklerin varlığını ve gelişmesini istemiyor" gibisinden, ulusal çelişkiler körükleyen bir izlenim yaygınlaşmış, sosyalizm bilinçlerde ta gerilere kaymıştır.

SBKP'nin ideolojik eğitime önem vermemesi, uzun yıllardır kendisinin, giderek azıtan ve şimdi sosyal demokrat bir noktaya varan oportünist bir çizgide bulunması, bununla bağlı olarak ulusal sorunda da doğru bir yolun tutulmamış olması, tüm Sovyetler'de olduğu gibi, söz konusu Sovyet cumhuriyetlerinde de ulusçuluğu giderememiş, azdırmıştır. Ancak bu durum uzunca bir süre örtülü kalmış, glasnostun açıklık adına getirdiği başıbozukluklarla birlikte örtüler kalkmıştır. Şimdi bizim burjuvazi de iştahı üzerindeki örtüleri kaldırdı.

Türkiye devrimine yeni bir görev

Gorbaçof yönetimi, dünyanın önemli bir parçası olan Sovyetler'i hızla kapitalizme doğru geri götürüyor. Bu, Sovyetler'in topluca gerilemesiyle olabileceği gibi, sınıfsal birliğin kaybolması sonucunda ulusal çok parçalığın öne çıkmasıyla, parçalanma yoluyla da olabilir. Bunun için "Türkleri kurtarmaya" meraklı Türkiye burjuvazisi paçaları sıvamıştır, komşuda pişer bize de düşer diye cansiperane uğraşıyor.

Türkiye devriminin çok çeşitli açılardan misyon taşıdığını, dünya devrimine önemli bir ivme kazandıracağını çoktan söylüyoruz. Sovyetler'de "yeniden inşa" adı altında başlatılan yıkımla, Türkiye devriminin misyonuna yeni ve çok önemli bir açı daha eklenmiştir: Sovyetler'deki gerilemeyi durdurucu etki yapmak.

Türkiye'de başarılı bir devrim üç kıtaya birden çeşitli kanallardan çok güzel etkiler yayar. Bugünkü "dünya komünist hareketi"nin çöküşü karşısında yeni bir komünist odak doğar ve oldukça yaygın etki yapar. Bunlar hep kapitalizmin devrimle yıkılması yönünde etkilerdir. Türkiye devrimine şimdi bir de sosyalizmin kapitalizme gerilemesini engelleme gibi bir görev doğdu.

Kapitalizmin devrimle yıkılması yönündeki etkileri, yalnızca Türkiye devrimi değil, her başarılı devrim, şu ya da bu ölçüde yayar. Ama Sovyetler'deki gerilemeyi durdurucu yönde bu kadar güçlü etki yapabilecek tek devrim Türkiye devrimidir.

Türkiye burjuvazisi, bazı Sovyet cumhuriyetlerindeki zaafları kullanma yönünde başkalarına göre avantaj taşıyor. Buralardaki halklar için Moskova Leningrad ilerici devrimci, Türkiye ise gerici çekim merkeziydi. İlerici devrimci çekim merkezinden yanlışlar yayılmaya, bu merkez çekmek yerine itmeye başlayınca, gerici çekim merkezi Türkiye öne çıktı. Türkiye burjuvazisi bu temelde "coşkuyla" paçaları sıvıyor.

Ancak durum, iki tarafa da kesen bir kılıca benziyor. Türkiye'de başarılı bir devrim de, o halkların zaaflarını geri plana itip, devrimci-sosyalist alışkanlık ve umutlarını ön plana çıkarır. Onların gerici çekim merkezini yıkar, yerine devrimci bir meşale yakar.

Sovyetler'e uzanan elleri kırmak,
Hem de yeni bir dünya kurmak,
Türkiye işçi sınıfının ve devrimcilerin ellerindedir.

Sayfayı hazırlayan:
Cemile Çakmak

Leninizm yanıtını net ve duru olarak veriyor:

T k ülkede s syalizm kurulur

Troçki'nin, emperyalizm aşamasında ülkelerin gelişme düzeylerinin birbirine yaklaştığını öne süren tezi, Kautski'den ödünç alınmış bir tezdir.

Memet Kurtalan

Geçen sayımızda Troçki'nin sosyalizm anlayışının nasıl kendi içinde tutarsız, çelişkili olduğunu yazmıştık. (Bakınız *İşçinin Sesi* sayı:371, s.6)

Troçki'nin emperyalizm çağı, tek ülkede sosyalizmin kurulması gibi konularda da anlayışı sağ ve yanlıştır. Kapitalizmin emperyalizme büyüdüğünü sık sık söylemekle birlikte, ondan anladığı farklıdır. Komünizm öncesi tüm toplumsal gelişmenin mutlak yasalarından biri olan eşitsiz ekonomik-siyasal gelişme yasasının ve kapitalizmin çelişkilerinin emperyalizm çağında işleyişini, sağ oportünist bir anlayışla ele almaktadır.

Troçki'nin bu konuda ne dediğini görmeden önce emperyalizm aşamasının bazı özelliklerine kısaca bir göz atalım.

Tüm dünya devrime hazır ama...

Serbest rekabetçi kapitalizm döneminde ülkeler arası ticaret, feodalizmden devralınan sömürgeler vardı. Ama henüz bir dünya sistemi yoktu. Meta dolaşımına, ticarete dayalı bir dünya pazarı vardı. Bu, mal değişimine dayanan yüzeysel bir bütündü.

Daha henüz tam olarak paylaşılmamış dünya pazarında göreli bir istikrar söz konusuydu. Krizler dışarıya ihraç edilerek dağıtılabiliyordu. İngiltere'deki kriz, Amerika'ya, sömürgelere işçi göçüyle, altın, gümüşle çözülebiliyordu.

Emperyalizmle birlikte ortaya çıkan dünya kapitalist ekonomisi, rekabetçi kapitalizm döneminin ticaret ilişkilerinin *dolaşım* düzeyindeki ilişkilerinden daha derinlere dayanan, *üretime* dayanan köklü bir bütündür. Artık tek tek ülkeler bir sistemin organik parçaları oldular.

Emperyalizmin en karakteristik özelliği *sermaye ihracıdır*. Sermaye dışa açılıyor, o ülkeyi sömürüyor. Ama, eski sömürgecilik gibi ana olarak silah zoruyla o ülkenin parasını zenginliğini hırsızlamıyor. Sermaye ihracı, *kapitalist üretim biçiminin* ihracı demek oluyor. Kapitalizmi ihraç ederek, orada yeşerterek orayı sömürüyor.

Emperyalizmle birlikte kapitalizm dünyanın her yanında hızla gelişiyor. Kapitalizmin temel çelişkisi emek-sermaye çelişkisi bütün dünyaya yayılıyor. Dünya bir bütün olarak sosyalizm için olgunlaşıyor.

O halde bütün dünyada hemen sosyalist devrimler mi olacak? Hayır. Eşitsiz ekonomik-politik gelişme yasası işte bu noktada devreye giriyor.

Farklı ülkeler farklı ekonomik toplumsal gelişme düzeyindedirler. Emperyalizm aşamasında eşitsiz gelişme daha da artıyor. Bu temelde, her ülkedeki farklı toplumsal-tarihsel unsurların da etkisiyle farklı siyasal durumlar, gelişmeler oluyor.

Eşitsiz gelişme yasasının bir sonucu olarak, işçi sınıfı hareketi de, Lenin'in dediği gibi farklı gelişme düzeylerindedir:

"İşçi devrimine yönelik tehlikenin emperyalist savaştan ötürü şu anda özellikle fazla olduğunu herkes biliyor. Çünkü siyasal yaşamın farklı olmasından ötürü farklı ülkelerde işçi devrimi eşitsiz olarak gelişiyor. Ülkenin birinde proletarya çok zayıftır, ötekisinde daha güçlüdür. Bir ülkede işçilerin üst kesimi zayıftır, öteki ülkede İngiltere ve Fransa'da olduğu gibi burjuvazi belli bir zaman için işçi saflarını bölmüştür. Bu yüzden işçi devrimi eşitsiz gelişmektedir." (V.I.Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.28, s. 119)

Kapitalizmi yıkacak olan temel çelişkinin "kendisi, sosyal devrimi zorlamanın yolu olarak bu üretim biçiminin krizlerine" yol açıyor. Bu krizler, dünya kapitalist ekonomisindeki çelişkiler-çatışmalar, zaman içinde belli ülkelerde toplaşıp, keskinleşiyor. Bu sorunların toplaştığı, odaklaştığı bölgelere "emperyalizmin zayıf halkaları" diyoruz. Tarihsel pratik, devrimlerin buralarda olduğunu söylüyor.

Troçki ve Kautski

Troçki ise emperyalizm aşamasındaki gelişmeleri şöyle değerlendiriyor:

"Eşitsiz gelişme yasası emperyalizmin değil, ama bütün insanlık tarihinin yasasıdır. Kapitalist gelişme, ilk zamanlarında, ulusların ekonomik ve kültürel düzeyleri arasında büyük uçurumlara yol açtı. Emperyalizm, yani kapitalizmin bu en yeni aşaması, bu uçurumu büyütmek şöyle dursun, tam tersine, kapanmasına büyük ölçüde yardım etmiştir." ("Dünya Devriminin Yolları" Komintern'in 7. Genişletilmiş Yürütme Komitesi Plenumu Steno Tutanağı, Bölüm II, Moskova-Leningrad, 1927, s.99. Aktaran: V.L.Ignatyev, *Ekim Sonrası Dönemde Bolşevik Partisinin Troçkizme Karşı Savaşımı*, İng. basım, Progress Publishers, Moskova, s.173-174).

Oysa uçurum hiç de kapanmıyor! Evet, sermaye ihracı kapitalizmi götürüyor, gittiği yerleri geliştiriyor. Yüksek teknolojili tekeller, iyi olmayanları yutuyor, daha yüksek standartlar getiriyor. Doğru. Ama tam da bu durum, paylaşılmış bir dünyada yürüyen pay kapma kavgası, çok daha vahşi, derin uçurumlara yol açıyor. Şu veya bu nedenle azıcık avantaj elde eden öbürünün tepesine biniyor. Üretim güçleri yıkıma uğratılıyor. Kurulan denge bozulup savaş çıkıyor. Güç dengeleri, nüfus alanları yeniden kuruluyor. Paylaşılmış dünyada paylaşım sürdüğü için istikrarsızlık artıyor.

Lenin bu konuda şunları diyor:

"Bir bütün olarak, kapitalizm eskisine nazaran çok daha hızlı gelişiyor. Bu gelişme, genel olarak daha da eşitsiz olmakla kalmıyor, aynı zamanda, bu gelişmenin eşitsizliği, özelde, sermaye olarak en zengin olan ülkelerin (İngiltere) çürümesinde kendisini gösteriyor" (*agy*, c.22, s.300)

Emperyalizm kitabında Kautski'nin ultra-emperyalizm tezini eleştirirken de Lenin şunları diyor:

"Kautski'nin ultra-emperyalizm konusunda tamamen anlamsız konuşması, başka şeylerin yanısıra, kökünden yanlış bir fikri daha körüklüyor. Finans-kapitalin egemenliği dünya ekonomisinde zaten varolan eşitsizliği ve çelişkileri gerçekte artırdığı halde, azalttığını öne süren bu fikir, emperyalizmi hoş göstermeye çalışanların değirmenine su taşır." (Lenin, *agy*, c.22, s.272)

Lenin, aynı konuda Buharin'in broşürüne yazdığı önsözde de şöyle söylemiş:

"Ama, emperyalizmden sonra kapitalizmin yeni bir aşaması olarak ultra-emperyalizm diyebileceğimiz bir aşamanın soyut düşüncede hayal edilebilir olduğu reddedilebilir mi? Hayır reddedilemez. Böyle bir aşama hayal edilebilir. Ama bu pratikte oportünist olmak demektir. Günümüzün acil sorunlarından yüz çevirip geleceğin belirgin olmayan sorunlarıyla hülyaya dalmak demektir.

"Hiç kuşkusuz ki gelişmenin doğrultusu, istisnasız bütün işletmelerin ve istisnasız bütün devletlerin tek bir dünya tröstünde birleşmesi yönündedir. Ama bu gelişme, öyle koşullarda, öyle bir ritmle ve — yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda siyasal, ulusal vb. öyle çelişki, çatışma ve altüst oluşlar arasından geçerek ilerliyor ki, dünya tröstü, yeni ulusal finans-kapitallerin dünya çapındaki bütünleşmesi, ultra-emperyalizm oluşmadan çok önce emperyalizm patlayıp parçalanacak ve kapitalizm karşıtına dönüşecektir." (Lenin, *agy*, c.22, s.107)

Çok açık ki, Troçki'nin emperyalizm aşamasında çelişkilerin daha da arttığı mı, yoksa azaldığı mı konusundaki görüşleri, Kautski ile üst üste düşmektedir. Ancak Kautski buradan hareketle devrimi yapmaya girişmemek gerek sonucuna ulaşırken, Troçki proleter devriminden sonra tek ülkede sosyalizmin kurulmasının olanaksız olduğu sonucunu çıkarmaktadır.

Lenin ve tek ülkede sosyalizm

Tek ülkede sosyalizmin kurulup kurulamayacağını Lenin devrimden çok önce belirtmiştir. Eylül 1916'da "Proleter devriminin askersel programı" yazısında şunları demiştir:

"Kapitalizmin gelişimi farklı ülkelerde olağanüstü eşitsiz ilerliyor. Meta üretimi altında başkacası olamazdı. Bundan şu sonuç çıkar ki, sosyalizm tüm ülkelerde aynı anda zafere ulaşamaz. Öteki ülkeler burjuva ya da burjuva öncesi kalırken, sosyalizm önce bir ya da bir gurup ülkede zafer kazanacaktır."(Lenin, *agy*, c.23, s.79)

Ünlü "Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üstüne" adlı yazısında ise Lenin şunları yazmıştır:

"Dünya birleşik devletleri (yalnızca Avrupa birleşik devletleri değil), komünizmin tam zaferinin, demokratikler de dahil olmak üzere devletin tümden yokoluşunu getireceği zamana dek, ulusların özgürlük ve birliğinin — sosyalizmle birlikte düşündüğümüz — devlet biçimidir. Ancak kendi başına bir slogan olarak dünya birleşik devletleri pek doğru olmayacaktır. Çünkü, birincisi, sosyalizmle iç içe geçmektedir. İkincisi, tek bir ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olamayacağı şeklinde yanlış yorumlanabilir ve böyle bir ülkenin diğerleriyle ilişkisi konusunda yanlış anlayışlara yol açabilir.

"Eşitsiz ekonomik ve politik gelişme kapitalizmin mutlak yasasıdır. Bu yüzden, önce birkaç, hatta tek bir kapitalist ülkede sosyalizmin zaferi mümkündür. Kapitalistleri mülksüzleştirdikten ve kendi sosyalist üretimini örgütledikten sonra, söz konusu ülkenin muzaffer proletaryası dünyanın geri kalanına — kapitalist dünyaya — karşı ayağa kalkacak, diğer ülkelerin ezilen sınıflarını kendi davasına çekecek, bu ülkelerde kapitalistlere karşı başkaldırmayı harekete geçirecek ve hatta gerekirse sömürücü sınıflara ve onların devletine karşı silahlı güç kullanacaktır. Proletaryanın burjuvaziyi alt etmede muzaffer olduğu toplumun politik biçimi demokratik cumhuriyet olacaktır. Ve bu cumhuriyet henüz sosyalizme geçmemiş devletlere karşı mücadelede, söz konusu ulusun veya ulusların proletaryasının güçlerini artırarak yoğunlaştıracaktır. Sınıfların yok edilmesi, ezilen sınıfın, proletaryanın diktatörlüğü olmadan imkansızdır. (Lenin, *agy*, c.21, s.342)

Leninizmin yanıtları net ve durudur. Ülkemizde çıkmaya başlayan birkaç Troçkist derginin kavramları mıncıklamasına en güzel yanıtı Leninizm veriyor.

Dünya devriminin yolu

Yazımızın sonunda, Türkiye Komünist Partisi'nin programından dünya devrimiyle ilgili bölümü verelim:

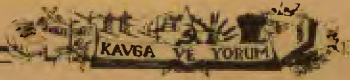
"Dünya devrimi, dünya çapında komünizm çağını açmak üzere dünya proletarya diktatörlüğünün oluşması sürecidir. Sosyalist ülkelerin her alanda ilerlemeleri ve yeni ülkelerin emperyalist sistemin zayıf halkalarında gerçekleşen devrimlerle sosyalist topluluğa katılmaları sürecidir. Dünya devriminin bu iki öğesi, karşılıklı olarak birbirlerinin gelişimine ivme kazandırır.

"Dünya devrimi, varolan sosyalist ülkelerin gelişmesine indirgenemez. Dünya sosyalist sisteminin, yeni devrimlerle beslenmeden kapitalizmi geçmesi bir yana, çözülme tehlikesi vardır. Çağın dönüşümünü hızlandırmak ve geri dönüşsüz kılmak için devrimler gerekmektedir.

"Kurulmuş proletarya diktatörlükleri yalnızca kesimsel başarılardır. Ne zaman ki, dünyanın ekonomik toplumsal ve siyasal ilişkiler ağı sosyalist ülkelerin ve dünya işçi sınıfının lehine bir ağırlık kazanır, işte o zaman kesimsel değil, bütünsel bir sonuç söz konusu olur. Bu süreç içinde oluşacak dünya proletarya diktatörlüğü sosyalizmin sonul zaferi anlamına gelir.

"Dünya proletarya diktatörlüğünün kurulması ile kapitalizmden komünizme geçiş çağı kapanacak ve komünizm çağı açılacaktır. Emperyalizmin bir sistem olarak çöktüğü, savaş tehlikesinin ekonomik kaynağının ortadan kalktığı, insanlığın bayrağına 'herkese gereksinimi kadar' ilkesinin yazılmaya başlanacağı bu çağda ordular, silahlar, baskı aygıtları, emeğin zorunlu yapısı da kalkacaktır. Üretim güçleri kapitalizm altında düşünülemeyecek boyutlarda gelişmeye başlayacaktır. Üretim güçlerinin değerlendirilmesinde devlet sınırlarının egoist engeli ortadan kalkacaktır, dünya ölçüsünde ekonomik yarar belirleyici olacaktır. Sınıflar ancak bu aşamada, bu üretim güçleri temelinde ortadan kalkacak ve dünya sınıfsız-sömürüsüz topluma, KOMÜNİZME ulaşacaktır." (*TKP Programı*, s.16-17)

İşin hoş yanı, Marks, Engels ve Lenin'in fikirlerinin bir derlemesi olan bu yazıları son sıralarda Troçkistlikle "suçlayanlar" çıktı. Bunun nedeni şudur: SBKP'de ve dünya "komünist" hareketinde dünya devrimi, dünya proletarya diktatörlüğü vb. kavramlar uzunca bir zamandır geri kaymış, hatta giderek kaybolmuştur. Bu nedenle Marksizm-Leninizmi bilmeyen bazı acemiler, bu gibi temel kavramları görünce Troçkist etiketini yapıştıracak kadar acınacak duruma düşüyorlar. Böylece kendileri bu güzel fikirleri Troçkizme atfederek ona iltifat etmiş oluyorlar.

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:15, Sayı:372, 13 Mart 1989

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

Gorbaçoflar perestroyka *adını verdikleri reformlarla Sovyetler Birliği'nin çehresini değiştirme çabasına hız verdiler. Kendilerine karşı henüz güçlü bir sol muhalefetin örgütlenmiş olmamasını fırsat bilerek, giderek daha da açık konuşuyorlar. Marksizm-Leninizmden ne kadar farklı düşündüklerini saklamaya artık eskisi kadar gerek duymuyorlar.*

Gider k açılıp saçılıy rlar
II

Sovyetler Birliği'nde Gorbaçof yönetiminin görüşleri, kabak çiçeği gibi açıyor. Sovyet dışişleri bakanı Şevardnadze'nin geçen yıl Eylül ayı sonunda, devlet başkanı Gorbaçof'un Aralık ayı başında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yaptıkları konuşmalar, SBKP Politbürosu yeni ideolojik işler sorumlusu Vadim Medvedev'in Ekim ayında Moskova'da düzenlenen uluslararası bir toplantıda "modern bir sosyalizm kavramı" üstüne yaptığı son "katkı"lar(!), *perestroyka*'cıların Marksizm-Leninizmi yadsıdıklarını, kapitalizmi hortlatmaya çalıştıklarını, burjuva "insanlığın" savunusuyla birlikte devrimi yadsıdıklarını kuşkuya yer bırakmayacak açıklıkta ortaya koyuyor.

Mercan Köklü

Dünya koşullarında, gerek nükleer yıkım tehlikesi gerekse çevresel sorunların büyümesi açısından, "yüzyılın ortalarından" bugüne, Marksist-Leninistlerin görüşlerinde "köklü revizyon" hatta yalnızca revizyon gerektirecek bir değişiklik olmadığını, yazımızın ilk bölümünde ömekleriyle gördük.

Yine gördük ki, Gorbaçof, varlığını *varsaydığı* "insanlığın ölüm-kalım sorunu"nu *gerekçe* yaparak, Marksizm-Leninizmde "köklü revizyon" yapılmasını öneriyor. Önermek ne söz. Sovyet ekonomisinde, siyasal yapıda ve SSCB'nin dış siyasetinde başlattığı girişimlerle, sözde ve eylemde Marksizm-Leninizmin tamamen *dışında* olduğunu açıkça gösteriyor. Üstelik, Sovyet işçi sınıfını ve dünya devrim hareketini şaşırtmak amacıyla yararlandığı Marksizm demagojisine de artık eskisi kadar gereksinme duymuyor.

Proletarya düşmanı bu çizgi, birçok Sovyet yazarının yazı ve tebliğlerinde açılıp saçılıyor. Bu arada, özellikle Gorbaçof'un, dışişleri bakanı Şevardnadze'nin, SBKP Politbürosu'nun ideolojik işler sorumlusu Vadim Medvedev'in konuşmalarında, geçen yıla göre çok daha olgunlaşmış olarak karşımıza çıkıyor.

Gorbaçof, izlediği çizgiye "yeni siyasal düşünce" adını veriyor. Bu "yeni" düşüncenin temel öge ve ilkelerine, sözünü ettiğimiz Sovyet yetkililerin de yardımıyla bakalım.

II. Gorbaçof'un "yeni" düşüncesini 100 küsur yıldır tanıyoruz

"Yeni düşünce", bir bakıma 26. Kongre'de savunulan görüşlerin mantıksal bir devamıdır. Ancak bir farkla. "Yeni"(!) düşünce, Lenin'in ölümünden bu yana derece derece yükselen oportünizmin niceliksel birikiminde artık bir nitelik sıçramasıdır. O, oportünizm bile denilemeyecek ölçüde Marksizm-dışı bir olgudur.

"Modern"(!) sosyalizm ve "yeni"(!) düşünce — aynı madalyonun iki yüzü

1988 Haziran'ında toplanan SBKP 19. Tüm Ülke Konferansı'nda yaptığı konuşmada Gorbaçof, "yeni siyasal düşünce"ye neden gerek duyduklarını da anlattı.

Konferansta okuduğu rapora göre, ABD'yle içine girilen silahlanma yarışı kritik bir noktaya yaklaştıkça, SSCB'nin "barış ve silahsızlanma için geleneksel siyasal ve toplumsal faaliyetleri,... inandırıcılığını yitirmeye" başladı. Bu gidişin "mantığını altüst etme" çabası, dış siyasetin "kararlı yeniden biçimlendirilmesini", *bu da*

"yeni siyasal düşünceyi" gerektirdi.

"Bu düşüncenin temelleri Merkez Komitesi'nin Nisan 1985 plenumunda ve partinin 27. Kongresi'nde atıldı." Bu, Gorbaçof'a göre, SBKP'nin uluslararası faaliyetlerini, "*perestroyka koşullarında felsefi bir temele* oturttu." (M. Gorbaçof, "SBKP 19. Tüm Ülke Konferansına Rapor", *Moscow News*, Sayı:27, 3 Temmuz 1988) (abç)

Gorbaçof'un "henüz sonul ve tamamlanmış bir doktrin" olmadığını (*agy*) söylediği "yeni" düşüncenin geliştirilmesinde paçayı sıvayanlardan biri de Politbüro ideolojik işler sorumlusu V. Medvedev'dir. Medvedev, Ekim 1988'de Moskova'da yapılan ve "modern günün sosyalizminin, onun barışçıl toplumsal ilerlemede rolünün ve insanlığın tarihsel yazgısının" tartışıldığı uluslararası toplantıda "modern"(!) sosyalizm kavramı üstüne bir konuşma yaptı.

Gorbaçof'ların anlayışının derli toplu bir anlatımı da olan konuşmasına Medvedev şöyle başladı:

"Tarihte zaman zaman, varolan toplumsal gelişmenin ve onun geleceğine ilişkin perspektiflerin ciddi gözden geçirilmesi için gereksinim doğar. Bugün sosyalizmin, derin ve niteliksel bir yenilenme ve daha güçlü dinamizm kazanmayı gerektiren bir meydan okuma ile yüzyüze olduğundan kimsenin kuşkusu olduğunu sanmıyorum... Yetmişlerin sonundan bu yana *olumsuz eğilimler* artan ölçüde öne çıktı. Sosyalizm ekonomik gelişme hızında kapitalizm önündeki üstünlüğünü *yitirdi* ve bugün teknolojinin yeni alanlarında *geri kalmaktayız*..." (V. Medvedev, "Modern bir sosyalizm kavramı", *Pravda International*, 1988/11-12)

Gorbaçof, 19. Konferans'ta, "yeni düşüncenin" ortaya çıkışını, dış siyasetin *mantığının* altüst edilmesi gereği ile açıklıyordu. Medvedev ise, *iç siyaset düzeyinde* getirdiği yanıtla işin aslına iniyor. Sovyetler'in emperyalizmin *gerisinden* gelmekte olduğunu itiraf ediyor. "Modern"leşme(!) gereğini bununla açıklıyor.

Medvedev işe Lenin'den başlıyor. Bu, elbette, Gorbaçof çizgisinin mantıksal bir sonucudur:

"Modern"(!) dedikleri, kapitalizmi hortlatma çabasıdır

"*Perestroyka*'nın potasından ne tür bir toplumsal yapı çıkmasını bekliyoruz?" Medvedev bu soruyu yanıtlarken, esas olan Lenin'in sosyalizm anlayışıdır, gibi sözler ettikten sonra sadede geliyor ve şöyle diyor:

"Vladimir İlyiç Lenin'in *bizzat kendisinin*, savaş komünizminden Yeni Ekonomik Politika'ya (NEP) geçiş döneminde önemli bir *evrim geçirdiğini* ihmal edemeyiz." (Vadim Medvedev, "Modern bir sosyalizm kavramı", *Pravda International*, 1988/11-12) (abç)

Burada Medvedev, Lenin'in sosyalizm anlayışının NEP döneminde, NEP'in uygulamaları yönünde değiştiğini ileri sürerek adi bir demagoji yapıyor. Lenin'in NEP'i, emperyalistlerce kuşatılmış olan dünyanın ilk işçi devletine nefes alma olanağı sağlamak ve bu arada proletarya diktatörlüğünü daha da sağlama almak için, verilmesi *o dönemde zorunlu bir ödün* olarak gördüğünü biliyoruz.

Bu demagojinin amacı, Gorbaçof'un *perestroyka*'sıyla başlatılan ve kapitalist yapı ve mekanizmaları sosyalist ekonomiye sokan uygulamaların "kitabına uygun" olduğunu göstermektir. Bu amaç, Medvedev'in, sosyalizm kuruculuğu sırasında özel mülkiyete, kapitalist ekonomik mekanizmalara, *kulak*lara takınılan tutuma, "Lenin'in dogmatik olarak ele alınması", "sosyalizmin deformasyonu" ya da "sosyalizmin insani özünden sapma" olarak saldırmasından da bellidir. Uzunca bir alıntıyla Medvedev'in sosyalizmini(!) görelim:

"Sosyalizmin ekonomik temelleri hakkındaki fikirlerimiz ciddi bir yenilenme ve genişlik kazanma gereksinimi içindedir. *Yakın zamana kadar sosyalizmin inşasının birçok farklı yanı ve sürecin karmaşıklığı, kooperatiflerin ve özel işletmelerin yapay olarak azaltılırken devlet mülkiyetinin güçlendirilmesine indirgenmişti*. Biçimsel kollektifleştirme, sosyalist dönüşümü tamamlamanın ölçütü olarak tanımlanıyordu. Planlı kalkınma, idarenin (management) katı merkezileştirilmesi olarak görülüyordu. Meta-para ilişkileri ve işletmelerin ekonomik yalıtılmışlığı küçümseniyordu.

"Ekonomik reformun özünde, bilimsel ve teknik ilerlemenin ivmesini artırarak üretimin ve üretim kalitesinin geliştirilmesini özendirecek ekonomik dürtülerin yaratılması ve yerleştirilmesi yatar. *Ama esas olan*, geçmişte karşılaştığımız insanın kamu mülkiyetinden yabancılaşmasının üstesinden gelmek için, *mülkiyet ilişkilerinin yeniden yapılandırılmasıdır*. Kamu mülkiyetinin, yeni biçimler altında üretim araçları olarak kullanılmak üzere *devredilmesine* ilişkin geri döndürülemez ve genel süreç, ki son onyıllarda bu bilinmiyordu, (şimdi-*İ.S.*) oluşmaya başladı. Dobra dobra söylenmelidir ki, bu süreç birçok ekonomi-politikçiyi gafil avladı. Bir teorik çalışma eksikliği, tam olarak anlama yoksunluğu hatta kuşku ile karşılaştık.

"Geçmişte kamu mülkiyetine takınılan tutumların ve bu soruna ilişkin yaklaşımların yanlış olduğu ortaya çıkarıldı. *Leasing*'i (kontratla belli bir süre için kiralama) alın: Tarımda ve hizmet endüstrisinde nasıl patlayıcı bir etki yapmakta olduğunu hepimiz biliyoruz. Ama, Moskova'daki Butovski inşaat malzemeleri kompleksinin gösterdiği gibi, endüstride de aynı etkiyi yapabilir. Dahası, *kiralama, ağır endüstride, yalnızca hasta işletmelere değil, sağlıklı olanlarına da uygulanabilir*. 1930'da yasaklanan işgücü kiralaması (labour leasing) uygulamasını yeniden başlatmalı ve onu sosyalist mülkiyet ilkesini(!) eyleme geçirmenin en vaadedici yöntemlerinden biri olarak yaygınlaştırmalıyız.

"Aynısı, kooperatifler için söylenebilir. Kooperatif ilkeler, bireysel emeğin farklı türleri gibi, yalnızca küçük üreticilere değil, ama üretimin çoğuna ve ekonomik bağlantılara, ve *ağır endüstriye*, çeşitli tiplerde ortak işletmeler (joint ventures) yaratarak, yardımcı endüstrilere, endüstriyel altyapı için üretilen genel hizmetlere, vb., uygulanabilir.

"Sosyalizm altında meta-para ilişkilerinde ve plan ve pazar arasındaki bağlantılarda da yeniden düşünme gereksinimi vardır." (*agy*) (abç)

Medvedev'in sözleri, arife tarif gerekmez dercesine açıkça meramını anlatıyor.

Perestroyka'cılara göre sosyalizm özel mülkiyetin azaltılıp devlet mülkiyetinin artırılmasına indirgenmiştir. Planlı kalkınma ise merkeziyetçiliğin yetkinleştirilmesi değildir. Esas olan, kamu mülkiyetinin (sosyalist mülkiyetin) yarattığı "yabancılaşmaya"(!) son vermek için *mülkiyet ilişkilerini yeniden düzenlemektir*. Bunun anlamı da, kamu mülkiyetinin, ağır endüstride bile *özel ellere devredilmesidir*. İşgücü, toprak, bütün endüstri, parça parça, aşama aşama özel teşebbüse kiralanmalıdır. Sosyalist ekonominin beyni olan merkezi planlama işlev gördükçe bu uygulamalara engeller çıkacağını bildikleri için, "plan ve pazar arasındaki bağlantıları da yeniden düşünmek gerek" diyorlar.

Medvedev'in "modern"(!) sosyalizmi(!) *sosyalizm değildir. SBKP'nin ideologu, adıyla sanıyla kapitalist üretim biçimini, "modern"lik adına savunmaktadır*. *Perestroyka*, SSCB'de kapitalizmi geri getirmeye yönelik hareketin ideolojisidir.

Sosyalizmle "modern"(!) sosyalizmin(!) farkı

Sosyalizm, komünizmin ilk evresidir. Genel olarak, "işçi sınıfının iktidarı, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomi" olarak tanımlanır. Sosyalizm, kapitalist toplumdan çıktığı biçimiyle bir komünist toplumdur. Kendi başına bir üretim biçimi değil, kapitalizmden komünizme geçiş toplumudur.

Sosyalizmin referans noktası kapitalizm değil, komünizmdir. Yani sosyalist toplumun sosyalistliğinin ilerlemesi, işçi sınıfının erkini ne kadar artırıp yetkinleştirdiğiyle, toplumsal mülkiyetin ne kadar yaygınlaştırılıp derinleştirildiğiyle, ekonominin ne kadar planlılaştırıldığıyla değerlendirilir. Medvedev tam da bunlardan şikayetçidir.

Lenin, "sosyalizmin amacı, tüm üretim araçlarını tüm halkın mülkiyetine çevirmektir" diyor. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c 42, s.63) Bunu tekrar tekrar vurguluyor. Sınıfların kaldırılmasının sosyalizmin sonul hedefi olduğunu anlatırken şöyle diyor:

"Açıktır ki, sınıfları tam olarak ortadan kaldırmak için sömürücüleri, toprak sahipleri ile kapitalistleri alaşağı etmek yetmez. Onların mülkiyet haklarını ortadan kaldırmak yetmez. Ayrıca üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırmak, kent ile kır arasındaki ayrımı ve kol emekçileri ile kafa emekçileri arasındaki ayrımı da kaldırmak gerekir..." (Lenin, *agy*, c.29, s 241)

Medvedev, kamu mülkiyetinin özel ellere devredilmesinden yanadır. Üstelik bunu, ağır endustrinin de dahil olduğu kapsamlı bir ekonomik çerçeve içinde savunuyor. Diline en çok "devlet mülkiyeti" kavramını dolamıştır ve özel mülkiyete bakmaktadır.

Devlet mulkiyeti ve kooperatif mülkiyet sosyalist toplumlardaki iki mülkiyet çeşididir. Daha ileri olan mülkiyet biçimi devlet mülkiyetidir, ama o da kendi içinde bir amaç değildir. "Tüm halkın gerçek ortak mülkiyetine, komünizme geçişte proletaryanın kapitalizmden alarak kullandığı, kendi amaçlarına hizmet ettirdiği, geçiş aşamasının *en tutarlı* mülkiyet biçimidir Ancak, tam da bu nedenle, sosyalizm aşamasında *gerileyen kapitalizmle ilerleyen komünizmin kavgasını* temsil eder." (R.Yürükoğlu, *Yaşayan Sosyalizm*, s.85) Farklı mülkiyet biçimlerinin varlığı (ya da savunusu), farklı sınıfların varlığıyla (ya da savunusuyla) bağlıdır. Bir kavga odağı olan bu tartışmada Medvedev'in işçi sınıfından yana olmadığı açıktır.

Lenin, "komünizm ülke çapında büyük ölçekli üretimin *olabilen en yüksek merkeziliğini* gerektirir ve varsayar" diyor (*agy*, c.42, s.96) Demokratik merkeziyetçiliğin ekonomide uygulanması konusunda ise şunları yazıyor:

"Demokratik merkeziyetçiliği bürokrasi ve rutincilikle karıştırmaktan

daha yanlış birşey yoktur. Bizim şimdi *görevimiz*, demokratik merkeziyetçiliği ekonomik alanda uygulamak, demiryolları, posta ve telgraf hizmetleri, diğer taşımacılık araçları vb. ekonomik girişimlerde mutlak bir uyum ve birlik sağlamaktır. Aynı zamanda, gerçekten demokratik bir anlamda anlaşıldığında, merkeziyetçilik, tarihte ilk kez yaratılan bir olanağı, yalnız özgül yerel özelliklerin değil, ayrıca yerel yaratıcılığın, yerel girişimciliğin, ortak amaca ilerlemenin çeşitli yol, yöntem ve araçlarının tam ve önü kesilmeyen bir gelişimini varsayar." (Lenin, *agy*, c.27, s. 207-208)

Medvedev ise, merkezilikten, merkezi plandan yüksek sesle şikayet ediyor, kapitalist üretim ilişkilerinin daha rahat gelişebileceği bir ortam olan pazara geçişin yolunu hazırlamaya çabalıyor. Oysa, demokratik merkeziyetçilik temelinde oluşturulan merkezi planlama, sosyalizmde şikayet edilecek bir olgu değil, *zorunluluktur*. Ve Medvedev'in yaptığı, planın aksaklıklarının değil kapitalizme geri dönüşün tartışmasıdır. O, durgunluk dönemi adını taktığı dönemde "gelişmiş bir sosyalist toplum yaratıldığı tezi"nin yanlış olduğunu söylerken bir gerçeği, yıllar sonra bile olsa kabul etmiş oluyor. Ama bu gerçekten, kollektivizmi geliştirme sonucunu değil, özel mülkiyeti palazlandırma sonucunu çıkarıyor. Bu da amacıyla bağlıdır.

III. Dış siyaset iç siyasetin aynasıdır

SBKP Politbürosu'nun ideolojik işlerle sorumlu üyesi Vadim Medvedev'in yukarıda kısaca değindiğimiz "modern"(!) katkıları, Gorbaçof'un iç siyasetteki *perestroyka*'sıyla dış siyasette sözünü ettiği "yeni siyasal düşünce"nin birbiriyle bağlı olduğunu, birbirini ürettiğini güzel anlatıyor. Ülkede işçi sınıfının çıkarlarını savunmayan, sosyalizmi geliştirmeyi hedeflemeyen bir kadronun dış siyasette bunun zıddı bir tutum içinde olması anomali olurdu.

İçerideki sosyalizm düşmanı reformları "modern"(!) sosyalizm(!) kılıfının ardına sığınarak nasıl sunuyorlarsa, iç siyasetle uyumlu bir dış siyaseti de "yeni"(!) düşünce sahtekarlığıyla geliştiriyorlar. Uluslararası düzeyde sosyalizmin değerlerinin inkarını, uluslararası ölçekte *sınıf uzlaşmacılığı ve işbirlikçiliğini* temel alan bir felsefe değişikliğini bakın nasıl da pervasızca savunuyorlar:

"Kendi yuvamızdaki köklü değişim —Gorbaçof'tan alıntı yapıyorum — bizim uluslararası konularda yeni yaklaşımlar benimsememizi de getirdi." (Şevardnadze, "BM Genel Kurulu'nun 43. oturumunda konuşma", *Pravda*, 28 Eylül 1988)

"Felsefi yaklaşımlarda ve siyasal ilişkilerde değişiklik yapılması, global ölçekteki nesnel süreçlere dayanarak, devletler arasında yeni ilişkiler kurulmasına yönelik çabalara güçlü dürtü vermenin ciddi öncülüdür.

"Buna denk düşen sonuçlar, hatta, faaliyetleri bir zamanlar soğuk savaşla birlikte anılan politikacılar tarafından *bile* çıkarılıyor... Ve *eğer onlar bile* böyle bir dönüş yapıyorlarsa, o zaman yeni kuşakların öne çıkmasıyla daha fazla olanağın ortaya çıkması olasıdır." (Gorbaçof, "BM konuşması", *agy*)

"Gittikçe çeşitlilik kazanan dünyada katı kutuplaşma, yerini, onun (bu dünyanın-*İ.S.*) konsolide edilmesine bırakmalıdır. Bu, iki farklı sistem arasındaki hüsumetin, birbirinin karşısına dikilmeyen (non-confrontational) biçimler almasına izin verecektir." (Şevardnadze, "BM konuşması", *agy*)

Sınıf uzlaşmacılığına ve işbirliğine dayalı anlayış, kaygan zemindir. Bir kez bu zemine girildi mi, hele Gorbaçof'un hızıyla girildi mi, artık durmak olanaklı değildir. Bu nedenle, söyledikleri, önerdikleri, "emperyalizmle çarpışma konumuna gelmeyen" biçimleri çoook aşıyor. İdeolojiyi de yadsıyorlar.

Marksizmden "kurtulmada" iç ve dış siyasetleri uyumludur

Komünist ideoloji, Sovyet ve dünya işçi sınıfının gerçek, uzun erimli çıkarlarını, yani dünya devriminin ilerletilmesini temel alır. Komünist dış siyasetin bu temelde (örneğin, ilhaklara karşı olmak, gerçek demokratik ve kalıcı barışı devrimlerde aramak gibi) ilkeleri koyar. İdeolojiyi yadsımak, aslında bu ilkeleri yadsımaktır.

Gorbaçof'lar, oportünizmden de geriye doğru bir nitelik sıçramasını temsil ettikleri için, oportünistler gibi "yarım hamilelik" yapmıyorlar. Şöyle diyorlar:

"Dünyadaki temel değişiklikleri analizimiz sırasında, *seçeneklerimizi sınırlayan*... birçok stereotipi aşıyoruz." (Gorbaçof, "SBKP 19.Tüm Ülke Konferansı'na Rapor", *Moscow News*, 3 Temmuz 1988) (abç)

"Yaşam bizi, alışkanlık haline getirdiğimiz *klişeleri ve miyadı dolmuş düşünceleri* bırakmaya ve kendimizi *hayallerden* kurtarmamıza yardımcı oluyor." (Gorbaçof, "BM Genel Kurulu'nda konuşma", *Pravda*, 8 Aralık 1988) (abç)

"Sovyetler Birliği, kendi değerlerimizi inkar etmeden ya da başkalarının kendi değerlerine sahip olma hakkını yadsımadan, halkların ulusal kendini ifade etme (self assertion) ve ekonomik boyunduruktan ve siyasal bağımlılıktan kurtulma özlemine saygıyı sürdürerek, *uluslararası ilişkilerin ideolojisizleştirilmesini* ve ideolojik farklılıkların ağırlıklı ögesinin dış siyasetin ve diplomasinin dışına çıkarılmasını destekliyor." (Şevardnadze, "BM Konuşması", *Pravda*, 28 Eylül 1988) (abç)

"Yeni aşama, uluslararası ilişkilerin *ideolojiden kurtarılmasını* istiyor...

"(...)

"Bırakın herkes kendi sisteminin, kendi yaşam biçimlerinin, kendi değerlerinin yararlarını yalnızca sözlerde ve propagandada değil, pratikte göstersin.

"Bu, ideolojiler arasında dürüst bir *yarışmadır*. Ama, devletler arası ilişkiler alanına sıçramamalıdır. *Aksi takdirde*,... uluslar arasında yaygın, eşit ve karşılıklı olarak yararlı işbirliğini başlatamayacağız, geri kalmışlığa, açlığa, cahilliğe ve öteki belalara son veremeyeceğiz, *nükleer tehdit ve militarizmi* safdışı edemeyeceğiz." (Gorbaçof, "BM Genel Kurulu'nda konuşma", *Pravda*, 8 Aralık 1988) (abç)

Görüldüğü gibi, *perestroyka*'cılar, bir yandan "klişe", "miyadı dolmuş düşünce" ya da "seçeneklerini sınırlayan birçok stereotip" olarak niteledikleri komünist ilkelerden kendilerini "kurtarmak" için canhıraş manevralar yapıyorlar. Bir yandan da, dünya burjuvazisine, yeni aşama dedikleri (şimdiki ve gelecekteki) dönemde, uluslararası ilişkileri ideolojik anlaşmazlık ve çatışmalardan uzak tutma gereğini savunuyorlar.

Dış siyasete bu yaklaşımları, içte *perestroyka* yoluyla kapitalist üretim ilişkilerini, özel mülkiyeti geliştirme çabalarıyla *uyumludur*. *Perestroyka* ile sosyalist toplumda yaratılması hedeflenen burjuvaziyle emperyalizmin temsil ettiği dünya burjuvazisi arasında "ideolojik bir çatışma" elbette doğal değildir.

Öte yandan, burjuvazinin allahının imanının, ahlakının ve "ilkesi"nin, yalnızca "kâr, kâr, kâr" olduğunu biliyoruz. Bunun dış siyasetteki yansıması, dünyanın sömürü ve nüfuz bölgelerine bölünmesi, yeniden ve yeniden paylaşılmasıdır, sürekli bir ilhak eğilimidir. Gorbaçof'lar, "ideolojisizlik" kılıfı altında işçi sınıfının ideolojisini, komünist ilkeleri yadsırken, liberal burjuva tutum alıyorlar. Dünya burjuvazisine şunu diyorlar:

"Dünyanın yeniden ve yeniden nüfuz alanlarına bölünmesi *tarihsel olarak anlamsızdır*. Bugün tek bir etki alanımız olmalıdır: Planetimiz. Tehdit edici yıkıcı gelişmeler karşısındaki etkimiz blok ve sistemlere bölünmüşse; bölük pörçükse, o (dünya-*İ.S.*) yokolacaktır." (Şevardnadze, "BM konuşması", *agy*)

Hem bu yaklaşım, hem de sosyalizm ile emperyalizm arasında cereyan eden ölüm-kalım savaşının, kimin değerlerinin, yaşam biçiminin ötekinden üstün olduğunu göstermeyi hedefleyen, özgürce, dürüstçe(!) bir "ideolojik yarışma" olduğunu savunmaları, *perestroyka*'cıların emperyalizmi bir sistem, ilhak ve dünyayı nüfuz alanlarına bölme eğilimini ise onun yapısal bir parçası olarak algılamadığını gösteriyor.

Bir de, *perestroyka*'cılara göre, iki sistem birbiriyle dürüstçe(!), özgürce yarışacak, ama bu "ideolojik yarışma"yı devletlerarası ilişkilere sıçratmayacak. Sıçratırsa, bütün plan bozuluyor. Sınıf çıkarını, sınıfının ideolojisini dış siyasete yansıtmayan, emperyalist çıkarları savunmayan bir burjuvazi! Gorbaçof'un dünya değerlendirmesinden çıkan son garabetlerden biri de budur. Gorbaçof, Marksizmi yadsımakla yaşamın gerçeklerini yadsıdığı için, böyle komikliklere alışmamız gerekecek.

"Sınıf savaşı öldü(!), yaşasın sınıf işbirliği!"

Dış siyasette ideolojileri devredışı bırakma isteğinin bir sonucu sınıf savaşına ilişkindir. Gorbaçof'un *perestroyka*'sının yaratacağı burjuvaziyle emperyalist dünya burjuvazisi arasında herhalde sınıf çatışması olmayacak, gibi düşünüyorsanız, söyleyelim ki bundan da ötesi var. Gorbaçof'a göre tarihin motoru artık sınıf savaşı *değil!* Sosyalizm ve emperyalizm açısından çok derin sonuçları olan bu görüşü ilk farkedenler emperyalist basın organları oldu.

Haftalık *Time* dergisi, Gorbaçof'un sözlerinin Lenin'den çok, tarihteki Amerikan devlet adamlarından Thomas Jefferson'u anımsattığını belirtirken, "Marksist-Leninist global sınıf çatışması ideolojisinin" terkedildiğini yazdı. "Lenin duysaydı donar kalırdı". diyerek, Gorbaçof'un "yeni"(!) düşüncesine emperyalizmin ne kadar "değer biçtiğini" anlattı, ona iltifat etti. (*Time*, 19 Aralık 1988)

Newsweek dergisi ise, "o, Sovyet dış siyasetinin temeli olarak sınıf savaşını inkar ediyor" diye yazdı. (*Newsweek*, 19 Aralık 1988) *The Economist*, "Ne yazık ki 1917 oldu" başlıklı başyazısında, Gorbaçof'un vardığı noktadan duyduğu sevinci gizlemeye çalışırken, dobra dobra "bu da yetmez" diye bastırmayı ihmal etmedi. Sosyalizmin çözülmesinin ve kapitalizmin geri gelmesinin önem taşıdığını vurguladı. (*Economist*, 17 Aralık 1988)

Gorbaçof'ların söylediklerini konu konu örnekleyelim.

Uluslararası ilişkilerin sınıf karakterinin geri plana kayması ve giderek kaybolması üstüne, görüşlerini zaman içinde açarak, şunları diyorlar:

"Daha net anladık ki, uluslararası ilişkiler, *sınıf karakterini kaybetmeden*, giderek tam anlamıyla *ulusların arasındaki ilişkiler* durumuna geliyor... Ve bu, uluslararası meselelerde çıkar çeşitliliği görmezlikten gelinemez demektir. *Bu çıkarları* dikkate almak, yeni siyasal düşüncenin *önemli* bir ögesidir." (Gorbaçof, "19.Konferans konuşması", *agy*) (abç)

"Şimdi birbiriyle ilişkili ve birbirine bağımlı bir dünya biçimlenirken, *'ortak'ın öncelliğinin kabulü*, çıkar dengesinin eksenidir." (Şevardnadze, "Danimarka'da Borsa Kulübü'nün toplantısında konuşma", *Pravda*, 22 Eylül 1988) (abç)

"Çıkarların başkalığı ve çeşitliliği, uluslararası sorunların çözümünde *evrensel insan değerlerinin önce gelmesi* ve siyasal araçların üstünlüğü, ve *birbirinin karşısına dikilme yerine diyalog*..." (Şevardnadze, "BM konuşması", *Pravda, 28 Eylül 1988)*

Yaklaşım bu olunca, barış içinde birarada yaşama kavramının içeriği de değişiyor. Perestroykacılar, sınıf savaşını terminolojiden kaldırdıklarını açıkça belirtiyorlar:

"Bizim, uluslararası ilişkilerin evrensel ilkesi olarak barış içinde birarada yaşama ufkumuzda o, *sınıf savaşımının özel bir biçimi olarak ortaya çıkmaz*." (Şevardnadze, "BM konuşması", *agy*) (abç)

"Yeni sosyalizm kavramı, modern dünyada onun tuttuğu yerin anlaşılması ile koparılmaz biçimde bağlıdır. Ve burada, sosyalizmin doğasının yorumunda yaptığımız gibi, herşeyden önce, barış içinde birarada yaşamanın özgün Leninist anlayışına dönmeliyiz.

"Barış içinde birarada yaşama, tarihsel sınırlarını tanımlaması güç olan, uzun erimli bir süreçtir. *Sosyalizmin ve kapitalizmin, eskiden olduğu gibi, birbirine paralel olarak gelişebileceği fikri, şimdi eskimiştir*. Tam tersine, bunlar geliştikçe kaçınılmaz olarak *birbirlerinin sınırını aşıyorlar*. Her iki sistem kaçınılmaz olarak birbirlerini, tek ve aynı insan uygarlığının çerçevesi içinde, etkiliyorlar.

"...Bugün, evrensel değerler,... uluslararası ilişkilerde merkeze geçtiler ve yeni siyasal düşüncenin çekirdeğini oluşturuyorlar." (V. Medvedev, "Modern bir sosyalizm kavramı", *Pravda International*, 1988/11-12) (abç)

"İhtiyacımız çeşitlilik içinde birliktir. Eğer bunu siyasette kabul eder ve seçme özgürlüğü ilkesine bağlılığımızı ilan edersek, o zaman *artık, bazılarımızın bu dünyada ilahi emrin yerine getirilmesi için varolduğu, ötekilerin ise yalnızca*

şans sonucu burada olduğu biçiminde düşünmeyeceğiz." (Gorbaçof, "BM konuşması", *agy)* (abç)

Tarihin motor gücü de sınıf savaşı değil(!)

Gorbaçof'lara göre, uluslararası ölçekte sınıf savaşı ortadan kalktı. Ama öte yandan, Marks-Engels, *Manifesto*'da, "günümüze dek bütün toplumların tarihi, sınıf savaşları tarihidir" saptamasını yapmışlardı. Tarihin, *ilerlemenin* motor gücünün sınıf savaşı olduğunu göstermişlerdi. *Perestroyka*'yla gelen felsefi değişikliğin bu konuda kendine uygun yanıt getirmemesi mantıksızlık olurdu. Getiriyorlar. İlerlemenin karakterinin ve ölçütünün değiştiğini ileri sürüyorlar:

"Bizzat, *ilerlemenin karakteri ve ölçütü* fikri değişiyor.

"İlerlemenin bütün insanlığın ortak çıkarları temeline oturacağı yeni bir çağa giriyoruz, ve bunun kavranması, *insanlığın ortak değerlerinin* dünya siyasetini belirlemede öncelik taşımasını gerektiriyor.

"Bir sözcükle, yeni gerçekler *bütün global durumu değiştiriyor.* Geçmişten miras bırakılan farklılıklar ve çelişkiler, yenileri ortaya çıkarken, ya zayıflıyor, ya da yer değiştiriyor. Bundan önceki bazı anlaşmazlıklar ve tartışmalar önemlerini *yitiriyor* ve yerlerini doğası *farklı* çatışmalara bırakıyorlar.

"Daha fazla global ilerleme ancak, *yeni bir dünya düzenine doğru evrensel görüş birliği* yolunda arayış ile olanaklıdır." (Gorbaçof, "BM konuşması", *agy)* (abç)

Marksist görüşe göre emek en yüce değerdir. Gorbaçof'lar bu görüşte değiller. Onlar, hatta oportünistler gibi, "komünistlerin büyük birleştirici ilkesi barıştır" demekle de yetinmiyorlar. İzleyelim:

"Sovyet liderliği *iç ve dış siyasetini* baştan sona elden geçirmek için bir program hazırladı... Aşağıdaki temel fikirler bize *kılavuzluk* ediyor:

"— *Barış en yüce değerdir* ve bizim bütün moral, siyasal ve ideolojik kavramlarımız bunu yansıtmalıdır.

"— Barış içinde birarada yaşama özel olarak siyasal araçlarla düzenlenen devletlerarası ilişkilerin evrensel bir ilkesidir.

"— Karşı karşıya gelmektense *diyalog* ve hüsumettense *işbirliği* — bunlar, *şimdiki çağın,* uygarlığa bir hayatta kalma şansı veren *ivedi gerekleridir." (Şevardnadze, "Danimarka konuşması", agy)* (abç)

"İki yıl önce burada, *gurup, blok ya da ideolojik temeldeki değerlendirmelerin yerlerini en yüce değer olarak barışa bıraktıklarını* söylüyorduk. Yalnızca, deklarasyonların dilinden pratik eyleme çevrilen barış insanlığa hayatta kalma şansı verir." (Şevardnadze, "BM konuşması", *agy)*

Perestroyka'cıların böyle cüretkar iddialarının temeli ne diye sorulunca yanıtı da hazırdır. *Perestroyka*'cılara göre, "bir bütün olarak insanlığın çıkarları", "Lenin'in de dediği üzere"(!!!) işçi sınıfının çıkarlarının önüne geçmiştir:

"Günümüz açısından — artan nükleer tehlikesiyle, bastıran öteki global sorunlarıyla ve tüm süreçlerin ilerleyen uluslararasılaşmasıyla, tüm çelişkilerine rağmen giderek daha bütünsel ve karşılıklı bağımlı duruma gelen bir dünyada —işçi sınıfının çıkarlarıyla bir bütün olarak insanlığın çıkarları arasındaki ilişkiyi, ta baştan Marksizmde olan bir fikri daha derinden anlamaya çalıştık. Bu, bizi, yeni siyasal düşüncenin çekirdeği olan sonuca, *ortak insani değerlerin çağımızda öncelik taşıdığı sonucuna* ulaştırdı. Bu yeni siyasal düşüncenin *çekirdeğini* oluşturuyor." (Gorbaçof, "19.Konferans konuşması", *agy)* (abç)

"Bizim perestroykamız çerçevesinde formüle edilen öncelikler sistemi... Lenin'in 'Marksizmin temel fikirleri açısından, toplumun gelişmesinin çıkarlarının proletaryanın çıkarlarının üstünde olduğu' görüşünden esinlendi. (Şevardnadze, "Danimarka konuşması", *agy) (abç)*

Burada yapılan sahtekarlıktır. Çünkü, Marksizmin bu görüşü, işçi sınıfının çıkarlarıyla toplumsal gelişmenin çıkarları arasında *bir çelişki olursa,* neyin seçileceğini belirliyor. Ama böyle bir çelişki yoktur. Bugün durum tam tersinedir.

Nükleer savaşın çıkması da, dünyada ekolojik bir felaketin ortaya çıkması da işçi sınıfının çıkarlarına *terstir.* Tam da bu nedenle, nükleer ya da ekolojik bir felaketin önüne geçmek, *kalıcı ve adil barışı* sağlamak, toplumsal gelişmenin özel kar değil de *toplumsal yarar* ilkesi ışığında sağlanmasını güvence altına almak için, *dünya işçi sınıfı dünya devrimini tamamlamak zorundadır. İnsanlığın çıkarları, işçi sınıfının bu hedefe ulaşmasına mutlak olarak bağlıdır.*

Burjuva "insanlığı" savunan Gorbaçof, elbette devrimi de yadsıyacaktı

Gorbaçof'ların savunduğu "insanlık", milyarlarca işçi ve emekçinin insanlığı değil, dünya burjuvazisinin "insanlığı"dır. Onun "insanlığın evrensel çıkarını öne aldık" demesinin ardındaki gerçek, burjuvazinin çıkarlarının proletaryanın ve dolayısıyla tüm toplumun çıkarlarının önüne konulmuş olduğudur.

Bunu Gorbaçof'un genel olarak devrimlere karşı çıkmasından, özel olarak 1917 devriminin mirasını yadsımasından da çıkarabiliriz:

"... İki büyük devrim — 1789 Fransız Devrimi ve 1917 Rus Devrimi — dünyadaki gelişmelerin yönünü köklü biçimde değiştirerek, tarihsel sürecin salt karakteri üzerinde güçlü birer etki yaptılar.

"Bu iki devrim, herbiri kendi yolundan giderek, insanoğlunun ilerlemesine dev birer dürtü verdiler. *Ayrıca, halkın kafasında şimdiye dek egemen olan düşünce kalıplarının biçimlenmesinde büyük katkı yaptılar.* Bu bizim en büyük entellektüel servetimizdir.

"Bugün *yeni bir dünya* ortaya çıkıyor ve biz onun gelecekteki gelişmesinin *yeni yollarını araştırmak* durumundayız. Elbette biriktirdiğimiz deneyime dayanmalıyız, ama aynı zamanda, *dün varolanla şu anda meydana gelen arasındaki temel farkı görmeliyiz."* (Gorbaçof, "BM konuşması", *agy)* (abç)

Gorbaçof'un en büyük sahtekarlıklarından biri de buradadır. Şunu diyor: Dün, kullanılmış olan devrim yöntemiyle bugün bir yere varamayız. 1917 devrimi, iyi hoş oldu da, artık yeni koşullar var (nükleer yıkım, vb.). 1917 devriminin deneyimi, düşünce ve eylem biçimi *eskidi!*

Nitekim, Gorbaçof'un şikayetçi olduğu sorunların en başında, devrimci düşünce kalıpları, yani *Manifesto*'yla ayakları üstüne oturan ve özellikle 1917 devrimiyle biçimlenen *devrimci kafa yapısı, devrim bilinci* geliyor. Gorbaçof, devrimci düşünceleri, bizzat devrimi "yeni çağ"ın en tehlikeli odaklarından biri olarak görüyor ve ona savaş açıyor. BM konuşmasında birkaç yerde bunu şöyle vurguluyor:

"Öyle bir noktaya geldik ki, *kendiliğindenlik ve kargaşa bizi çıkmaz sokağa götürebilir.* Dünya topluluğu, süreçleri, uygarlığı korumak ve onu herkes için daha güvenlikli ve normal yaşama daha uygun yapmak üzere *biçimlendirmeyi ve kanalize etmeyi* öğrenmelidir...

"Herşeyin üstünde düşününce, görüyoruz ki, eğer geçmişin derslerini, günümüzün gerçeklerini ve global gelişmenin nesnel mantığını dikkate alacaksak, yeni bir dünya inşa etmek üzere, *uluslararası durumu iyileştirmenin yollarını birlikte araştırmamız gerekiyor..."* (Gorbaçof, "BM konuşması", *agy)* (abç)

Oysa bunun da tek yolu olan devrimi Gorbaçof kendisi tıkamak için uğraşıyor. Emperyalizm varolduğu ve sosyalizm her alanda emperyalizmi geçemediği sürece, savaş tehlikesi artarak varolacaktır. Sosyalizm, zayıf halkaların devrimlerle emperyalist zincirden koparılması, sosyalist sisteme katılması olmadan, güçlenip emperyalist sistemi geçemez. Devrimlerin önüne set geçmek, sosyalist sistemin taze kan kaynağını kurutmak demektir. Gorbaçof, içte uyguladığı *perestroyka* reformları ile de zaten sosyalizmi zayıflatıyor. Yani o, insanlığın sorunlarını çözmeye değil burjuvazinin sorunlarını çözmeye çalışıyor.

Gorbaçof'un uluslararası hukuk düzeni dilenciliği

Gorbaçof, devrimleri feda etmenin ve durdurmaya söz vermenin karşılığında "uluslararası sosyal hukuk düzeni" dileniyor. "İdealimiz, hukuka dayalı siyasal sistemleri ve dış siyasetleri olan bir dünya devletleri topluluğudur" *(agy)* derken bunu dile getiriyor.

"Bu (Gorbaçof'un ideali olan uluslararası düzen-*İ.S.*), BM çerçevesinde bir uzlaşmanın yardımıyla, uluslararası hukukun ilke ve normlarının aynı tarzda anlaşılması, onların yeni koşullar ışığında kodlanması ve yeni işbirliği alanlarında yasa çıkarmanın dikkate alınması temelinde elde edilebilir.

"Nükleer çağda, uluslararası hukukun etkinliği, zorlama ve gerginlikten çok devletlerin çıkarlarının dengelenmesini yansıtan normlar temelinde olmalıdır." (Gorbaçof, "BM konuşması", *agy)*

"Hukuk devletlerinden hukuka dayalı bir dünyaya. Hareketin mantığı böyledir.

"Bu yolda başlangıç noktası, uluslararası hukukun gelişmesi için büyük uzun erimli bir program hazırlanması olabilir. Bunun dürtüsü, 'hukuk yoluyla güvenlik, güven ve işbirliği' belgisiyle ifade edilebilir.

"Barışa ve insanlığın güvenliğine karşı suçlarla ilgili bir yasanın hazırlıklarının bitirilmesi önemli bir adım olurdu." (Şevardnadze, "BM konuşması", *agy)*

"Bize öyle geliyor ki, devletler, Birleşmiş Milletler gibi, onsuz dünya 'siyasetinin kavranamayacağı eşsiz bir araca ilişkin tutumlarını, belli bir ölçüde yeniden gözden geçirmelidirler... BM,... farklı devletlerin çabalarını — ikili, bölgesel, ve kapsamlı — tek ve aynı yönde kanalize edebilecek tek örgüttür." (Gorbaçof, "BM konuşması, *agy)*

Bu konuda oldukça "iyimser"ler! Savaş tehlikesinin, liderlerin gösterdiği siyasal istekten dolayı *ortadan kaldırıldığına(!)* ilişkin birkaç söz bile ediyorlar:

"Devletlerin ortak çabalarıyla ve yeni siyasal düşüncenin ilkelerinin uygulanmasıyla, savaş tehlikesini kaldırmak olanaklı oldu.

"Bu, büyük ölçüde, devletlerin liderlerinin gösterdiği siyasal istektendir...

"Dünya, askeri alanda yeni, daha önceden akla bile getirilemeyecek açıklık kurallarını benimseyerek, kuşkusuz, ortak mutlak bir hakkın, hayatta kalma hakkının yaratılmasına doğru gidiyor." (Şevardnadze, "BM konuşması", *agy)*

Eh! Dünya devriminin ve sosyalist sistemin satılması karşılığında, savaş tehlikesini önlemişiz! Acaba? Ne savaş tehlikesi kaldırılmıştır, ne de dünya devrimi satılabilmiştir!

Sonuç

Gorbaçof'tan, Şevardnadze ve Medvedev'den örnekler vererek, *perestroyka*'cıların Marksizm-Leninizmle kesinlikle hiçbir ilgisi olmayan düşünce yapılarını, iç ve dış siyasete ilişkin görüşlerinin birbirini nasıl tamamladığını da göstererek sergilemeye çalıştık.

Gorbaçof'un ve tüm *perestroyka*'cıların başlattıkları uygulamalar, sosyalizm ve dünya işçi sınıfı için zararlı oldu, oluyor. Bu sosyalizm düşmanı tutumun dış siyasetteki yansıması da, aynı ölçüde zarar veriyor.

Perestroyka'cıların Türkiye'deki çömezleri de bu zararlı görüşleri yaymak için yırtınıyorlar. Çeşitli yayın organlarıyla, burjuvazi ve emperyalizm açısından son derece legal ve "iltifata mazhar" olan bu görüşleri çarşaf çarşaf basıyorlar.

Ancak, yaşamdan kaynaklanmayan, yaşamla doğrulanmayan görüşlerin ölü görüşler olduğunu biliyoruz. Yaşamdan çok iyi biliyoruz, her an yaşıyoruz ki, ne emek-sermaye çelişkisi, ne sosyalizmle emperyalizm arasındaki ölüm-kalım savaşı, çağımızın bu ana sorunu ortadan kalkmadı. Dünya kapitalist sisteminin ve Türkiye kapitalizminin bunalımlı yapısı, bunalımları her seferinde daha derinleşip yaygınlaşarak sürüyor.

Dünyanın birçok ülkesi, (Peru, El Salvador, Sri Lanka, G.Kore, Brezilya, Arjantin, Birmanya, Filipinler, vb.) giderek derinleşen devrimci durumlarla sarsılıyorlar. Emperyalizm, bir yerde yaralarını sarmaya (Gorbaçof'un da yardımıyla) çabalarken, yeni bölgelerde kavga yükseliyor. Türkiye'de devrimci durum dolu dizgin yaklaşıyor.

Dünyanın ve Türkiye'nin nesnel koşulları bir kez daha Marksizm-Leninizmi doğruluyor. Militan-yığınsal kavga, en ücra işçi yataklarını da içine alarak, büyüyerek yükseliyor.

Marksizmin o her işçi için basit, yaşamdan kaynaklanan, sade devrimci yolundan ilerleyelim. Dünya devrimi denen selin ileri akması için Anadolu toprağında derin bir yatak açalım.

Komünist için sorunun büyüğü küçüğü olmaz. Hepsi bir savaş aracıdır

S runlara yaratıcı ç zümler bulalım

Nedir bu işçi sınıfını ayağa kaldıran komünistlerin özelliği? İdeoloji, yığınlarla birlikte aynı çatı altında, aynı sorunlarla baş başa olmak, yığın psikolojisini iyi değerlendirmek, harekete geçirmek istediğimiz yığınları örgütlemek ve sorunların temelini devamlı, hiç bıkmadan, ama koşullara uyarlayarak anlatmak, kararlı ve saygın olmak, ve belki de en önemlisi "merkeziyetçi disipline sahip olan, vurdu mu ses getiren, haydi dedi mi yığınları harekete geçirecek olan, özverili kadrosu olan bir parti"ye, TKP'ye sahip olmak.

Komünistler işçi sınıfının öncüsü olduklarını, içimizdeki çürükleri ayıklarken, ailemizdeki pürüzleri giderirken, değişik yapılanmaların gerçek yüzlerini gösterirken, bilinçleri ve kararlılıklarıyla göstermelidirler. Komünistler için sorunun büyüğü küçüğü olamaz. Her sorun bizler için bir malzeme ve savaş aracıdır.

Komünistlerin, yığınların arasında, yığınlarla birlikte hareket etmesinin, yığınları harekete geçirmesinin etkeni sadece kararlılık mıdır? Hayır. Ne kadar kararlı olursanız olun, işçi sınıfını, yığınları harekete geçirebilmeniz için, kararlılık yetmeyecektir. Peki ama, nedir bu işçi sınıfını ayağa kaldıran komünistlerin başlıca özellikleri?

Çeşitli özellikler sayılabilir. İdeoloji, yığınlarla birlikte aynı çatı altında, aynı sorunlarla baş başa olmak, yığın psikolojisini iyi değerlendirmek, harekete geçirmek istediğimiz yığınları örgütlemek ve sorunların temelini hiç bıkmadan, ama koşullara uyarlayarak anlatmak, saygın olmak ve belki de en önemlisi, "merkeziyetçi disipline sahip olan, vurdu mu ses getiren, haydi dedi mi yığınları harekete geçirecek olan, özverili kadrosu olan bir parti"ye, TKP'ye sahip olmak. Daha sıstemli bir inceleme yapılacak olursa mutlaka eklenecek daha bir sürü özellik vardır. Ancak bunlar benim pratikte gördüğüm şeylerdir.

Kararlılığın yetmeyeceğine ilişkin bir örnek vermek istiyorum.

Geçenlerde bir konsere gittik. Kapıya geldiğimizde bizler ve bizim gibilerin, yani biletsiz olanların epeyce çoğunlukta olduğunu gördük. Biletleri sinema sahibi kontrol etmekte, biletsizleri itmekte, onlara saygısızlık etmekteydi. Ben açıkça sinema sahibinin yapacağı yanlış bir hareketi bekliyor ve aynı zamanda epeyce kalabalık olan insanların durumunu öfkelenmelerini gözetliyordum.

Sinema sahibi biletsiz birine "ver onbin lira gir içeri" der demez, başladım adama herkesin duyacağı şekilde laflar etmeye ve üzerine yürümeye. Adam daha ne olduğunu anlamadan tüm kalabalık olduğu gibi içeri girmişti bile.

Burada benim zamanlamayı ayarlamam çok önemliydi. Biraz erken ya da biraz geç kalsaydım, ne kadar kararlı olursam olayım, insanların o anda duyduğu coşkuyu ve hırsı duymasına neden olamazdım.

Parti çalışmasında karşılaştığımız günlük sorunlardan birinin çözümüne ilişkin bir başka örnek daha vermek istiyorum.

Semtimizde yaptığımız çalışmalar sonucu bir "devrimci işçi komitesi" kurduk. Kurduğumuz komitede dört yoldaş görev aldı. Önümüzdeki görevlerin en kısa sürede nasıl yapılacağını tartışmak, eğitim yapmak, toplanabilmek için bir yere ihtiyacımız oldu. Bir yoldaşın önerisiyle toplantı yerinin boş bir çiftlik evi olabileceğini kabul ettik.

Şöyle kısaca toplantı yerinden bahsetmek istiyorum.

En yakın evle toplantılarımızı gerçekleştireceğimiz bu çiftliğin arası 500 metre. Binanın içi saman dolu. Öyle bir kapısı var ki, menteşelerinin paslılığından olsa gerek, tam bir çığırtkan. Bizler ilk iş olarak menteşeleri yağladık.

Bu yerde karşımıza çıkan ikinci sorun, kapıyı kapatalım mı açık mı bırakalım sorunuydu. Kapıyı açık koyarsak yaktığımız mum dışarıdan görünebilir ve dikkat çekebilirdi. Mum içeriyi aydınlattığı ve kapı da delik olduğu için ışık dışarıdan görülüyordu. Önce dışarıdan ışık görünmemesi için bir yoldaş paltoyu ışığın önünde tuttu. Baktık böyle olmayacak, sorunun değişik bir yöntemle çözmemiz gerektiğine karar verdik. Üstelik samanın da insanın üzerinde bir hayli fazla olarak görünmesi ailelerimizin mutlaka dikkatini çekecekti.

Bir konserve kutusunun üst kapağını çıkartıp, silindiri ortadan ikiye ayırarak mumu içine yerleştirdik. Mumun ayakta durması için bir de kıskaç yaptık. Teli konserve kutusunun altına perçinledik. Artık dışarıdan ne kadar hassas gözle bakan olursa olsun içerideki ışığı göremez hale getirdik.

Daha sonra samanlardan bir masa ve iki kanepe yaptık Masanın ve kanepelerin üstüne gazete kağıdı koyduk. Böylece elbiselerimize samanların yapışmasını engelledik.

Olası bir durumda, diyelim ki biri geldi ve içeri girmeye çalıştı, ne yapacağız? Kapının kapalı durmasını ve arkasına dışarıdan açılmayacak şekilde saman yaslanmasını kararlaştırdık. Böylece zaman kazanmış, parti yayınlarını kaybetmenin yolunu bulmuş oluyorduk.

Ama gelen polis ise samanlığı iğneden ipliğe arayacağını biliyoruz. Parti yayınlarını o anda nasıl yok ederiz sorusuyla karşı karşıya kaldık. Bir yoldaş benzin döküp yakarız dedi. Ama bunu niçin yaptınız derlerse ne deriz. Biz de şöyle bir örtü hikayesi hazırladık.

"Burada oturup muhabbet ediyor, içki içiyoruz. (Masada içki şişeleri ve bardaklar dolu.) Kapıya birden abandınız, biz kapıyı açtık, siz içeri girince arkadaş ne olduğunu anlamak için ayağa kalkarken muma çarpıp samanlara düşürdü. Samanlık da yandı işte".

Eğer gelen polis değil de meraklı biriyse ona da biraz içki vereceğiz. İşte toplantı yerimizi böyle hallettik.

DİK'in toplantısına sekreter yoldaş da katılacaktı. Sekreter yoldaş gayet olgun bir şekilde, toplantı yerine nereden gidiyoruz, nerede ineceğiz gibi soruları aklına getirmeden başını öne eğmiş, etrafa bakmadan toplantı yerine kadar öyle gelmişti. Şayet bu olgunluğu göstermese, emin olun onu o kadar yürütecek ve o kadar vasıtaya bindirecek ve devamlı sorular sorup hafızasını toplamamasını sağlayacaktım ki, nereye gittiğini anlayamayacaktı.

Toplantı yerine bir kilometre uzakta inip yürüdük. Bu da herhangi bir olasılığı yok etmek içindi.

Sekreter yoldaşla toplantı yerine doğru yürürken, gözcü yoldaştan herhangi bir ters durumun olmadığına dair sözlü rapor aldım. Sekreterle içeri girdik. Toplantı saatinde öteki yoldaşlar da parolayı vererek içeri girdiler.

Bilmem, sorunların halledilmesi hakkında bizlerin pratik deneyimlerinin öteki yoldaşlara da yardımcı olacağını söyleyen ve bunları kağıda döküp yayın organımıza göndermemizi isteyen sekreter yoldaşımın gönlü oldu mu?

Savaş yeni yeni başlıyor. Hazırlanmak, cephanemizi doldurmak, devrim için savaşmak komünistlerin sorunlara bakış açılarıyla bağlıdır.

Merhaba devrim için savaşanlara! Bakın biri gitti, onlarca, yüzlercesi geldi. Savaşa yeni katılanlara merhaba! Günaydın reformistlere, revizyonistlere, oportünistlere. Bakın uyumanın faydalarından bahsediyorlar hâlâ.

Kadir Budak

Saat İşçi Komitesi

3 aylık hedef listesi

1- Partimize 3 üye kazanacağız.
2- Sendikalı olan büyük işyerlerinde işçi olarak çalışmak için atılım yapacağız. Belirlediğimiz işyerleri şu işkollarında olacak:
İnşaat sektörü
Metal sektörü
Petrol sektörü
Gıda sektörü
Tekstil sektörü
Ayrıca ilişkide bulunduğumuz üniversiteli arkadaşları KGÖ'ye (Komünist Gençlik Örgütü'ne) devredeceğiz.
3- Eğitimimizde, etrafımızdaki farklı hareketlerle olan ideolojik savaşımda bilinçlenmek için, ağırlıklı olarak onların görüşlerini göreceğiz. Bu farklı görüşleri ise TBKP, Dev-Yol, Partizan, TSİP, Kürtçülük olarak gurupladık.
4- İşçi eğitim toplantıları, işçi muhabir gurupları ve işçi komiteleri oluşturmaya çalışacağız.
5- ... olan yayın dağıtımını ...ye çıkaracağız.
6- 15 günde asgari bir tane olmak kaydıyla merkeze yazı yazacağız.

TKP Saat İşçi Komitesi, İstanbul

Derman İşçi Komitesi üç aylık hedef listesi

1- Partiye ve komiteye bir işçi üye kazanılacak.
2- Dağıtılan yayın sayısı ...'e çıkarılacak.
3- Sendikal çalışmaya ağırlık verilecek ve bu görev ağırlığıyla Ümit yoldaştan yürüyecektir.
4- İşçi komisyonlarını örgütleme işine ağırlık verilecek, onlarla ilişki geliştirilecektir.
5- İşçi eğitim toplantıları ve işçi eğitim birimleri oluşturulacak.
6- Komite üyeleri 15 günde bir merkez organa yazı yazacaklardır.

TKP Derman İşçi Komitesi, İstanbul

Saat işçi komitesinin aldığı bir dizi karar:

"Uymamız gereken kurallar"

1- Üstünüzdeki yoldaşınızın sizlere verdiği görevler partimizin verdiği görevle eşdir.
2- Formlar doldurulacak.
3- Program ve Tüzük okunup, verilecek sorular cevaplandırılacak.
4- Bölge hakkında 12 Eylül öncesi ve sonrası bildiklerinizi yazacaksınız.
5- Herbir yoldaş yaptığı çalışmalar hakkında üstüne yazı, rapor verecektir.
6- Merkeze her yoldaş düzenli mektup yazmalıdır.
7- Kollektif yazacağınız ve merkeze göndereceğiniz her metni oturup tartışmalısınız.
8- Aidatlarınızı, üstünüze, belirlediğiniz günlerde düzenli vermelisiniz.
9- Yayın ücretlerini toplamalı ve üstünüze düzenli olarak vermelisiniz.
10- Çoğaltacağınız parti yayınları için aranızda para toplamalısınız.
11- Alarmınızı tartışıp düzenlemelisiniz ve uymalısınız.
12- Üstünüzün daha önceden (toplantılarınızdan) sizlere okumanız için görev verdiği Çek-Al ları okuyup toplantılara öyle gelmelisiniz.
13- Propaganda ve ajitasyon derslerinizi aksatmadan pratiğe uygulamalısınız.
14- Her yoldaş toplantı günü bir tartışma konusunu bir sonraki toplantıya hazırlanarak gelinmesi için görev belirleyebilir.
15- Üstünüz, her birinize Marksizm Leninizm'in temel kavramlarını haftalık ve birer çizgi olmak şartıyla (asgari) verebilir.
16- Toplantılara gelmeyenler yoldaşlarının oluşturduğu komisyonca cezalandırılabilinir. Cezaları aranızda belirleyebilirsiniz.
17- Hiçbir yoldaş okumadığı bir kitabı, dinlemediği bir kaseti sempatizanlara veremez.
18- Yığınlarla ilişkilerinizi daha sıkı kurabilmek için düzenlemeler yapmalısınız.
19- Hiçbir yoldaş "üstünden, sekreterinden" başka biriyle çalışmaları hakkında konuşamaz, beraber çalışmadığı hiçbir yoldaşa yaptıkları hakkında soru soramaz.
20- Her biriniz çalışmak zorundadır. Özel bir işiniz olmadığı sürece kahvehanelere girilmemelidir.
21- Ne kadar çok olursanız göze o kadar az batarsınız. Amacınız devrim için örgütlenmektir.
22- Çevremizde olup bitenlerden haberdar olmalıyız. Genellikle fabrikada işçi olan insanlarla ilişkilerimiz yoğun olmalıdır.
23- Üstünüzdeki yoldaşınız haber vererek veya vermeyerek gelmediği taktirde sizler toplantıları aksatmamalı çalışmalarınıza devam etmelisiniz.
24- Yayınları okuyup cevaplarını yoldaşınıza en kısa sürede iletikten sonra yoldaşınızla oturup yayınlar hakkında tartışmalı, takıldığınız yerleri merkeze göndermelisiniz.
25- Yoldaşlarınızın sizleri eğitirken anlattığı konuların cevaplarını sizlerden istemesi en tabii hakkıdır. Sizler de eğittiğiniz sempatizanlardan cevaplar istemek zorundasınız. Ve bu cevaplar muntazam olarak sekreterinize iletilmelidir.

Türkiye Komünist Partisi
Saat işçi komitesi

Burjuvazi, son zamanlarda, kadın sorununun çeşitli yönleriyle daha da yakından(!) ilgileniyormuş gibi görünüyor

BURJUVALAR İŞÇİ EMEKÇİ KADINA YARANMA YARIŞINDALAR

Burjuvazinin yüreğine ek korku salan, onu kendinize yaranma yarışına sokan siz işçi, emekçi kadınlar! 8 Mart'ınız kutlu olsun!

İşçi sınıfının tezgah başlarında, işyerlerinde, fabrika kapılarında, sokaklarda, meydanlarda verdiği militan ve yığınsal kavga örneklerinde kadın işçilerin ön saflarda yer alması, artık olağan oldu, haber sayılmıyor. Gecekondu yıkımlarına, trafik anarşisinin acı sonuçlarına, öğrenci gençliğe yapılan büyük haksızlıklıklara karşı, Kürt halkına karşı sürdürülen ulusal baskı ve asimilasyon siyasetine karşı, *herkesten önce ve kararlılıkla* başkaldıranlar, emekçi kadınlar oluyor. İşçi kadın, grev boylarından gösterilere dek işçi eylemlerinde işçi erkekle birlikte, omuz omuza yürüyor. Kendi kurtuluş savaşımını, militan ve işçi karakterli eylemlerde arıyor. Kadınlar sendikalarda yönetim katlarında da giderek artan oranda ağırlıklarını duyuruyorlar.

Bu nedenledir ki, kadın sorunu, Türkiye'nin gündeminde en önlere iyice yerleşti. En yakıcı toplumsal sorunların başlarında yer alıyor ve patlayıcı bir potansiyel taşıyor. Burjuvazi açısından taşıdığı "tehlike"nin en güçlü kanıtı da, bizzat burjuvazinin son yıllardaki çeşitli girişim ve manevralarıdır.

Bu ne ilgi!

Burjuvazi, son zamanlarda, kadın sorununun çeşitli yönleriyle daha da yakından (!) ilgileniyormuş gibi görünüyor.

Yerel seçimler yaklaştıkça, burjuva partilerde "kadın" adaylara daha çok(!) yer verme konusunda bir yarıştır başladı. Bu yarışta SHP, Fatma Girik'i Şişli'den belediye başkanı adayı göstererek, kadın sorununun tartışıldığı paneller, seminerler düzenleyerek "öne" geçti(!) ANAP'ta ise kadın adayların, bazı erkek yöneticilere başkaldırdığından, hatta onları dövdüğünden söz ediliyor. Gazeteler, Semra Özal'ın, başkanı olduğu Türk Kadınını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı üyelerine, ANAP'ta aktif siyasete atılmaları direktifini verdiğine yer veriyorlar.

Bu arada, burjuvazinin deniz anası, çalışma bakanı İmren Aykut, kreş sorununa "işverenlerin çözüm bulmamasından" duyduğu üzüntüyü(!) dile getirdi. Ev kadınlarının da sigorta kapsamına alınması, turizme yöneltilmeleri, isteyen kadınlara "part-time" çalışma olanaklarının yaratılması yolunda çalışmalar sürdürüldüğü açıklandı. Dahası, Semra Özal, kadınlara askerlik alanında da eşitlik sağlanmasını, vb. istedi. Ayrıca, medeni kanunda yapılan değişiklikle, "zina" suçunda kadınla erkeğin "eşit"(!) tutulacağı açıklandı. İnsan, bir an durup, bu ne ilgi yahu, diyor.

Burjuvazinin kadın sorununa gösterdiği ilginin çeşitli yönleri var. Bir kez bu ilgi, sorunun özüne hiç dokunmaması nedeniyle *bütünüyle* sahte, art niyetli bir ilgidir. İkincisi, işçi ve emekçi kadın yığınlarında artık gazetelerin satır aralarında zaptedilemeyecek hale gelen hareketlenmeyi olumsuzundan yansıtıyor. Bununla bağlı olarak, üçüncüsü, kadın sorununun ne denli yakıcılaştığını gören, devrimci dalgadan derin bir korku duyan burjuvazinin, milyonlarca kadında biriken patlayıcı potansiyeli, düzeniçi kanallara yöneltmek amacıyla çırpındığını kanıtlıyor.

Yığınsallaşma

Türkiye burjuvazisi, 1970'lerden itibaren, özellikle de 12 Eylül 1980 ertesinde, faşizm altında, tüm toplumu emperyalistleşme aşamasının gerekleri doğrultusunda yeniden örgütlemeye çabaladı. Faşizm döneminde, en önemli üretici güç olan işçi sınıfını yoğun baskı altında tuttu. Sömürüyü görülmedik boyutlara çıkarttı. Öte yandan, devlet-tekelci kapitalizmin merkezi bürokratik yapısını pekiştirdi, büyük mülkiyeti güçlendirdi, dışa açılmayı denedi.

Tekelleşmenin hız kazanması, büyük mülkiyetin güçlenmesi, tekeldışı burjuvazinin alt kesimleriyle kır ve kent küçük burjuvazisinin proleterleşmesini hızlandırdı. Topraktan kopan kır yoksulları, son 10-15 yılda, yalnızca İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerde değil, bölgelerin çekim merkezi olarak nitelenebilecek birçok kentte gecekondulara, büyük sayılarda yığıldılar.

Bu arada üretim maliyetlerinin düşürülmesi, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin iş ve yaşam koşullarında görece ve mutlak olarak genel bir kötüleşme anlamına geldi. Her emekçi ailesinde erkeğin birden çok işte çalışması alışıldık bir durum olurken, sefalet ve açlık koşulları, kadınların ve çocukların — zaten işleyen — çalışma yaşamına katılma sürecini iyice hızlandırdı ve yığınsallaştırdı.

Bugün, endüstride ve hizmet sektöründe milyonlarca kadın işçi çalışıyor. Buna tarım işçisi kadını da eklersek, çalışan kadınların Türkiye işçi sınıfının hiç de azımsanmayacak bir bölümünü oluşturduğunu söyleyebiliriz. Kadın sorununun bugünkü ölçüde patlayıcı bir sorun durumuna gelmiş olmasının bir nedeni bu *yığınsallaşma*dır.

Ve bu geniş yığın, yalnızca pahalılığın değil, işsizliğin de en ağır yükünü taşıyor. Ekonomide rasyonelleşme ve otomasyona gitme girişimleriyle bağlı olarak, işsizlik, burjuva cumhuriyetin tarihinde görülmedik ölçekte büyüdü. Bugün ekonomik olarak aktif nüfus içinde her dört kişiden birinin işsiz olduğunu, burjuvazinin kendisi itiraf ediyor. Bu, işçi ya da işçi ailesi olan kadını haklı olarak öfkelendiriyor.

Herşey alınır satılır oldu

Karl Marks ve Frederik Engels, bundan 141 yıl önce yayınlanan (ve şu günlerde yayınlanışının yıldönümünü kutlamakta olduğumuz) *Komünist Manifesto*'da şöyle diyorlardı:

"İktidarı aldığı her yerde burjuvazi, feodal, pederşahi, duygusal ilişki olarak her ne varsa hepsine son verdi. İnsanı 'doğal efendileri'ne tutsak eden karmaşık feodal bağları hiç acımadan kopardı ve *insanla insan arasında soğuk çıkar ve 'peşin ödeme'den başka bir bağ bırakmadı...* Burjuvazi kişisel değeri bir *değişim değeri* haline getirdi ve binbir güçlükle elde edilmiş sayısız özgürlüklerin yerine, o biricik ve acımasız özgür ticareti koydu. Bir sözcükle, dini ve siyasal aldatmaların maskelediği sömürü yerine *zorba, utanmaz, doğrudan ve çıplak sömürüyü* koydu.

"(...)

"Burjuvazi aile ilişkilerini örten duygusal peçeyi *yırttı* ve aile ilişkisini sırf bir *para ilişkisi* durumuna indirgedi." (*Komünist Partisi Manifestosu*, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, s. 30-31) (abç)

Burada sözü geçen ve eskiden beri yaşama geçmekte olan değişimler, son 8-9 yılda Türkiye'de çok yoğun yaşandı, bir dönemeç aldı. Bu gelişme, devrimci durumu yaratan ekonomik temelin bugün eskisinden daha yaygın var olduğu, emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'de, kadın sorununu patlayıcı, dolayısıyla burjuvazi için son derece "tehlikeli" bir demokratik savaşım odağı yapıyor.

Burjuvazi bu gerçeğin farkındadır. Ve (bazı "sol"lar, istedikleri kadar onun "enayi" olduğunu düşünsünler, ya da onun girişimlerini ABD vb. kökenli komplo teorileriyle açıklamaya çalışsınlar) kadın hareketinin işçi sınıfının devrim kanalına akmasının önüne geçmek, kadın sorununun patlayıcı potansiyelini düzeniçi kanallara yöneltebilmek için olanca gücüyle çalışıyor. Bu amaçla, çeşitli önlemler almaya çalışıyor.

Feminizm burjuva bir akımdır

Burjuvazinin, kadın hareketinin gerçek kurtuluşa yönelmesi ve sahip olduğu birikimi işçi sınıfının devrimci kanalına akıtması tehlikesine karşı başvurduğu silahlardan başlıcası, feminizmdir.

Feminizm, kadın sorununu, yalnızca kadın cinsinin, kadınlar tarafından ve erkek cinsine karşı çözebileceği bir sorun olarak gördüğü için, kadının gerçek kurtuluş hareketinden kökünden farklıdır. Feminizm, kadın sorununun insanın insan tarafından sömürüsüyle bağlı olduğunu görmediği, dolayısıyla, ancak, tarihin en son sömürücü sistemi olan kapitalizmin ortadan kaldırılmasıyla çözümün *başlangıcının* gerçekleşeceğini kavrayamadığı için *burjuva bir akımdır.*

Türkiye burjuvazisinin bu kanalında bugün, Kadın Çevresi, Dayağa Karşı Dayanışma, Ayrımcılığa Karşı Kadın, Kadın Dayanışma gibi örgütlenmeler, *Feminist,, Sosyalist Feminist Kaktüs* gibi yayın organları, vb. bulunuyor.

Feminist akımın Türkiye'de önde gelen sözcülerinden biri olarak kabul edilen Duygu Asena, 1987 yılında *Yankı* dergisinin sorularını yanıtlarken, şu yaklaşımı getiriyordu:

"Binlerce yıl önce kadının yeri,... çok iyiydi, bir sürü kararlar alıyordu, ailenin hakimiydi... Bakır, bronz devrinde bazı aletler yapıldı, aletlerle savaşlar başladı ve erkek ganimet sahibi olunca erkeğin bilek gücü kadını yendi. Yani erkek zenginlikleri paylaşmak istemedi ve kadını bilek gücüyle eve kapadı. Bu binlerce yıllık olay hala sürüyor. Her düzende, sistemde eşitlik sağlanmış değil... İleride de pek sağlanacağını sanmıyorum. *Bireyler kendilerini kurtaracaklar.* 3-5 tane çok üst düzeyde düşünce yapılı erkek ve kadın hakikaten eşit bir hayat kurabilecekler...

"Tüm sistemlerde kadının ezilmişliği var. Sistem değişikliğiyle bu aşılmaz yani... Bu durum yine çağdaş eğitim sistemiyle, insanların eğitilmesiyle çözülür. Birey olarak bir kere cesur ve girişimci olmalı... Politikacılar ilgilenecek tabii, ama çağdaş(!) düşünceli politikacılar olmalı bunlar. Geri kafalı politikacılarla bu olay çözülemez. Doğru düzgün(!) ilerici(!), çağdaş politikacılar eğitim sistemini değiştirecek..." (*Yankı*, 31 Ağustos-6 Eylül 1987)

Neresinden tutmalı?

Tut kelin perçeminden

Bir kez, Duygu hanım, tarihi hiç kavramamış. Binlerce yıllık "olay", erkeğin bilek gücünün kadını yenmesi değil, sınıfların sömürü ilişkilerinin türemesidir. Artı-ürünün ortaya çıkışı ve buna özel el koymayla birlikte *sınıfların* oluşması, kadının da bir özel mülkiyet durumuna gelmesi, erkeğin kadını bilek gücüyle dize getirmesiyle açıklanamaz. Eğer açıklanıyorsa, o zaman Duygu hanımın, "kurtuluş" yolunu da kadınların halter yapıp erkekleri dövecek güce erişmeleri olarak koyması gerekir. Ama bunun gülünçlüğünün farkına varmış olsa ki, çark etmiş ve bireysel eğitim vb. demiş.

Sosyalizm "içinde kapitalizmi taşıyan komünizm" olması nedeniyle, kadın sorununu devralır. Sömürüye son verdiği için kadın sorununun çözümüne başlar ama tamamlamaz. Kadının kurtuluşu ancak komünizmde sağlanabilir. Hem bu nedenle, hem de sosyalist ülkelerde yapılan hataları onları karşılaştırma örneği olmaktan çıkardığı için, Duygu hanım sosyalizmde de eşitlik sağlanmıyor diyerek, hiçbir taşı gediğine sokmuş olmuyor.

Bunun ardından bir de çözümün, bireysel kurtuluşla, "cesur" bireylerin bireysel eylemiyle, çağdaş(!) ilerici(!) politikacıların çağdaş eğitime önem vermeleriyle, yani kapitalist düzende geleceğini fikir diye savunabilmek için, toplumların tarihinden ve sosyal bilimden hiçbir şey anlamayan, safkan bir burjuva olmak gerekir.

Feminist Duygu Asena'nın, 20 küsur baskı yapan *Kadının Adı Yok* adlı kitabında, kadının kurtuluşunu "müdürlük düzeyine çıkmakla" bağlaması garip değildir. Burjuvazi de aynı hedefi göstermeye çalışıyor. Burjuva basın son zamanlarda arka arkaya "başarılı kadın"ların propagandasını yapıyor, tam da "müdür" ya da "patroniçe" olmuş kadınları konu ediniyor ve bunların "kurtulmuş kadın" oldukları mesajını yığınlara verebilmek için yırtınıyor.

"Kurtulmuş"(!) kadınlar arasında, Sabancı ailesinin kadınlarının, Lili Garih'in, Özden Narin'in, Tansu Çiller'in, tekellere müdürlük ya da danışmanlık yapan kadınların yer alması, burjuvazinin "kurtulmuş"(!) kadın modelinin, burjuva *iş kadını* olduğunu gösteriyor. Feminist Duygu hanımın önerisi budur.

Feminist bile olamayanlar

Nasıl bizim burjuvazi demokrat olamıyorsa, onun feministleri de demokrat olamıyorlar. Öte yandan bazı kadın örgütlenmeleri ise feminist bile olamıyorlar. Semra Özal'ın ve 31 işadamı karısının öncülüğündeki Türk Kadınını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı (TKGTV) buna örnektir.

Bu vakfın, bugün, ev ekonomisinden, okuma yazma kurslarından çocuk eğitimine, doğum kontrolü ve ana çocuk sağlığı merkezlerinden jinekoloji muayenesi yapan gezici kliniklere, tarımda üretimi ve el sanatlarını geliştirme çabalarından turizm, sağlık gibi alanlarda iş yapma becerilerinin geliştirilmesine yönelik kurslara, burs ve ödül vermeye dek uzanan girişimleri var.

Vakıf başkanı Semra Özal, TKGTV'nin çalışmalarını, "zengin, kürklü bayanların fakirlere yardımı", dolayısıyla "sosyal adaletin en güzel örneği" olarak sunmaya çabalıyor. *Tanıtım* dergisinin Nisan 1987 sayısına ver-

diği röportajda, TKGTV'nin faaliyetlerinin temel amaçları arasında şu sayılıyor:

"Türk kadınının emeğini atıl durumdan çıkararak *gelir getirici* bir yaratıcılığa dönüştürme ve verimini artırma", "kadınlara yönelik yeni iş alanları açma, veya gelir elde etmek amacıyla tesisler, işletme, işyerleri kurma, bunları işletme".

Yani amaç, kadını ya işçi olarak çalıştırıp onu da ayrıca sömürmek, ya da burjuvalaştırarak "kurtarma"(!) yoluyla, düzenle bütünleştirmek!

Bu örgüt feminist bile olamadığı gibi erkek şövenizmine ve aynı zamanda Türk şövenizmine yaltaklanmaktadır. Semra Özal, bunu şöyle dile getirmiş:

"Türk kadını, tarih boyunca erkeğine saygı göstermiştir ve erkeğinin yanındaki yerinin bilinci içerisindedir. Vakfın amacı, kadını daha güçlü, daha az problemli ve daha mutlu yaparak, *Türk erkeğinin gücüne güç* katmaktır." *(agy)* (abç)

TKGTV'nin kadın-erkek eşitliğine, fırsat eşitliğine ilişkin olarak, bütün anladığı, "kadını daha az problemli ve daha mutlu yaparak, erkeğin gücüne güç katmak!.."

TKGTV böyledir de, burjuva muhalefetin, sosyal demokrasinin perspektifi çok mu farklıdır?

"Sol"ların destek vermede birbiriyle yarış ettikleri SHP'nin yerel seçimler dolayısıyla çıkardığı bir kitapçıkta aynen şöyle deniyor:

"Kadınların el emeğine *pazarlama olanakları* yaratılacak.

"*Evde çocuk bakma* gibi yeni yeni iş olanakları geliştirilecek.

"Kadınların yaşamlarını *kolaylaştırıcı* ve zenginleştirici ev kursları açılacak..." (*Hürriyet*, 24 Şubat 1989)

SHP'nin de düzeni liberalleştirerek, sorunları "dayanılır" hale getirme derdinde olduğu o kadar açık ki, sol da olsa burjuva liberalinin kadın sorununda getireceği "çözüm"(!) bu kadar olur.

Kavga yükseliyor

Burjuvazi bütün öteki sorunlarda olduğu gibi kadın sorununda da sahtekardır, ikiyüzlüdür.

Emekçi kadın yığınlarını üretim sürecinin içine sürükleyen de, onları ev işlerinin köreltici çerçevesinde tutmaya çalışan da burjuvazidir.

Yüzbinlerce kadını fuhuşa sürükleyen, fuhuşu devletin ve özel sermayenin aleni yatırımları ve hatta ihaleleriyle resmileştiren, büyük bir kapitalist sektör haline getiren de, sonra topluma dönüp fuhuştan şikayet eden, ahlaktan, geleneksel değerlerden, ailenin yüceliğinden(!) dem vuran da burjuvazidir.

Yasalar karşısında "burjuva demokratik haklar" tanıdığını, uluslararası sözleşmelerle kadın haklarının, vb. güvence altına alındığını söyleyen de, bu hakların hiçbirini pratikte uygulamaya cesaret edemeyen, kadın yığınları cehaletin, önyargının karanlığında tutmaya çalışan da burjuvazidir.

Medeni kanunda erkeğin üstünlüğünü ilan eden, boşanma özgürlüğünü yadsıyarak zina suçunu yaratan, zina suçu işlediği gerekçesiyle kadınları engizisyona sokan burjuvazidir. Eşit işe eşit ücret hakkını ya da bütün kadınlara kreş hakkını tanıyan uluslararası sözleşmelere imza atan, ama bu sorunları çözümünün önünde engel olan da burjuvazidir.

Burjuvazi erkte olduğu sürece, bütün hakların kaderi ya hiç uygulanmamak ya da eksik uygulanmaktır.

Burjuvazi sahtekar ve ikiyüzlüdür. İlerici, devrimci kadın örgütlerinin burjuva kadın hareketini sergilemesi, onun iğrenç içyüzünü ortaya çıkarması, öfkeyle kabaran emekçi kadın hareketine, gerçek kurtuluşun işçi sınıfının devrim ve demokrasi savaşımında yattığını bıkmadan usanmadan göstermesi yaşamsal önem taşıyor. Bu alanda, DEM-KAD gibi kadın örgütlerinin, kadınları harekete geçirmek için, kadınların seslerini militan eylemlerde yükseltmeleri için çalışmaları olumlu ve yararlıdır. Ancak burada da durmamalı, kadın hareketindeki tüm devrimci eğilimleri içinde barındıran ve bu eğilimlere fikirlerini yayma özgürlüğü tanıyan ama örgüt disiplinini bozmayan yığınsal devrimci merkezi kadın örgütüne varılmalıdır.

Haydi, erkeğimiz ve kadınımızla, işçi-emekçi kadın yığınlarını gerçek kurtuluşa götürmek üzere, devrim ve demokrasi kavgasını daha da yükseltelim.

"Ey kadın, kalk, gün doğdu...
"Aklından sahte umutları sil,
"Al eline birlik silahını,
"Alaşağı et seni ezenleri,..
"Yürü kızıl bayrağın altında,
"Kan rengi kızıl bayrak!"

Salih Can

Kadının aktif katılımı olmadan devrim başarıya ulaşamaz

TKP Programı'nda kadın s runu

Kapitalizm kadını metalaştırmıştır ve kâr yasalarını bu meta ilişkilerinin her alanına yerleştirmiştir. Kadın sorunu burjuva reformlarla çözülemez. Kadının kurtulması için sınıflı toplumun yıkılması, bunun için de kadınların devrim savaşımına aktif katılmaları gereklidir. Kadının aktif katılımı olmadan devrim başarıya ulaşamaz. Kadının gerçek ve tam kurtuluşu komünizmdedir.

"Kadınların ezilmeleri, insanın insan tarafından sömürülmesiyle bağlı olduğundan, sömürünün ortadan kaldırılması, kadınların kurtuluşunun başlangıcı olacaktır. İşçi sınıfının ve kadınların kurtuluşu bu nedenle birbirine bağlanmıştır.

Kadın sorunu yalnızca kadınların değil, erkeklerin de sorunudur. Kadın eşitliğe ve özgürlüğe kavuşmadan erkek de eşit ve özgür olmayacaktır.

Bilimsel teknolojik devrim ile, kadının ekonomik ve toplumsal kurtuluşunun maddi temelleri daha da olgunlaşmıştır. Bu dev ilerleme, sömürücü sınıfın üretim araçlarının özel mülkiyeti ile birlikte uyguladığı aile biçiminin ve kadına verdiği rolün, siyasal ve toplumsal yaşamdan onları uzak tutuşunun her biçiminin parçalanmasına olanak açıyor.

Ancak, işbölümü ortadan kalkmadan, burjuva hakkın dar çevreni aşılmadan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın tam kurtulamaz. Kadının gerçek kurtuluşu komünizmdedir.

***

Türkiye'de kadın toplumun her alanında "ikinci sınıf" vatandaştır. İşinde, evinde, okulunda, yasalar karşısında her zaman eşitsizlikle, haksızlıkla, ezgiyle karşı karşıyadır.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte kadının ekonomiye katılımında nicel ve nitel bir gelişme olmuştur. Kapitalistlerle doğrudan karşı karşıya gelmekle, kurtuluşunun öteki sınıf kardeşleriyle birlikte savaşımdan geçtiğini yaşayarak görmektedir.

Kadınların işçi-emekçi olmaktan kaynaklanan, sınıflı toplumlara özgü sorunları, istemleri vardır. Bu özgül istemler işçi sınıfının istemleriyle çelişmeyen, onlara boyut kazandıran istemlerdir.

***

İleri demokratik halk devrimi kadın sorununun çözümünde önemli bir adım olacaktır:

1. Kadınların yasalar karşısında tam eşitliğinin sağlanması, kadınları aşağılayan boşanma uygulaması, meşru-gayrımeşru çocuk ayrımı, zina yasası vb., kaldırılması, yeni medeni hukukun hak ve görevlerde tam bir kadın erkek eşitliği anlayışı içinde yeniden yazılması.

2. Ekonomik, kültürel, toplumsal, siyasal yaşamın her alanında kadın-erkek eşitliği, fırsat eşitliği sağlanması. Kadınların gece kurslarına, parti, sendika ve dernek toplantı ve çalışmalarına katılmalarını sağlayacak yatılı kreş, yuva ve ilkokullar açılması ve kadının siyasal yaşama aktif katılmasının önündeki engellerin kaldırılması.

3. Ülkenin somut koşulları gözönünde bulundurularak, tüm yönetim, yasama ve yargı organlarında, parti, sendika, meslek örgütü ve derneklerin karar organlarında kadınların 1/3 oranında bulunmaları, devrimin daha sonraki yıllarında bu oranın %50'ye çıkarılması.

4. Ordu dağıtılıp, yeni halk ordusu, halk milisleri kurulurken, kadınların da katılımının sağlanması.

5. Ev işlerinin toplumsallaştırılması için kollektif yemekhaneler, kollektif çamaşırhaneler açılması.

6. Ev işleri ve çocuk bakımı tam anlamıyla toplumsal bir karaktere sahip olana dek, bu işlerin ortak sorumluluğunun erkek ve kadın tarafından yürütülmesi konusuna gerek yasalarda, gerekse ideolojik eğitimde ağırlık verilmesi.

7. Doğum kontrolü ile hamilelik sürecini kaldırmanın, tüm kadınlara eşit ve parasız bir hizmet olarak sunulması ve bu konularda yaygın eğitim olanakları sağlanması.

8. Kadınların kazançlarından kaybetmemek ve bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım almak koşuluyla doğumdan önce ve sonra 8'er haftalık süre için işten serbest bırakılmaları.

9. Kadınların çalıştığı bütün kuruluşlarda kreşler kurulması, emziren analara üç saati geçmeyen aralıklarla, yarım saatin altına düşmeyen teneffüs alma izni, böyle anaların işgünlerinin 6 saate düşürülmesi.

10. Kadınları aşağılayan her çeşit işin yasaklanması, ayrıca kadınların çalıştıkları tüm mesleklerin bu açıdan ele alınarak kadınları aşağılayan içerikten çıkarılması.

11. Fahişelerin topluma yeniden kazanılmaları ve üretime katılmaları için özel önlemlerin alınması.

TKP Leninci örgütlenme ilkelerine bağlıdır

Partide kadın-erkek ayrımı yoktur

Partide kadın-erkek ayırımı yoktur. Erkek komünistler eşitliği pratikte uygulamalı, kadın komünistler uygulanmasında ısrarlı olmalıdır. Böylece partinin savaşım gücünün sınırları genişler."

Burjuva yasaları yalnızca kağıt üstünde kalıyor

Kreş sorununu da militan eyleml çözebiliriz

Kreş mücadelesini yükseltmek için, son sıralarda sık sık rastlandığı gibi, ille de kadın işçilerin sendika yönetimine gelmeleri mi gerek! Eğer öyleyse, o zaman haydi kadın işçiler siz gelin sendika yönetimine!

İşçi kadınların hareketliliği arttığı ve kadınlar günü yaklaştığı için, son günlerde burjuva gazetelerinde, kadın sorunuyla ilgili birçok yazı yayınlanıyor. Bunlarda en çok sözü geçen istemlerden biri kreş istemidir.

Kapitalizmin gelişmesi, ailede kadını da üretime çekmiştir. SSK istatistiklerine göre 240 bin kadar sigortalı işçi kadın vardır. Bu rakam, çalışan kadın sayısını doğru yansıtmıyor. Bugün sigortasız çalışan, yüzbinlerce kadın daha vardır.

Kadının üretime çekilmesi, kreş sorununu da alevlendiren bir durumdur. Bu soruna ilişkin olarak burjuvazi bir de tüzük hazırlamış. "Gebe veya emzikli kadınların çalıştırılma şartlarıyla emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarına dair tüzük" başlığını taşıyan bu tüzük, işverenlerin kreş kurma yükümlülüğü üstüne şöyle diyor:

"Madde 7) 100-150 kadın işçinin çalıştırıldığı işyerlerinde emzirme odası, 150'den çok kadın işçi çalıştıran işyerlerinde, işyerine yakın bir yurdun kurulması zorunludur."

Aynı zamanda, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) kabul ettiği, kadınlara karşı her türlü ayırımcılığın önlenmesine ilişkin sözleşme, 1985 yılında TBMM'de onaylanmıştı.

Bu tüzükler, sözleşmeler hepsi birbirinden uyuzdur ama bu uyuz yasa ve sözleşmeler bile uygulanmıyor, yalnızca kağıt üstünde kalıyor. Çalışma ve sosyal güvenlik bakanı İmren Aykut, istediği kadar müfettiş azlığından şikayet etsin ve bu nedenle işyerlerini denetleyemediğini söylesin, kendisi gerçeği çok iyi biliyor.

İşverenler tüzükte belirtilen kadın sayısının bir eksiğini çalıştırarak, tüzüğün yükümlülüklerinden kolayca sıyrılıyorlar. Tüzükte yalnızca kadın işçi sayısı göz önünde tutulmuş. Sanki erkek işçinin çocuğu yok, ya da o çocuğunun bakımından sorumlu değil.

Bugünkü koşullarda çalışan kadının çocuğunu, çok az sayıda olan özel kreşe verme olanağı da yoktur. Zaten bu kreşlerin aylık ücreti kadının aldığı aylık ücreti aşmaktadır.

Bu sorun yalnızca kadının bir sorunu da değildir. Öyle görmek burjuvazinin işine yaramaktadır. Bu sorun kadının olduğu kadar, erkeğin de sorunudur.

Kreş sorunu sendikalar için önemli bir mücadele odağıdır. Sendikalar bu istemi toplu sözleşmelere *mutlaka* koymalıdırlar. Kreş mücadelesini yükseltmek için, son sıralarda sık sık rastlandığı gibi, ille de kadın işçilerin sendika yönetimine gelmeleri mi gerek! Eğer öyleyse, o zaman haydi kadın işçiler siz gelin sendika yönetimine!

Can Yıldırım

İşçi sınıfımız arasında sendikal birlik fikri kök saldı, ama:

Haşarat kök d musallat olur

Türk-İş'ten Munzur Pekgüleç, "Türk-İş değiştirilecektir" panelinde, değiştirme önerisi yapmada değil ama bölücülük konusunda rekor kırdı.

İşçi Gündemi dergisi'nin düzenlediği "Türk-İş değiştirilecektir" adlı panelin ikincisi Kartal Belediye Sineması'nda yapıldı. Birincisi daha önce Bakırköy'de düzenlenmişti.

Panelde, Otomobil-İş genel başkan vekili Mehmet Çapar, "Türk-İş değiştirilecektir tartışmasına girmiyoruz, çünkü Türk-İş'in dışındayız" dedikten sonra şunları ekledi:

"Türk-İş'in ve sendikaların demokratikleşmesi tabandan gelecek harekete bağlıdır. Yöneticilerinden birkaçının değişmesi Türk-İş'i demokratikleştiremez. Bu yöndeki tüm çabalara destek vereceğiz."

Çapar, daha sonra bir soru üzerine, neden Türk-İş'e girmediklerini bilinen gerekçelere dayanarak açıkladı: Türk-Metal faşist ve Türk-İş tüzüğü de aynı işkolunda ikinci sendikaya izin vermiyor.

Kristal-İş genel başkanı Hasan Basri Babalı "Türk-İş demokratikleştirilecektir" dedikten sonra özetle şunları söyledi:

"Türk-İş'in demokratikleşmesi hepimizin görevidir. Türk-İş'in bu durumda olmasında hepimizin suçu yok mu? Tabii ki var!..

"Türk-İş'in önemine tarihsel süreçte bakılması gerekiyor. 1 milyon 300 bin işçinin birliği düzenin dayatması sonucu sağlandı. Sendikal birlik, demokratik kitle sendikacılığı temeline oturtulmalıdır. 32 sendikası 814 şubesi 9 bölgesi ile Türk-İş dev bir kuruluştur ve bunun yönetimine giden yol, sendikaların demokratikleşmesinden geçmektedir.

"1989 Türkiyesi'nde Türk-İş yönetiminin ülke çapında politikalar üretmesi gerekiyor. Bugün en önemli sorunları, özgür toplu sözleşme, işten atılmalar, grev yasağı, örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır.

"DİSK'in özgürlüğü için verilen mücadeleyle Türk-İş'te birlik karşı karşıya konulmamalıdır. DİSK'i açacak olan birliktir. Türk-İş emekten yana olan insanların birliğiyle demokratikleştirilecektir."

Babalı, yer yer, sanki Türk-İş'te birlik DİSK'i açmak için gerekliymiş gibi bir izlenim bırakan konuşmasının sonunda şu çağrıda bulundu: "Gelin 1989'da Türk-İş'i tabandan tavana dek demokratikleştirelim."

Üçüncü konuşmacı Deri-İş'ten Munzur Pekgüleç konuşmasının bazı bölümlerinde paneldeki bölücülük rekorunu kırdı. Özetle şunları söyledi:

"Türk-İş nasıl değiştirilecektir? 1989 yılında toplu sözleşmeler uzlaşma komisyonlarına götürülecekti, genel greve gidilmesi karar altına alınmıştı ama yapılmadı, pasiflik baş tacı edildi.

"Bugün ilerici sendikalarda bile anti-demokratik uygulamalar var, bunlar kaldırılmalıdır. Sendikal demokrasi hayata geçirilmeli, temsilciler özgürce seçilmeli ve siyasal görüşler sendikalarda özgürce tartışılmalıdır. İşyeri komiteleri ve temsilcileri canlandırılmalı, tepedeki değişimler, buna dayandırılmalıdır.

"Türk-İş'te birliği savunanlar bu birliğin altını doldurmalıdırlar. Bağımsız sendikalar da neden bağımsız olduklarının altını doldurmazlarsa sendikalizme kayarlar. Bu açıdan bağımsız sendikaların oluşturacakları yapı önemlidir.

"Türk-İş'teki örgütlenme zora dayalı bir örgütlenmedir. Birliği Türkiye finans-kapitali sağlamıştır. Bize gerek yoktur."

Ayrıca ikinci bölümde sorulan bir soru üzerine Pekgüleç bölücülüğüyle böbürlenme noktasına

kadar "ilerledi":

"Türk-İş'in dışında sendikal birlik aramanın bölücülük olduğunu söyleyenler bilsinler ki, bölücülük yapmaya devam edeceğiz."

Basın-İş eğitim sekreteri Hüseyin Hasdemir, "yalnızca Türk-İş değil, Türk-İş dışındaki sendikalar, bağımsız sendikalar da değiştirilecektir" dedi ve özetle şunları ekledi:

"Türk-İş hangi yöntemle değiştirilmelidir? İşçi aristokrasisi ve taban çelişkisi yeni arayışları gündeme getiriyor: 1) Türk-İş'ten ayrılarak yeni bir konfederasyon kurmak. 2) Kızıl sendikalar diye nitelenen yeni örgütlenmelere girmek. 3) Türk-İş ve her sendika içinde devrimci mücadele."

Kendisinin üçüncü şıktan yana olduğunu söyleyen Hüseyin Hasdemir, "birliği korumalıyız, kopmalar burjuvazinin yararınadır" diyerek konuşmasını bitirdi.

Bir başka konuşmacı, *Emek Dünyası* dergisinin temsilcisi, gündemde bulunan sendikal birliğe uluslararası hareket perspektifiyle(?) bakılması gerektiğini, sendikal birliğin tek konfederasyona indirgenemeyeceğini, sendikaların sendikal birliği sağlayamayacaklarını... söyledikten sonra, konuşması kadar garip de bir "eleştiri" yöneltereк, "Türk-İş'te birlik sloganıyla bu gidişi kalıcılaştırmaya çalıştılar, sendikal birlik için Türk-İş'in sunulması sendikal birliğin nasıl algılandığını göstermiştir" dedi.

Son konuşmacı olarak, *İşçi Gündemi*'nden Veli Gürcan söz aldı. Konuşmasında "Türk-İş bugünkü bu yöneticilere bırakılmamalıdır, değiştirilmelidir, değiştirilebilir" konusunu işledi. "İşçilerin örgütü alabildiğine geniş, alabildiğine legal, alabildiğine heterojen olmalıdır" derken, sendikal birlik konusunda geçerli olan bazı doğruları, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi için de geçerli göstermeye çalışıyormuş gibi bir izlenim uyandırdı. Ayrıca "DİSK açılmalı" demesi de sendikal birlik konusunu bulandırdı.

Bu panelin sonucuna şöyle bir baktığımızda, geneliyle şunu görüyoruz: Bugünkü siyasal ortamda sendikal birlik fikri işçi sınıfımız arasında oldukça yerleşmiştir. Öyle ki, birçok garip görüş bile, birlik kılıfı altında sunuluyor. Öte yandan bazı küçük burjuva anlayışlar daha kılıfı kullanmayı bile beceremiyorlar, abuk sabuk sözler ediyorlar.

Türk-İş'te sendikal birliğe karşı çıkmak ve başka "alternatifler" aramak düpedüz burjuvazinin hesabına çalışmaktır. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi, "bugün Türk-İş'ten yana kesmeyen bıçak burjuvaziden yana keser." Türk-İş'te sendikal birliği militan birlik ve sendikal demokrasi temeline oturtmaya çalışmak yerine, birliği bozmaya kalkışmak hainlik değildir de nedir?

K.Nalçacı

"Kararlı bölücüler"in yanısıra bir de

Birliğe bahane bulanlar var

Otomobil-İş Türk-İş'e girse Türk-Metal'in faşist yöneticilerinin yerinde yeller eser. Ayrıca Türk-İş tüzüğünde aynı işkolunda birden fazla sendikaya karşı çıkılması gericilik değildir, tam tersine buna karşı çıkmak gericilik olur.

İşçi sınıfı sendikal birliğini Türk-İş'te gerçekleştirdikçe bölücüler, sosyal demokratlar ve küçük burjuva solcuları, elbirliğiyle, sendikal birliği nasıl parçalarız provaları yapıyorlar.

Geçenlerde İstanbul'da *İşçi Gündemi* dergisinin "Türk-İş değişecektir" panelleri yapıldı. Merak ederek panellerin bir kısmını izlemeye çalıştım ve gördüm ki, işçi sınıfının doğru gidişi bazılarını telaşa düşürmüş. Bunlar, "Türk-İş değişecektir" panelini "işçi sınıfının sendikal birliği nasıl bölünür" paneline dönüştürmeye çalıştılar ama başaramadılar. Artık yanlışların bile çoğu "birlik" kılıfı altında çıkıyor.

Öte yandan eski DİSK'çiler, işçi sınıfını sosyal demokratların rotasına sokmanın yollarını arıyorlar. İşçi sınıfının vesikalı satıcısı Abdullah Baştürk, SHP'yi de seferber ederek DİSK toplantıları düzenliyor. Boşuna beyler boşuna, aristokrat işçileri belki cebinize koyarsınız, ama işçi sınıfı sizi on defa cebinden çıkartıp bir kıyıya atacaktır.

Ben "Türk-İş değişecektir" panelinin Kartal'da yapılanına katıldım. Paneldeki bazı konuşmalar ibret vericiydi. Konuşmacılar arasında Otomobil-İş'den genel sekreter yardımcısı Mehmet Çapar önce özetle şöyle dedi:

Sendikaların yöneticilerine bakarak o sendikaya faşist, gerici demek yanlıştır. En gerici sendikalarda bile çalışmak gerekir. Türk-İş değiştirilmelidir. Fakat biz bağımsız bir sendika olduğumuz için Türk-İş değişecektir demiyoruz, ama bu uğraşı verenlere her türlü yardıma hazırız.

Dinleyici işçilerden gelen, Otomobil-İş'i neden feshedip Türk-İş'e katılmıyorsunuz sorusu sorulduğunda, aynı konuşmacı özetle şöyle yanıt verdi: Türk Metal faşist bir sendika, Türk-İş'in tüzüğünde gerici bir madde var, bir işkolunda iki sendikayı birden barındırmıyor. Bundan dolayı katılamıyoruz...

Hesaplar ne kadar açık. Bir yanda, sendikanın yönetimine bakılıp karar verilmez deniyor, ama iş pratiğe gelince, öte yanda sendika yöneticileri faşist, sendika tüzüğü gerici oluyor! Ondan sonra da, Otomobil-İş, Türk-İş'i değiştirme uğraşı verenlere her türlü desteği verirmiş! Böyle olsa Türk Metal'e girerdi.

Otomobil-İş Türk-İş'e girse Türk Metal'in faşist yöneticilerinin yerinde yeller eser. Ayrıca Türk-İş tüzüğünde aynı işkolunda birden fazla sendikaya karşı çıkılması gericilik değildir, tam tersine buna karşı çıkmak gericilik olur. Yani gerçekte Otomobil-İş, ayrı durmak için bahane arıyor.

Asıl bölücü fikirler Deri-İş genel başkan yardımcısı Munzur Pekgüleç'den geldi. Pekgüleç "militanca" konuşarak, sendikal hareketin kararlı bir bölücüsü olduğunu ispatlamaya çalıştı. Şu anlama gelen sözler etti: "DİSK'i cunta kapattı, amacı işçileri faşist bir sendikada toplamaktı. Bugün Türk-İş'te örgütlenmek cuntanın yapmak istediğini yapmaktır, bu da hainliktir." Tabii kendisinin nerede olduğunu bir an unutmuş olsa gerek.

Pekala sendikal muhalefet mücadelesi nasıl verilecek? "Türk-İş içinde işyeri komiteleri kurulacak, bunlar ileri işçileri örgütleyip, oradan koparak yeni DİSK'ler yaratacaklar." Deri-İş'li konuşmacı sert ve bölücülükte kararlı konuştu, "ne kadar çok militan olduğunu" salondaki işçilere göstermeye çalıştı.

Diğer bir konuşmacı da *Emek Dünyası* dergisindendi. O da bağımsız sendikalardan dem vurdu.

İşçi Gündemi konuşmacısı Veli Gürcan ise Türk-İş'de örgütlenmenin öneminden ve doğruluğundan bahsetti. Onun bugün söyledikleri, bizim yıllardır söylediklerimize benziyordu. Ancak bunların da hesabı, kendi sınıf deneyimiyle doğru hareket eden işçi sınıfını peşlerine takıp, sosyal demokrat mantığı işçi sınıfına taşımak. Yani doğru bir noktadan tutarak işçi sınıfını devrimci ideolojiden uzaklaştırmak.

İşçi sınıfı doğrularını pekiştirdikçe, onun yolunu çelmek isteyen yanlış ve sonuçta burjuvaziye hizmet eden anlayışlar, ne garip ki farklı şeyler söylüyor görünüp, aynı mantığı değişik şekillerde işçi sınıfına sunuyorlar.

Komünistlerin görevi, doğruları tüm işçi sınıfına ulaştırmak, sınıfın birliğinin sağlanması için, sınıfı bölmeye çalışan düşünceleri sınıfa teşhir etmek ve işçi sınıfını örgütleyerek devrime açılan yoldan yürümektir. Bunu yapmaya aday tek güç partimiz TKP'dir.

Komünistler haydi fabrikalara, *İşçinin Sesi*'ni makina sesinden önce duyurmaya! Doğruları inatçı bir şekilde yaşama geçirmeye!

Ufuk Doğan, İstanbul

Sendikaların tabanı fokur fokur

Değerli yoldaşlar, Bu mektubumda sizlere Petrol-İş sendikasının aldığı bazı kararları ve şubemizden haberleri yazmak istiyorum.

Bundan bir süre önce, Petrol-İş'in Kartal şubesindeydik. Tartışma konusu, işçi temsilcilerinin yeterli pratik bilgiye sahip olup olmadığıydı. Bu arada şube yöneticilerinden biri, bütün işçi temsilcilerine her hafta eğitim seminerleri verileceğini söyledi. Ama eğitimin içeriğini söylemedi. Orada bulunan temsilciler, bu eğitimin herkese aynı anda mı, yoksa guruplar halinde mi verileceğini sordular. Yönetici arkadaş, bu eğitimi aslında herkese vermek istediklerini, fakat bunun olanaksız olduğunu ve guruplar halinde verileceğini söyledi.

Bu, bence güzel bir karar, ama bugün Petrol-İş Kartal şubesine 44 işyeri üye. Dolayısıyla bu gurup eğitimlerine her hafta dört ya da beş işyerinin temsilcileri katılsa, bir kişiye bir yılda üç ya da dört kez verilen eğitimle yılda kırksekiz kez verilen eğitim arasında büyük fark var.

Bütün temsilci arkadaşlara birden eğitim verilmesinden yanayım. Kendimizi zorlamalı ve eğitimin toplu olmasının olanağını yaratmalıyız. Bunun daha yararlı olacağı düşüncesindeyim.

Ama, bu da bir gelişme belirtisidir. Bugün Türkiye'de hiçbir sendika böyle bir eğitim vermiyor. Petrol-İş'in böyle bir eğitim vermesini iyi bir gelişme olarak görüyorum.

Yine geçenlerde şubemizde tartışıyorduk. Tartışmanın konusu, grevcilerle dayanışma gecesi tertiplenmiş, ama aradan bir hayli zaman geçmesine rağmen bilet paralarını daha yeni verenlerin olmasıydı. Bir temsilci arkadaş, şube yöneticilerine şunları söyledi:

"Eğer bilet paraları geç geliyorsa bunda sizin de hatanız var. Zaten grevcilerle dayanışmaya gidiliyorsa, bu gecelerden ibaret olmamalıdır, dayanışma bu anlamda yetersiz kalır. Dayanışmanın diğer işkollarındaki ve bu şubeye bağlı olan tüm işyerlerinde iki saat direnişe geçip şalteri indirmekle daha başarılı olacağı kanısındayım."

Bu arada bir başka temsilci, şöyle konuştu:

"Bana söyler misin bu gecenin gerçek amacını ve elde edilen gelirin nereye gittiğini? İşçi arkadaşlarımız biliyorlar mı? Bilmiyorlar! Siz temsilci arkadaşlara görev verip, işçi arkadaşlara bu gelirin nereye gittiğini söyletmelisiniz. Bu yapılmazsa, dayanışma gecesinden bu yana iki ay geçer, bilet paraları yeni gelir."

Şube yöneticisi arkadaş, biraz kızdı ama orada bulunan temsilciler, konuşan arkadaşın haklı olduğunu, kızmasının gereksiz olduğunu, kendisine bir suçlama getirilmediğini söylediler.

Bütün bu tartışmalar, işçi tabanının, oportünistlerin ve reformistlerin söylediğinin tersine, hiç de apolitik, bilinçsiz, pasif olmadığını, aksine daha militan, yığınsal siyasal eylemlere hazır olduğunu ve onları istediğini gösteriyor.

Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!
Yaşasın TKP'miz!

Munzur Demir, İstanbul

Yeri dolmuyor Dostsuz olmuyor Mevlut ölmüyor

Dostlar, Bedir Aydemir'i yani Yalçın Çağlar'ı, daha doğrusu can yoldaş Mevlut'u ebedi istirahatına bırakırken, o gün aranızda idim. Bende, üzüntülü anlarımda müzminleşmiş hale gelen kan basıncı yükselmesi (tansiyon) olduğu için, cesaret edemedim Mevlut yoldaş için bir türkü yapmaya, bir deyiş yapmaya, doğuştan söylemem güçlü olduğu halde susmayı tercih ettim, hatta neşelenmeye çalıştım, ama göz yaşlarım iç tarafa aktı.

İnsanlık bir sevdalısını, bir ustasını daha yitirdi. Giden gelmiyor dostlar, yeri dolmuyor dostlar, kim ne derse desin, dostsuz olmuyor dostlar.

Elbette, Mevlut yoldaş, Türkiye Komünist Partisi'nin ve dünya enternasyonalizminin içinde ölümsüzdür. Tek teselli de, Mevlut yoldaşın kişiliğindeki savaşım azmini, yoldaşlarının daha bir hırsla ileriye götürmesidir.

Günü gelecek, Mevlut yoldaşın külleri, bölgemizin üstünde yıldızlar gibi parıldayacak, yere düşende kırmızı karanfil olup bitecek, toprakta yaşama can katacak.

-I-

Yoldaşlar kaybettik acısı ince
Ayrılık aldırmaz, yaşlıya gence
Yoldaş denilince insanlar bence,
Hiç bir zaman ölmez, doğanla yaşar

Ölüm tükenmektir, ya bize göre,
Yoldaşı yaşatır komünist töre.
Kişi o ki yola gönlünü vere
Hep ölümsüzleşir, dünyayla yaşar.

Doğurgandır inancımın döngüsü,
Parlamamış yoldaşım hangisi,
Komünizm çekicinin çıngısı,
Yürek gibi çarpar, ışıkla yaşar

Düşüncemizledir yoldaşlarımız
Bu yüzdendir ki dik durur başımız
Yaşam bizim düşün arkadaşımız
Tüm yoldaşlarımız fikirle yaşar

İçim kanar her bedensel göçünde
Yoldaşların, unutmak yok açımda
Sınırsız ölçüsüz hasret içinde
Temeli her zaman yoldaşla yaşar

-II-

Yabancısınmadım resme bakarken
Tanıdım Mevlut'u zaman içinden
Acı göğüs kafesimi sıkarken
Ölüm çok Mevlut'lar almıştır benden

Yoldaşlar çoğalır yollar genişler
Bazen yokuşlatıp bazen enişler
Yorulanda vardır geri dönüşler
Olur ama, şüphem olmadı ondan

Kavgasını devamlattı son sözle
Sözü dostlar aldı götürür özle
Sen de göreceksin sonucu gözle
Can yoldaşlar ilerdedir her günden

Harçtır, taştır, her yoldaşın ölümü
Genişletip ilerletir yolumu
Öğrenirken uygularken bilimi
Karşılıksız hizmet, yoluna senden

Temeli Ekvator çizgisi canlar
İnsani düşünen, bunları anlar
Kalıcı yol Dostluk, gidici tenler
Mevlut yoldaş bunu, demişti dünden.

Üzüntünüz üzüntümdür, kederiniz kederimdir.
İnsanlık savaşımcıları ölümsüzdür, canlarım.
Gerçeklerin, Dostların, Ezilenlerin *Temelisi*

Aşık Temeli

Cezaevlerinde tutukluların mücadelelerini destekliyoruz

12 Eylül faşizminin ardından tutuklanarak cezaevlerine konulan yoldaşlarımızın, devrimcilerin çetin mücadeleleri sonucu kazandıkları haklar, şimdi 1 Ağustos genelgesiyle, güya cezaevlerinde disiplini sağlamak amacıyla, geri alınmak isteniyor. Cezaevlerindeki devrimci tutuklular, durumu protesto etmek için toplu açlık grevleri yaptılar.

Tabii ki bizler de dışarda elimiz kolumuz bağlı duramazdık. Cezaevlerindeki tutukluların bu onurlu mücadelelerini destekliyoruz destekledik. Bu amaçla çeşitli dernek ve kuruluşlarla, ilerici arkadaşlarla toptan açlık grevleri yaptık.

Haklı davamızda sonuna kadar mücadele edeceğiz.

Kahrolsun 1 Ağustos genelgesi.

Munzur Demir, İstanbul

Konya'da seçim propagandası: Tramvay

Değerli yoldaşlar, Kısa bir süre önce Türkiye'ye izne gitmiştim. Size bazı izlenimlerimi yazıyorum.

Konya'da hava karlı, ısı -15 dereceydi. Okul yolundaki çocuklar, işçiler, gençler, işsizler, esnaflar, vb. insanlar, günlük alışılagelmiş hayatlarında, yoğun sömürü altında, zor koşullarda yaşama mücadelesi veriyorlardı. İşçi çocukları, ailelerine katkıda bulunmak, ısınabilmek ve üç beş kuruş ekmek parası kazanmak için boya sandıklarıyla yol kenarlarına dolmuş, dondurucu soğukta odun ve kağıt topluyorlardı. Ama gencinin, ihtiyarının yüzlerinde bir mücadele azmi okunuyordu.

Öte yandan, burjuvazi sömürüsünü artırıyor, belediyede çöpleniyor. Spor kulübü de bir başka arpalık. Zaten Konyaspor'un başkanı da belediye başkanı Ahmet Öksüz'dür. Belediye başkanının arsa ve villalar alması, dolmuşçulara durak yerlerini parayla satması, halkı soyup soğana çevirmesi herkesin öfkesini toplamış.

Bu ay yapılacak yerel seçimler için, belediyenin önüne Avrupa'dan aldıkları elden düşme göstermelik bir tramvay koymuşlar. Uzun zamandır yaptıkları 500 metre bile olmayan tramvay yolu göz boyamalık süs gibi duruyor. Halk, otobüslerde Almanya'nın tramvay eskilerini almaya başladık diye söyleniyor.

Üniversite ve liselerde, orta okullarda, ilericiler bir adım daha atmışlar. Okullarda örgütlenmeler sürüyor. Konya devrimci mücadeleye adım adım ilerliyor.

Evet Konya'da hava bulutlu, çok soğuk ama, halkın öfkesi gök gürültüsü ve yıldırımlarla burjuvazinin üzerine çökmeye hazırlanıyor. Zaman gelip çatıyor, devrime hazırlanalım. Yayın organımız *İşçinin Sesi'ni* daha geniş yığınlara ulaştıralım. Yıldırım düştü, düşecek.

Ferhat Savaş, Stuttgart

Dur demenin zamanı geldi

Değerli yoldaşlar, Önce hepinize çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Yayın organımız *İşçinin Sesi* üzerine kendi gözlemlerimi anlatmaya çalışacağım. Ben bir *İşçinin Sesi* dağıtıcısı olarak daha önce atölyelere giderdim. İnsanlar gazete getirdiğimi anlayınca bir tedirginlik içerisine düşerlerdi. Şimdi ise, aynı kişilerin davranışları değişiyor. Bir sayıyı verip ikinci kez gittiğimizde biz sormadan onlar istiyor. Böylece insanlarla daha yakın ilişkiler kuruluyor. Bu da partimiz TKP'nin olumlu ve ciddi çalışmalarının sonucudur.

Gazetemiz, Türkiye'deki olup bitenleri doğru ve ayrıntılı bir şekilde aktarıyor. İşçi ve emekçinin yanında olan TKP'miz işçi ve emekçi halkımıza neyi hedeflediğini çok güzel anlatıyor. Halkımız da artık partisini çok iyi tanıyor.

Şimdiye kadar burjuvazi çeşitli yolları denedi. Bunalımlarını çözemeyince faşist diktatörlüğü örgütledi. Sökmedi. Sömürü üstüne sömürü katmerlendi. Ama artık burjuva gazetelerinin yerini proleter gazeteleri alacak. İşçi ve emekçi halkımız yenile yenile yenmesini de öğrendi. Dur demenin zamanı geldi.

Bugün Türkiye burjuvazisi bunalımını çözecek durumda değil. Kendi kendilerini yemeye başladılar. Çünkü başka takacak maskeleri kalmadı. Artık ne yaparlarsa yapsınlar aldatamayacaklar. Tokatlama sırası işçi ve emekçilere geldi.

Kardeşler, hedefimiz burjuva iktidarı, amacımız devrim. Hep beraber yürüyelim, mutlu günler bizi bekliyor.

Yaşasın işçi sınıfı!
Yaşasın komünizm!

Harun Sevim, Paris

Emekçi Halkım

Rüzgar artık bizden yana esiyor
Eylemler dalga dalga yükseliyor
Cezaevleri onurla direniyor
Destekle bu yiğit insanların direnişini
Destekle ki korkak burjuvazi ve uşakları
Gücümüzü görsünler
Dalga dalga yükselen eylem selinde
Boğularak ölsünler
Emekçi halkım:
Yeter artık ezildiğin
Yeter sömürüldüğün
Sesini daha da, daha da yükseltmelisin
Yükseltesin ki sesini, korkak burjuvazi ve uşakları
Korkusundan tir tir titresin
Fabrikalar ve işyerlerinden
Makina sesinden önce senin gür sesin
Gümbür gümbür gürlesin
Emekçi halkım sana güvenim sonsuz
Umudum sensin

Mehmet Gümüş, Fransa

Güneş tanyerinden yükseliyor

Güneş tanyerinden yükseliyor
Güneşi içenlerin türküsü söyleniyor
İşçiler fabrikalarında
İşçiler halay çekerler
Bugün yemek boykotundalar
Yarın barikatlarını döşerler.

Güneş tanyerinden yükseliyor
Güneşi içenlerin türküsü söyleniyor
İşçiler sendikalarında
İşçiler eylemi tartışırlar
Bugün grevlerde
Yarının sovyetlerini kurarlar.

Güneş tanyerinden yükseliyor
Güneşi içenlerin türküsü söyleniyor
İşçiler partilerinde
İşçiler devrimi tartışırlar
Bugün kızıl bayraklarıyla yollarda
Yarının devletini yönetirler.

Şubat 1989
Ufuk Doğan

Oturma ve çalışma hakkımızı söke söke almak için

“İşçiler birleşin, s ndikada d vl şin”

Polisin, şubat sonunda kuzey Londra'da başlattığı ve giderek artan işyeri baskınlarına karşı, 4 Mart'ta yığınsal bir protesto gösterisi, 5 Mart'ta ise büyük bir yürüyüş yapıldı. Mücadele yükseliyor.

Şubat ayı sonundan itibaren İngiliz polisi, İçişleri Bakanlığı memurları ve Vergi Dairesi'nin görevlileri, kuzey Londra'da, Türkiyeli işçilerin yoğun olarak çalıştığı bir dizi işyerine baskınlar yapmaya başladı. Hâlâ süren baskınlarda çok sayıda Türkiyeli “kaçak” işçi de tutuklandı. Türkiye'ye gönderilenler oldu.

Bu gelişmeler, Türkiyeli işçi topluluğu arasında yaygın öfke ve güçlü bir tepki doğurdu.

Londra İşçi Birliği, polis baskınlarını protesto etmek ve işçi haklarını korumak üzere hemen harekete geçti. Baskınlara karşı, herkese oturma ve çalışma hakkı belgisinin yükseltileceği bir protesto yürüyüşü için girişimde bulundu. Ancak polis, yürüyüşün yapılmasına izin vermedi.

İşçiler birleşin sendikada devleşin

Bu arada, LİB üyelerinin aracılığıyla Türkiyeli işçiler arasında yoğun sendikalaşma kampanyası başlatmış olan Genel ve Ulaşım İşçileri Sendikası (TGWU), 4 Mart'ta baskınların örgütlendiği Dalston polis karakolu önünde bir protesto gösterisi düzenledi. Londra İşçi Birliği üyeleri ve büyük bir işçi topluluğu gösteriye katıldı.

Gösteri yeri, işçilerin yükselttikleri kızıl flamalar ve pankartlarla donatıldı. İşçiler coşkulu ve militan bir gösteriyle polis baskınlarını protesto ettiler. Protestoya bazı Türkiyeli sol örgütler, İngiliz, Iraklı, Pakistanlı işçi örgütleri de katıldı. Yeni sosyal demokratların yönetimine yuvalandığı Halkevi katılmadı.

Protesto gösterisinde Türkçe ve İngilizce belgiler atıldı. En çok atılan sloganlar şunlardı: “Hiçbir işçi kaçak değildir”, “sınırdışı etmelere son”, “herkese oturma-çalışma hakkı”, “çalışma hakkımız, söke söke alınız”, “işçiler birleşin sendikada devleşin”.

Eylemde, sendikalaşma çalışmalarında aktif yer alan bir yoldaşımız konuşma yaparak baskıları protesto etti, haklarımızı savaşarak alacağımızı, örgütlü ve birlik içinde militan bir kavga verilmesinin hakların tek güvencesi olduğunu söyledi. Yabancı işçilerin, Türkiyeli işçilerin sendikada örgütlenerek, İngiliz işçi sınıfıyla birlikte haksızlığa karşı sesini yükseltmesinin, sendikal hareketin desteğinin önemini vurguladı.

Daha sonra söz alan TGWU temsilcisi arkadaş ise, sendikal mücadelenin önemini bir kez daha vurguladı. İşçilerin birliğinin ve mücadelesinin kavgadaki önemini anlattı. İngiliz ve yabancı işçilerin dayanışma ve ortak kavgasının yabancı işçilerin haklar savaşımında ne denli canalıcı yer tuttuğunu belirtti.

Dalston polis karakolu önündeki sendika gösterisi 1 saatten fazla sürdü. Katılım yığınsaldı. İşçiler, çoluk çocuk, yaşlı genç, erkek kadın demeden öfke dolu seslerini yükselttiler. Mücadeleye kararlı olduklarını polise gösterdiler. Gösteriden sonra, topluca marşlar söyleyerek LİB'e dönüldü.

Yığınsal yürüyüş

Gösterinin ertesi günü, LİB'e izin vermeyen polisin izin verdiği bir protesto yürüyüşü vardı. Bu eylemin düzenleyicisi Halkevi'ydi.

Kendi başvurusu polis tarafından reddedilen LİB, bu durumda, 5 Mart pazar günü yapılan bu yürüyüşe, katılma kararı aldı. Bir bildiri yayınlayarak, Halkevi bile düzenlese, tüm işçilerin bu izinli yürüyüşe katılmaya çağırdı. Bu karar, LİB'in, Halkevi'nin bölücülüğünden ve küçük çıkarcılığından ne kadar uzak bir örgüt olduğunu bir kez daha gösterdi.

5 Mart pazar günü saat 13.30 da Londra İşçi Birliği'nde toplanan büyük bir işçi topluluğu, kızıl flamalar ve pankartlarla, LİB önünden, ana yürüyüş koluyla birleşmek üzere yürüyüşe geçti. Disiplinli ve örgütlü LİB yürüyüş kolu, daha sonra, mücadele coşkusunu ve kararlılığını gösteren sloganlar haykırarak, ana yürüyüş koluna katıldı.

Yürüyüşe, LİB'in dışında Türkiyeli sol örgütler, başka yabancı işçi örgütleri de katıldı. 2000 dolayında katılımın sağlandığı bu yürüyüş, Türkiyeli işçilerin polis baskınlarına karşı ne kadar öfke, hınç ve savaşım kararlılığı içinde olduğunun kanıtı oldu.

İşçiler her zaman militan ve yığınsal mücadelenin yükseltilmesinin kendi sınıf çıkarlarına olduğunu öğrenir ve buna göre hareket ederler. Küçük burjuvazi ise, her zaman işçinin kavgasına kendi korkaklığını ve uzlaşmacılığını bulaştırmaya kalkar. Bu önemli yürüyüşte de öyle oldu. Halkevi'nin uyuz sosyal demokratları, işçilere “göçmen işçiler omuz omuza”, “barış, dostluk, dayanışma” türünden uyuz sloganlar attırmaya epey çabaladılar.

Uyuz yeni sosyal demokratların amacı, hem militan kavga ruhunu söndürmek, hem de işverenlerin konumuyla uyumlu olarak, milliyetçiliği körüklemek olduğu için, ancak bu sloganları atabilirlerdi. Buna karşılık LİB üyeleri, göçmenliği öne çıkararak “işçi”liği geri plana iten, İngiliz işçi sınıfıyla Türkiyeli ve öteki yabancı işçilerin *sınıf dayanışması* yerine göçmenlerin dayanışmasını vurgulayan bu sloganın yerine, “bütün işçiler birleşin” ve “bütün işçiler omuz omuza” sloganlarını yükselttiler. Yürüyüşteki işçilerden bu slogana aktif katılım sağladılar.

LİB kolundan yürüyüşe dalga dalga yayılan öteki sloganlar şöyleydi: “İşçiler haklarını savaşarak alacak”, “çalışma hakkımız söke söke alınız”, “işçiler birleşin sendikada devleşin”, “herkese oturma çalışma hakkı”, “işçiye kalkan eller kırılır, hak verilmez alınır”. Ayrıca İngilizce sloganlar da atıldı.

LİB'in özellikle militan mücadeleyi ve sendikalaşmanın, sendikal birliğin önemini vurgulayan sloganları işçilerin çok ilgisini çekti. Çünkü, Halkevi, göçmenlik edebiyatı yapar, barış, dostluk, dayanışma gibi işverenlerin, karanlık güçlerin sırtını kaşıyan sözler eder ve milliyetçiliği azdırırken, “sol”cular da “işçiler elele genel greve” gibi, somut durumla hiçbir bağı olmayan sloganlar savurdular. İşçilerin sendikal birliğini, kavganın Türkiyeli-Kıbrıslı işverenlere de yöneltilmesi gerektiğini, işverenlerin karanlık düzenin parçası olduğunu *yalnızca* LİB vurguladı.

Yürüyüş Halkevi önünde sona erdi. LİB yürüyüş kolu, Halkevi önünde toplanan işçi yığınına “bütün işçiler omuz omuza” ve “çalışma hakkımız söke söke alınız” sloganlarıyla seslenerek yoluna devam etti ve eylemi LİB önünde sona erdirdi.

Gücümüz sendikal birliğimiz ve militanlığımızdır

Yürüyüşten sonra, LİB'de bir değerlendirme toplantısı yapıldı.

Toplantıda bir yoldaş, yürüyüşün değerlendirmesini yaptı. Yoldaşımız, eylemin başarılı olduğunu, ama mücadelenin süreceğini belirtti ve süreceği anlaşılan baskınların nedenlerini ele aldı ve buna karşı neler yapılabileceğini anlattı.

Sorunun yalnızca Türkiyeli, yabancı işçileri değil, toplam 300 bin “kaçak” işçiyi ilgilendirdiğini vurgulayan yoldaşımız, sorunun çözümünün, Halkevi'nin yaptığı gibi ulusçu tutum almada değil, tersine, İngiliz işçi sınıfının örgüt ve mücadelesinde daha fazla yer almada, onun dev desteğini bu kavgaya yöneltmede olduğunu özellikle açıkladı.

Konuşan yoldaş, burada savaşımın sonunu işçinin kararlı mücadelesinin belirleyeceğini, İngiliz işçi hareketinden destek almak için *sendikalaşmanın zorunlu olduğunu* anlattı.

Daha sonra, sendikacı arkadaş ve çeşitli işçiler söz alarak, somut sorunu, sorunun çözümü yolunda atılabilecek pratik adımları konuştular.

Toplantı, yığınsal, kararlı ve militan mücadeleyi yükseltme bilinciyle sona erdi. LİB'den hep bir ağızdan enternasyonalist sloganımızı atarak ayrıldık: “Bütün işçiler birleşin!”

Salih Aslan

“Patlamalara karşı dikkatli olmak lazım”mış!

Burjuva yüzsüzlük örneği

3 Mart günü İstanbul 4. Levent'te meydana gelen patlama, kapitalizmin kâr uğruna insanı nasıl kolayca harcadığının acı bir örneği daha oldu.

Patlamanın olduğu SANTA Boya Fabrikası'na, sağlığa birinci sınıf zararlı bir fabrika olduğu halde, meskenlerin bulunduğu bir yerde, ilgili yönetmeliğe bile aykırı olarak ruhsat verildi. Belediye başkanı Bedrettin Dalan bu ruhsatı verme suçunu işlediği için üzüleceği yerde yüzsüzce şunları söyledi:

> “Böyle olayların olabileceğini herkesin bilmesi lazım... Hem şunu söyleyeyim, bunun gibi yüzlerce yer var. Onları bir yılda kapatsak iktisadi problem olur.”

Dalan'ın mantığı tam kapitalizmin mantığını yansıtıyor. İşe bakın. Tehlikeli bir fabrikayı evlerin, insanların arasına kurup çalıştıracaksın ve insanlara “dikkatli olmak lazım diyeceksin”. Nasıl dikkatli olacağız, Dalan bir anlatsa da öğrensek. Çok açıktır ki, böyle fabrikalara ruhsat vermekle, çevresindeki insanları peşinen gözden çıkarmış oluyor burjuvazi.

Dalan'ın öteki söylediği kapitalizmin mantığını daha da güzel yansıtıyor. Dalan böyle fabrikalardan yüzlerce olduğunu, ama kapatırlarsa ekonomik problem olacağı için kapatmadıklarını söylüyor. Dalan ne kadar açık konuşuyor. İnsanların canı tehlikede miymiş hiç ilgilendirmiyor onu. O ekonomik problemini düşünüyor. İyi, biraz daha düşünedursun. Patlamanın ardından sokağa dökülüp eylem yapan halk, kârları uğruna kendi canını hiçe sayanların canlarını almaya hazırlanıyor.

Kapitalizm altında “iş kazaları”nın, böyle patlamaların, üflesen yıkılacak binaları çökerten “doğal afetlerin” gerçek adı *kapitalizmin cinayetleridir*. Burjuvazi işlediği cinayetlerin hesabını verecektir.

Zekiye Gülveren

Londra İşçi Birliği'nin (LİB), polisin vergi memurlarıyla birlikte düzenlediği işyeri baskınlarını protesto etmek üzere yayınladığı ve binlerce dağıtılan bildiriyi, bu sayımızda aynen yayınlıyoruz

İşçiler haklarını savaşarak alacak

Hafta başında başlatılan fabrika baskınları artarak sürüyor. Dalston, Tower Hamlet, Haringey, Islington'daki bazı fabrikalardan sonra dün de Hackney'de Anton Street'teki iki fabrika basıldı.

Bu geniş çaplı operasyonların bugüne kadar yapılanlardan daha farklı olduğu görülmektedir. Görünen o ki baskınlar durmayacak devam edecektir.

Patronlar, işçileri sömürüp, zenginliklerine zenginlik katarken bir de utanmazca bir cüretkarlıkla işçilerle *net olarak anlaştıkları* ücretlerden keyfi olarak vergi kesiyorlar. Ancak kestikleri vergileri yatırmıyorlar.

Devletle tekstil işkolundaki patronlar arasında işçilerden toplanan vergilerin, kimin cebine gideceğini belirlemek için kavga sürüyor. Onlar kavga ediyorlar, kabak işçilerin başına patlıyor, azgın bir “kaçak” işçi avı başlatılıyor.

Yalnızca Türkiyeli işçiler değil, Asyalı, Afrikalı, Latin Amerikalı göçmen işçilere de yönelmiş olan bu saldırı, bir taşla birkaç kuş birden vurmayı amaçlıyor. İngiliz işçilerle yabancı işçileri ulus temelinde bölerek birbirine düşman etmeye çalışıyor. Bu nedenle saldırının sivri ucu göçmen işçilere yöneliyor.

Sorunu “Türkiyeli göçmenler” sorunu olarak gündeme getirenler, işçi sınıfının en temel özelliklerinden biri olan uluslararasılığını yani enternasyonalistliğini reddediyor ve işçiler arasında ulusçuluğu körüklemiş oluyorlar. Sorun Türk-İngiliz vb. sorunu değildir. Sorun işçilerle patronlar ve onların devleti, düzeni arasındadır.

İşçi arkadaş!

Daha baskınlar başlar başlamaz Londra İşçi Birliği işçilere yönelen bu saldırıları protesto etmek için bir yürüyüş yapmayı kararlaştırdı. Ancak polis yürüyüşü yapmamıza izin vermedi. Bu durumda örgütümüz, Halkevi'nin düzenlediği pazar günü yapılacak olan izinli yürüyüşe katılmaya karar verdi.

İşçi arkadaş! Tek çıkış yolu düzenle ve bu düzenin karanlık savunucularıyla kararlı mücadeleden geçer.

İşçi arkadaş! Sendikalar işverenlere ve onların kurumlarına karşı işçilerin ekonomik çıkarları için mücadele eden örgütlerdir. Ekonomik haklar için mücadelende gücünü, birliğini, sesini sendika ile yükselt. Sendikaya üye ol. Bunu engellemeye çalışanların bölücü oyunlarını boşa çıkar.

5 Mart pazar günü yapılacak yürüyüşe katılmak için saat 13.00'te Londra İşçi Birliği binası önünde buluşalım.

Hiçbir işçi kaçak değildir!

Herkese oturma çalışma hakkı!

İşçiyiz güçlüyüz, hakkımızı alırız!

Hak verilmez alınır!

Kalış bizim hakkımız, söke söke alırız!

İşçiye kaçak diyen, kendisi kaçak düzen!

Londra İşçi Birliği